

T.C.
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI

KONGRE TERCİHİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERE YÖNELİK
AKADEMİSYEN TUTUMLARI VE VAN İLİNİN KONGRE TURİZM
POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
İLHAN ALANTAŞ

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi ERCAN DEMİR

VAN-2021

KABUL VE ONAY

İlhan ALANTAŞ tarafından hazırlanan “Kongre Tercihini Etkileyen Faktörlere Yönelik Akademisyen Tutumları ve Van İlinin Kongre Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / OY ÇOKLUĞU ile Yüzüncü Yıl Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.	
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Ercan DEMİR Turizm İşletmeciliği, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum	
Başkan: Doç. Dr. Hacer ARSLAN KALAY Turizm İşletmeciliği, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum	
Üye: Dr. Öğr. Üyesi Gürkan ALAGÖZ Turizm İşletmeciliği, Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum	
Üye : Unvanı Adı SOYADI AnabilimDalı,ÜniversiteAdı Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum	
Yedek Üye : Unvanı Adı SOYADI AnabilimDalı,ÜniversiteAdı Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum	
Yedek Üye : Unvanı Adı SOYADI AnabilimDalı, ÜniversiteAdı Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum	
Tez Savunma Tarihi:	09/04/2021
Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini ve imzaların sahiplerine ait olduğunu onaylıyorum. Prof. Dr. Bekir KOÇLAR Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü	

ETİK BEYAN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü **Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırlamış olduğum bu tez çalışmada;**

- Tez içinde sunmuş olduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tez çalışmada sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak ve kayıpları kabullendiğimi beyan ederim. (04.05.2021)

İlhan ALANTAŞ

Yüksek Lisans Tezi

İlhan ALANTAŞ

VAN YÜZÜNCÜYIL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Nisan, 2021

KONGRE TERCİHİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERE YÖNELİK AKADEMİSYEN TUTUMLARI VE VAN İLİNİN KONGRE TURİZM POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

Bir organizasyonun toplantıları sonucunda ortaya çıkan faaliyetler bütünü olan ve alternatif turizm türlerinden biri olan kongre turizmi, organizasyon üyelerinin belirli amaçlar ile toplanması ve bu toplanma ile ortaya çıkan turistik faaliyetler esasına dayanır. Özellikle son yıllarda turizm paydaşlarının çok önem verdiği ve en kazançlı turizm türlerinden biri olması, sektörde önemli bir konuma gelmesini sağlamıştır.

Çalışmanın konusu ile ilgili yapılan literatür taramasında Van ili özelinde kongre turizmi alanında yapılmış çalışmalara rastlanılmamış olması, çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Van ilinde turizm sektörü sadece belirli alanlara yönelmiştir. Turizm paydaşlarının farklı turizm türlerine ve özellikle kongre turizmine yönelimi konusunda teşvik edici olması çalışmayı önemli kılmaktadır.

Çalışmada, yüksek bir turizm potansiyeline sahip olan Van ilinin, kongre turizmine uygunluğu değerlendirilerek, il bazında sektöre ekonomik bir katkı sağlamayı teşvik etmek ve akademik anlamda ise literatüre bir zenginlik sağlamak amaçlanmıştır.

Çalışmada kavramsal olarak ilkin kongre turizmi incelenmiştir. Sonrasında ise Van'ın tarihi ve kültürel yapısı, ulaşılabilirliği, kongre turizmi için gerekli ihtiyaçlara cevap verebilirliği incelenmiştir. Son bölümde ise, akademisyenlerin kongre tercihlerini etkileyen faktörlere yönelik tutumları ve Van'da faaliyet gösteren seyahat acentaları ve konaklama işletmelerinin Van'ın kongre turizmi potansiyeli ile ilgili algılarının değerlendirilmesine yönelik bir araştırma yapılmıştır.

Araştırmada yöntem olarak, nicel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Çalışmanın evreni, Türkiye'deki akademisyenler ve Van'da faaliyet gösteren seyahat acentaları ve konaklama işletmeleri olarak belirlenmiştir. Belirlenen evrende örnekleme yapılarak ve anket tekniği kullanılarak veriler toplanmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde, sosyal bilimler alanındaki çalışmalarda sıkça kullanılan SPSS programı kullanılarak gerekli analizler yapılmıştır.

Çalışmada yapılan analizlerle elde edilen bulgular sonucunda akademisyenlerin bir kongreye katılmalarını etkileyen faktörlerin sırasıyla sosyal aktivite ve aile ile katılabilme durumu, maliyet, zaman, destinasyon çekiciliği ve

kongrenin özelliği olduğu belirlenmiştir. Diğer taraftan Van'daki turizm işletmelerinin, Van'ın kongre turizm potansiyeli ile ilgili algılarına bakıldığında; Van'daki tesis ve altyapı ile destinasyon çekiciliğinin kısmen yeterli olduğunu ve kongre turizminin Van'ın turizmi ağısından kısmen önemli olduğunu düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kongre Turizmi, Akademisyenlerin Kongre Tercih Tutumları, Van.

Sayfa Sayısı: XIII+91

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Ercan DEMİR

M. Sc. Thesis

Ilhan ALANTAS

VAN YUZUNCUYIL UNIVERSITY

INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES

April, 2021

**ACADEMICIANS' ATTITUDES TOWARDS THE FACTORS AFFECTING
THE CONGRESS PREFERENCE AND EVALUATION OF THE CONGRESS
TOURISM POTENTIAL OF THE VAN PROVINCE**

ABSTRACT

Convention tourism is an alternative tourism type and comes up at the end of an organization's meetings, and is based on the gathering of members for specific aims. Especially in recent years were given importance for its winnings by stakeholders of tourism; hereby this type of tourism came up an important position in the sector.

A literature review has been made regarding the subject of study. And no studies have been found in the field of congress tourism in the province of Van. Hence this situation reveals the importance of the study. The tourism sector has focused only on certain areas in Van city. Another factor that makes the study important is that it encourages tourism stakeholders to tend towards different types of tourism and especially to congress tourism.

In the study, the suitability of Van city was evaluated for congress tourism. Thus, it aimed to encourage an economic contribution to the sector on a provincial basis and to provide richness to the literature in academic terms.

In the study firstly, congress tourism is investigated conceptually, its history, formation, effects, the situation in the world and our country and congress organization are explained. Afterward, the historical and cultural accessibility of Van city and its responsiveness to the needs for congress tourism have been examined. In the last part, research was conducted to determine the academicians' attitudes towards factors affecting the congress preferences and to evaluate the perceptions of travel agencies and accommodation enterprises in the city regarding the congress tourism potential of Van.

In the study, the quantitative research method was preferred as the research method. The universe of study to obtain data directly, academicians in Turkey and travel agencies and accommodation establishments operating in Van was designated. Data were collected by using survey technique by sampling in the determined universe. In the evaluation of obtained data, essential analyzes were made by using the SPSS program which is frequently used in social sciences.

As a result of the findings obtained from the analysis made in the study, it was determined that the factors affecting the participation of academicians in a congress

are respectively social activity and participation with family, cost, time, destination attractiveness, and the characteristics of the congress. On the other hand, considering the perceptions of tourism enterprises regarding the congress tourism potential of Van city; It was revealed that they think that the facilities and infrastructure in Van and the attraction of the destination are partially sufficient and that they think that congress tourism is partially important for Van's tourism.

Keyword: Congress Tourism, Congress Participation Preferences of Academicians, Van.

Quantity of Page: XIII+91

Supervisor: Asst. Prof. Dr. Ercan DEMİR

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	iii
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR	xi
ÖNSÖZ.....	xiii
GİRİŞ	1
1. KONGRE TURİZMİ.....	4
1.1. Tanım ve Kapsam.....	4
1.2. Kongre Turizmi	8
1.3. Kongre Turizminin Tarihsel Gelişimi	9
1.4. Kongre Turizminin Etkileri	10
1.4.1. Ekonomik Etkiler.....	10
1.4.2. Sosyal Kültürel ve Politik Etkiler	11
1.4.3. Marka Şehir İmajına Etkisi	13
1.5. Akademisyenlerin Kongrelere Katılımını Etkileyen Faktörler	14
1.6. Dünyada Kongre Turizmi.....	15
1.7. Türkiye’de Kongre Turizmi	18
1.8. Kongre Turizminde Uluslararası Örgütlenmeler.....	19
1.9. Kongre Merkezlerini Pazarlayan ve Kongreleri Yönlendiren Kuruluşlar.....	20
1.10. Kongre Turizmi Sektöründe Uzmanlık Fuarları.....	23
1.11. Kongre Organizasyonu	24
2. VAN İLİ VE KONGRE TURİZMİ POTANSİYELİNİN	
DEĞERLENDİRİLMESİ	25
2.1. Coğrafi Konumu ve İklimi	25
2.2. Tarihi ve Sosyo-Kültürel Yapısı.....	25
2.3. Turistik Çekicilikler	26
2.3.1. Tarihi Çekicilikler.....	27
2.3.2. Doğal Çekicilikler.....	31
2.3.3. Kültürel Çekicilikler	34
2.3.4. Yapay Çekicilikler	35

2.4. Ulaşım	36
2.5. Konaklama İşletmeleri.....	37
2.6. Seyahat Acentaları.....	37
2.7. Kongre ve Toplantı Amaçlı Tesisler	38
2.8. Van’da Düzenlenen Kongreler	39
3. AKADEMİSYENLERİN KONGRE TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERE YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ VE VAN İLİNDE FAALİYET GÖSTEREN TURİZM İŞLETMELERİNİN VAN İLİNİN KONGRE TURİZMİ POTANSİYELİNE YÖNELİK ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ALAN ARAŞTIRMASI	41
3.1. Araştırmanın Önemi	41
3.2. Araştırmanın Amacı	41
3.3. Araştırmanın Yöntemi	43
3.3.1. Evren ve Örneklem	44
3.3.2. Veri Toplama Araçları	45
3.3.3. Verilerin Analizi	47
3.4. Araştırmanın Bulguları.....	48
3.4.1. Akademisyenlere İlişkin Bulgular	48
3.4.1.1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular	49
3.4.1.2. Kongre Tercihini Etkileyen Faktörlere İlişkin Geçerlilik ve Güvenilirlik Analizi Sonuçları	50
3.4.1.3. Akademisyenlerin Kongreye Katılımını Etkileyen Faktörler	53
3.4.1.4. Kongreye Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Demografik Özellikleri Açısından Karşılaştırılması.....	53
3.4.2. Turizm İşletmelerine İlişkin Bulgular.....	59
3.4.2.1. Turizm İşletmelerinin Özelliklerine İlişkin Bulgular.....	60
3.4.2.2. Kongre Turizmi Potansiyeline İlişkin Ölçeğin Geçerlilik ve Güvenilirlik Sonuçları.....	63
3.4.2.3. Turizm İşletmelerinin Van’ın Kongre Turizmi Potansiyeline İlişkin Algısı.....	65
3.4.2.4. Van’daki Kongre Turizmi Potansiyelinin İşletmelerin Özellikleri Açısından Karşılaştırılması	66
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	70
KAYNAKÇA	76
ANKET FORMLARI	85
ÖZGEÇMİŞ	
LİSANSÜSTÜ TEZ ORJİNALLİK RAPORU	

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1: Kongre Turizmi İçin Yapılmış Bazı Tanımlar.....	4
Tablo 2: Kongre ve Toplantıların Sınıflandırılması.....	6
Tablo 3: Akademisyenlerin Kongrelere Katılımını Etkileyen Faktörler.....	15
Tablo 4: 2019 Yılında En Fazla Kongre Düzenlenen Ülkeler	16
Tablo 5: 2019 Yılında Düzenlenen Kongrelerde En Çok Katılımcıya Sahip Ülkeler	16
Tablo 6: 2019 Yılında En Çok Kongre Düzenlenen Şehirler	17
Tablo 7: 2019 Yılında Düzenlenen Kongrelerde En Çok Katılımcıya Sahip Şehirler	17
Tablo 8: Kongre Öncesi Çalışmalar	24
Tablo 9: Kongre Sırasındaki Çalışmalar	24
Tablo 10: Kongre Sonrasındaki Çalışmalar	24
Tablo 11: Ölçek İfadelerini Değerlendirme Aralıkları.....	46
Tablo 12: Akademisyenlerin Demografik Özellikleri.....	49
Tablo 13: Kongre Tercihini Etkileyen Faktörler Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik Sonuçları	51
Tablo 14: Kongre Tercihini Etkileyen Faktörler Ölçeğinin Basıklık ve Çarpıklık Değerlerine ilişkin Bulguları	53
Tablo 15: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörler	53
Tablo 16: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Karşılaştırılması	54
Tablo 17: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Medeni Durumlarına Göre Karşılaştırılması.....	54
Tablo 18: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Yaşlarına Göre Karşılaştırılması	55
Tablo 19: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Mesleki Deneyimlerine Göre Karşılaştırılması	56
Tablo 20: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Unvanlarına Göre Karşılaştırılması	57
Tablo 21: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Kongrelere Katılma Sıklıklarına Göre Karşılaştırılması	58

Tablo 22: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Kongrelere Katılma Mevsimlerine Göre Karşılaştırılması	59
Tablo 23: Araştırmaya Katılan Konaklama İşletmelerine İlişkin Bulgular	60
Tablo 24: Araştırmaya Katılan Seyahat Acentalarına İlişkin Bulgular	62
Tablo 25: Turizm İşletmelerinin Ortak Özelliklerine İlişkin Bulgular	62
Tablo 26: Kongre Turizmi Potansiyeli Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik Sonuçları	64
Tablo 27: Van'ın Kongre Turizmi Potansiyeli Ölçeğinin Basıklık ve Çarpıklık Değerlerine ilişkin Bulguları	65
Tablo 28: Turizm İşletmeleri Açısından Van'ın Kongre Turizmi Potansiyeli	66
Tablo 29: Kongre Turizmi Potansiyeline İlişkin Algının Turizm İşletmelerinin Türüne Göre Karşılaştırılması	66
Tablo 30: Kongre Turizmi Potansiyeline İlişkin Algının Turizm İşletmelerinin Personel Sayısına Göre Karşılaştırılması.....	67
Tablo 31: Kongre Turizmi Potansiyeline İlişkin Algının Turizm İşletmelerinin Kuruluş Zamanına Göre Karşılaştırılması	68
Tablo 32: Kongre Turizmi Potansiyeline İlişkin Algının Turizm İşletmelerinin Kongre Gelir Oranlarına Göre Karşılaştırılması.....	68
Tablo 33: Akademisyenlerin Kongre Tercihini Etkileyen Faktörlere İlişkin Tutumları için Geliştirilen Hipotez Sonuçları	69
Tablo 34: Turizm İşletmelerinin Van'ın Kongre Turizm Potansiyeline İlişkin Algıları için Geliştirilen Hipotez Sonuçları	69

KISALTMALAR

AIIC (International Association of Conference Interpreters) (Uluslararası Konferans Tercümanları Birliği)

AIPC (International Association of Congress Centers) (Uluslararası Kongre Merkezleri Birliği)

APACB (Asia Pacific Association Convention Bureau) (Asya Pasifik Birliği Kongre Bürosu)

CIC (Convention Industry Council) (Kongre Endüstrisi Konseyi)

DCB (Deutsches Convention Bureau) (Alman Kongre Bürosu)

DMAI (Destination Marketing Association International) (Uluslararası Destinasyon Pazarlama Birliği)

EFCT (European Federation of Convention Towns) (Avrupa Konferans Şehirleri Federasyonu)

EIBTM (European Incentive Business Travel Meeting Exhibition) (Avrupa İş Seyahat ve Teşvik Fuarı)

EMIF (European Meetings Industry Fair) (Avrupa Toplantı Sektörü Fuarı)

EMITT (East Mediterranean International Tourism and Travel Exhibition) (Doğu Akdeniz Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı)

IACVB (International Association of Convention and Visitors Bureau) (Uluslararası Kongre ve Ziyaretçi Bürosu Derneği)

IAPCO (International Association of Professional Congress Organizers) (Uluslararası Profesyonel Kongre Organizatörleri)

ICCA (International Congress and Convention Associations) (Uluslararası Kongre ve Konferans Birliği)

IMEX (Uluslararası Toplantı Fuarı)

IT&ME (The Motivation Show)

JCB (Japan Convention Bureau) (Japonya Kongre Bürosu)

KMO (Kaiser Meyer Olkin Değeri)

LCB (London Convention Bureau) (Londra Kongre Bürosu)

MPI (Meeting Professional International) (Uluslararası Toplantı Profesyonelleri)

NCB (Netherlands Convention Bureau) (Hollanda Kongre Bürosu)

PKO (Profesyonel Kongre Organizatörleri)

PMCA (Professional Congress Management Association) (Profesyonel Kongre Yönetimi Derneği)

TTYD (Turizm Yatırımcıları Derneği)

TUGEV (Turizm Geliştirme Vakfı)

TUİK (Türkiye İstatistik Kurumu)

TÜROB (Türkiye Otelciler Birliği)

TÜRSAB (Türkiye Seyahat Acentaları Birliği)

UIA (Union of International Associations) (Uluslararası Dernekler Birliği)

UNWTO (United Nations World Tourism Organization) (Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü)

ÖNSÖZ

Öncelikli olarak, eğitim hayatım boyunca maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen başta annem Fazile ALANTAŞ olmak üzere aileme minnettarım. Yüksek Lisans eğitimime katkısı olan bütün hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca bu süre boyunca teşvik eden ve desteklerini esirgemeyen bütün arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Tez konusunu belirlememde görüş, öneri ve değerlendirmelerini eksik etmeyen başta danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Ercan DEMİR'e teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca konunun belirlenmesinde değerli fikirlerini paylaşan ve lisans eğitimimde önemli emekleri olan hocam Dr. Öğr. Üyesi Melek Ece ÖNCÜER ÇİVİCİ'ye sonsuz teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Tez çalışmam için hazırlamış olduğum anket formlarının değerlendirilmesinde ve düzenlenmesinde değerli fikirlerini esirgemeyen başta hocam Dr. Öğr. Üyesi Sağbetullah MERİÇ'e ve çok değerli arkadaşlarım Sevilay Deniz ÖZDEN, Dilara DENİZ, Arş. Gör. Ezgi BAYRAM ÖZ, Özlem DEMİRHAN ve Yusuf BABUR'a teşekkür ederim.

Tez çalışmasının nihai halinin ortaya çıkmasında büyük emekleri olan, gerekli düzeltmeler için değerli görüş ve önerilerini eksik etmeyen değerli hocalarım Doç. Dr. Hacer Arslan KALAY'a ve Dr. Öğr. Üyesi Gürkan ALAGÖZ'e minnet ve teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışmasının verilerini elde etmek üzere uygulamış olduğum anketlerin değerlendirilmesinde ve analizinde, değerli zamanını ve desteklerini esirgemeyen hocam Öğr. Gör. Mehmet UÇAR'a teşekkürlerimi sunarım.

İlhan ALANTAŞ

GİRİŞ

Tarih serüveninde insanlar farklı amaçlarla bir yerden başka bir yere seyahat etmişlerdir. Bu seyahatler uluslararası refahın yüksek olduğu dönemlerde yoğun, savaşların yaşandığı dönemlerde ise seyrek seviyelerde olmuştur. Sanayi devriminin getirdiği kolaylıklar ulaşımı geliştirmiş, seyahatlerin daha yoğun ve hızlı olmasını sağlamış ve seyahatler gelişerek günümüzdeki durumunu almıştır.

Bu dinamik olayların gelişimi ve farklı terimlerin ortaya çıkardığı karışıklık sonucunda, sadece bir sözcük üzerinde durulmuştur; bu sözcük ise *turizmdir*. Turizm sözcüğü için günümüze kadar birçok açıklama getirilmiş olsa da kapsamlı bir tanımlama yapılamamıştır. Bunun sebebi ise turizm olayının öznesi konumunda insanın bulunmasıdır ve sosyal, psikolojik, ekonomik, politik, gibi farklı unsurların bir araya gelmesidir (Maviş, Ahipaşaoğlu ve Kozak, 2002: 3).

Doğası gereği ekonomik bir olay olan turizm, bu olaya katılan kişinin para harcamasını, hizmet sunacak olan kişinin de hizmet üretmesini gerekli kılar. Bu sebeple turizm hemen hemen bütün sektörler ile etkileşim halinde olan bir sektördür. Örneğin bir otelin yapılması için inşaat sektörünü beslerken, turistlere sunulacak yemekler için tarım ve hayvancılık sektörünü beslemektedir. Bu sebeple turizmin ekonomik, sosyal ve fiziksel çevre üzerindeki etkilerinden söz edilebilir. Ekonomik etki olarak; ödemeler dengesi üzerindeki olumlu etkilerden, gelir arttırıcı etkisinden, istihdam etkisinden, diğer sektörler üzerindeki etkilerinden, alt ve üst yapı üzerindeki etkilerinden ve bölgeler arası etkilerinden bahsedilebilir (<https://mesutozdemir.org/> Erişim Tarihi: 08.03.2020).

Bu etkiler zaman içinde turizm olayının çeşitlenmesini, farklı zevk ve isteklere hitap eden turistik ürünlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Turistik ürün; turistin seyahati boyunca yararlandığı konaklama, yeme içme, ulaştırma, eğlence ve diğer birçok hizmetlerin bileşimi şeklinde tanımlanmaktadır (Hacıoğlu, 2000: 39). Bir başka tanımda ise turistik ürün, turistin seyahat ve geçici konaklamalarından doğan gereksinimlerini karşılayabilecek nitelikte olan mal ve hizmet karışımından oluşan paket olarak tanımlanmıştır (Demir ve Demir, 2004: 94)

Turizm olayını gerçekleştiren insanların zevk ve istekleri zamanla farklı amaçlarla bu olayı gerçekleştirmelerine yol açmıştır. Bu etkileşim ile günümüzde çok sayıda çeşitlenmiş olan turizm türleri ortaya çıkmıştır. Sektörün gelişmesiyle hizmet sunucuların farklı deneyimler sunmaları ve modern teknolojiyi daha yoğun kullanmalarıyla oluşan seyahat fırsatları, turistlerin boş zaman aktivitelerini çeşitlendirmiştir.

Bu çeşitlilik içinde ortaya çıkan turizm türlerinden biri de *Kongre Turizmidir*. İnsanların ortak konular üzerine toplu olarak görüşmelerde bulunmak amacıyla sürekli yaşadıkları yerlerin dışına organize şekilde bir yerde toplanmaları ve aynı anda etrafı görmek, öğrenmek, dinlenmek, eğlenmek, gibi eğilimlerinin tatmin etme olayı olarak tanımlanmıştır (Özen,1986: 11). Günümüz dünyasında artık her alanda iletişim gerekli hale gelmiş ve bu iletişimin sağlanma yollarından en önemlilerinden biri ulusal veya uluslararası düzeyde organize edilen toplantılardır. Bu toplantıların organize edildiği yerlerde turistik hareketlilik sağlanması, “kongre” ve “turizm” olgularının kesişmesini ve dolayısıyla “kongre turizmi” kavramının ortaya çıkmasını sağlamıştır (Alaşhan, 2018: 5).

İnsanlar öğrenmek, tartışmak, belirli bir konuda ortak bir karara varmak, dinlenmek gibi nedenlerle toplantılar yapmakta ve bu toplantıları amaç, yapılış şekli gibi farklı yönlerden sınıflandırmıştır. Seminer, sempozyum, konferans, zirve, kolokyum, konklav, kongre gibi farklı şekillerde sınıflandırılmış olan toplantılardan kongre, çalışmanın temelini oluşturuyor olması bakımından önemlidir (Alaşhan, 2018: 3).

Kongre turizminin temelini toplantılar oluştursa da kongre sadece toplantılardan ibaret değildir. Toplantılar dışındaki zamanlarda katılımcılar eğlence, alışveriş, gezi gibi faaliyetlerde bulunabilmektedir. Ayrıca katılımcıların çoğunluğu belirlenmiş olan kongre programı bozmadan, kalış süresini uzatabilmektedirler. Bu noktada kongre turizminin diğer turizm türleri ile olan ilişkisi olduğu söylenebilmektedir. Kongre turizmi katılımcılarının statü ve konum bakımından ve ekonomik statü olarak belirli bir seviyenin üzerinde olmaları, kongrenin yapıldığı yerde turizmin bütün yıla yayılması, turistik altyapının gelişmesi, turizme düşük sezonda hareketlilik getirmesi gibi faydalar sağlamaktadır (Kaya, Batman, 2016: 81).

Çalışma evrenimiz olan Van ili, tarih boyunca birçok medeniyetin beşiği olmuştur. Yapılan araştırmalar kent tarihini, tarih öncesi dönemlere kadar indirilebilmektedir. Arkeolojik kazılar kente ait kalkolitik devirden itibaren devam eden kesintisiz bir kültürü ortaya çıkarmıştır. Bu tarih serüveninde ev sahipliği yaptığı medeniyetlerden kalan kültürel ve tarihi zenginlikler kenti rakipleri arasında ön plana çıkarmaktadır.

Tarih ve kültür zenginliklerinin yanında sahip olduğu doğal zenginliklerle de Van özellikle turizm konusunda önemli bir kenttir. Günümüzde insanların zevklerine ve taleplerine göre çeşitlenmiş olan birçok turizm faaliyetine uygun bir kenttir. Kırsal turizmden kültür turizmine, kış turizminden deniz turizmine, eğlence turizminden eko turizme kadar birçok turizm türüne uygun bir yapıya sahip bir kenttir. Van'ın sahip olduğu zenginlikler düşünüldüğünde bir kongre şehri olması, kente her alanda katkılar sağlaması bakımından önemlidir. Çalışmada bu denli zengin bir yapıya sahip Van ilinin, kongre turizmi potansiyelinin değerlendirilmesi yapılacaktır.

1. KONGRE TURİZMİ

1.1. Tanım ve Kapsam

İnsanoğlu yaşamış olduğu tarih sürecinde öğrenmek, tartışmak, belirli bir konuda ortak bir karara varmak, dinlenmek gibi nedenlerle toplantılar yapmış ve medeniyetin gelişim sürecinde bu toplantıları amaç, yapılış şekli gibi farklı yönlerden sınıflandırmıştır. Seminer, sempozyum, konferans, zirve, kolokyum, konklav, kongre gibi farklı şekillerde sınıflandırılmış olan toplantılardan kongre, çalışmanın temelini oluşturuyor olması bakımından önemlidir (Alaşhan, 2018: 3).

Birçok kaynakta birçok farklı şekilde tanımlanmış olan kongre kelimesi, köken olarak Latince “Congressus” kelimesinden gelmekte ve toplanma, buluşma anlamına gelmektedir (Erdoğan, 2006: 31).

Tablo 1: Kongre Turizmi İçin Yapılmış Bazı Tanımlar

Şakarcan ‘a (1987) göre;	Bir veya daha fazla günle sınırlandırılmış ve önceden kararlaştırılmış bir program çerçevesinde uzmanlık gerektiren bilimsel alanlarda veya meslek kollarında belirli bir konuda bilgi alışverişini amaçlayan ve özellikle toplanılan yerin dışından gelen kişilerin katılmaları ile meydana gelen turizm olayıdır.
Karasu’ya (1990) göre;	Kişilerin daimi konakladıkları veya çalıştıkları yerler dışında, uzmanlık gerektiren bilimsel alanlarda veya meslek kollarında, belirli bir konuda bilgi alışverişi yapmak amacıyla bir araya gelmelerinden ortaya çıkan seyahat, konaklama, olay ve ilişkilerin bütünüdür.
Gökdeniz ‘e (1996) göre;	Latince Congressus’dan gelen kongre sözcüğü kısaca, delegelerin tartışma amacıyla çağrılı olarak bir araya gelmeleri olayıdır.
Astroff, Abbey’e (1998) göre;	Delegeler tarafından politik, ticaret, bilim veya teknoloji ya da diğer amaçlarla yapılan toplantılardır.
Çizel’e (1999) göre;	Bir veya daha fazla gün ile sınırlandırılmış ve önceden kararlaştırılmış bir program dâhilinde uzmanlık gerektiren mesleki veya bilimsel alanlarda, belirli bir konuda bilgi alışverişini amaçlayan ve özellikle toplanılan yerin dışından gelen kişilerin de katılımı ile yapılan toplantıdır.
Aymankuy’a (2006) göre;	Bir veya daha fazla gün ile sınırlandırılmış bir program çerçevesinde, uzmanlık gerektiren bilimsel alanlarda veya meslek kollarında, belirli bir konuda bilgi alışverişini amaçlayan ve özellikle toplanılan yerin dışından gelen kişilerin de katılımı ile meydana gelen toplantıdır.

Çakıcı (2013) tarafından yapılan tanımda ise katılımcı sayısının dikkate alındığı, bu tanıma göre ise kongre; katılımcı sayısının ulusal veya uluslararası düzeyde en az 300 kişi olduğu ve karşılıklı bilgi alışverişinde buluma fırsatının sağlandığı büyük çaplı toplantılardır (Erdoğan, 2006: 31; Alaşhan, 2018: 3). Yapılmış

olan bu tanımlamalardan yola çıkarak kongre; “gün ve katılımcı sayısı, konusu, yeri önceden programlanmış ve toplumun büyük bir kesimini ilgilendiren politik, ticari, bilimsel, teknolojik alanlarda ve bu alanlarda yetkinliğini ispatlamış uzmanların tartışma, öğrenme, belirli bir konuda ortak karara varması amacıyla gerçekleştirilen toplantıdır” şeklinde tanımlanabilir.

Amacı, kapsamı, toplanma şekli gibi farklar ile birbirinden ayrılan toplantı türleri çoğu zaman birbiriyle karıştırıldığından farklı kaynaklarda benzer şekillerde açıklanmışlardır. Sınıflandırılmış olan bu toplantılara yer vermek çalışmaya kaynaklık etmesi bakımından önemlidir.

İlbey ve Boylu (2018) çalışmalarında, farklı kaynaklardan yararlanarak oluşturdukları toplantı ve kongre sınıflandırılması Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Kongre ve Toplantıların Sınıflandırılması

Amaç	Konu	Düzenledikleri Yer	Katılımcı Sayısı	Düzenlenme Sıklığı
*Politik *Bilgi *Alışverişi *Eğitim *Ekonomi	*Bibliyografi Doküman, Basın *Din, Etik *Sosyal Bilimler Hümanist Çalışmalar *Uluslararası İlişkiler *Politika *Hukuk, Kamu İdaresi *Sosyal Yaşam *Meslekler, İşverenler *Ekonomi *Ticaret, Sanayi *Tarım *Ulaşım, Seyahat *Teknoloji *İlim *Sağlık *Eğitim *Sanat, Radyo, Sinema *Spor, Eğlence	*Uluslararası Toplantılar *Ulusal Toplantılar *Bölgesel Toplantılar	0-50 Arası Katılımcı	*Olağan Toplantılar
			*Seminerler *Kolokyumlar *Çalışma Grubu *Tartışmalar *Komisyon Toplantıları *Panel *Denetim Kurulu Toplantıları	*Yıllık Toplantılar *İki Yıllık Toplantılar
			50-300 Arası Katılımcı	
			*Genel Kurullar *Konferanslar *Sempozyumlar *Zirve	
			300 ve Daha Fazla Katılım	
			*Kongreler *Genel Kurullar	

Kaynak: (İlbey, Boylu, 2018: 12).

Konferans: Belirli bir konuda uzmanlaşmış kişilerin bilgi ve becerilerini başkalarına aktarması amacıyla düzenlenen toplantılardır. Bu toplantılarda genel fikirler tartışılarak görüşler resmi olarak bildirilir (Özer, 2010: 4-6).

Sempozyum: Katılan uzmanların belirli bir konuda kısa bildiriler sunduğu toplantılardır. Bilimsel ve resmi yönü ağır basan sempozyumlarda katılımcılar bildiri sunarken, izleyicilerin katkısı beklenmekle birlikte diğer toplantılara göre izleyicilerin katılımı daha azdır (Alaşhan, 2018: 3).

Zirve: Yüksek düzeydeki devlet görevlileri arasındaki toplantılardır (Özer, 2010: 4-6).

Seminer: Katılımcı sayısının görece az olduğu, bir liderin yönetiminde sürdürülen konuşmacıların kürsüden dinleyicilere ulaşma fikrinden kaçınmaları ile gerçekleştirilen toplantılardır (Alaşhan, 2018: 3).

Kolokyum: Uzman akademisyenlerin belirli bir konuda konuşmalar yaptıkları ve konu ile ilgili soruları cevapladıkları toplantılardır (Özer, 2010: 4-6).

Konklav: Özel veya gizli toplantılara verilen genel addır (Alaşhan, 2018: 3).

Panel: İki veya daha fazla konuşmacının uzmanlık alanları üzerine anlatım yaptıkları, dinleyiciler kadar konuşmacılar arasında da tartışmaya açık olan toplantıdır (Alaşhan, 2018: 3).

Forum: Bir yönetici başkanlığında konuşmacıların konu üzerinde yaptıkları tartışmalardan oluşan, konuşmacıların zıt yönlü görüşlere sahip olabildiği ve konuşmacıların katılımcılara hitap ettiği ve katılımcıların sorulan soruların tüm yönleriyle açıklanmasını beklediği toplantılardır (Özer, 2010: 4-6).

Konvansiyon: Politik, bilimsel, ticari ya da teknolojik konularda belirli bir sorunu tartışmak amacıyla bir araya gelmiş delegelerin yaptığı toplantılardır. Konvansiyonlar ana bir toplantı ve buna bağlı toplantılar şeklinde olabilir ve belirli aralıklar ile toplanabilir (Alaşhan, 2018: 3).

Workshop: Çalışma grubu olarak da adlandırılan bu toplantılar, belirli bir konuda bilginin ve becerilerin geliştirilmesine yönelik olarak kısa süreli toplantı veya eğitim sürecinden oluşmaktadır. Bu toplantılarda bir konunun tartışılması, özel bir problemin çözülmesi ve bir eğitimci denetiminde bir konunun öğrenilmesi amaçlanır (Özer, 2010: 4-6).

Sergi ve Fuar: Farklı ürün veya hizmetin bir alanda bir araya getirildiği, sergilendiği ve konu ile ilgili uzmanların ve halkın davet edildiği toplantılardır (Alaşhan, 2018: 3).

1.2. Kongre Turizmi

Günümüz dünyasında artık her alanda iletişim gerekli hale gelmiş ve bu iletişimi sağlanmanın en önemli yollarından biri ulusal veya uluslararası düzeyde organize edilen toplantılar olmuştur. Bu toplantıların organize edildiği yerlerde turistik hareketlilik sağlaması, “kongre” ve “turizm” olgularının kesişmesini ve dolayısıyla “kongre turizmi” kavramının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu anlamda kongre turizmi kavramı kapsamına sadece bu anlamda yapılan seyahatler değil, diğer bütün toplantı türleri de bu kapsamda değerlendirildiği görülmektedir (Alaşhan, 2018: 5). Kongre turizmi kavramı ile ilgili literatüre bakıldığında yapılan tanımlamalarda, genel olarak belirli bir konuda uzmanlaşmış kişilerin toplanması ve toplanmaları sırasında ortaya çıkan turistik faaliyetler temel alınmıştır.

Kongre turizmi, katılımcıların sürekli yaşadıkları veya çalıştıkları yer dışına, uzmanlık alanları veya meslekleri ile ilgili konularda bilgi alışverişi yapmak ve tartışmak amacıyla, önceden belirlenmiş bir program ile bir araya gelmeleri ve bu sırada sunulan turistik hizmetlerden faydalanmaları ile ortaya çıkan ilişkiler bütünüdür (Erdoğan,2006: 31-32). Toplantılar turizm olayını meydana getirmesi ile kongre ve turizm olguları arasında ilişki ortaya çıkmaktadır. Kongre katılımcıları bu süreçte işletme tarafından sunulan konaklama, yeme-içme, eğlence gibi hizmetlerden faydalanarak turist konumundadırlar. Katılımcıların evlerinden ayrılarak başka bir yerde bir toplantıya katılmalarındaki türev amaç kongrenin yapılacağı şehirdeki turistik faaliyet ve varlıklardan yararlanmaktır (Erdoğan,2006: 31-32).

Kongre turizminin temelini toplantılar oluştursa da kongre sadece toplantılardan ibaret değildir. Toplantılar dışındaki zamanlarda katılımcılar eğlence, alışveriş, gezi gibi faaliyetlerde bulunabilmektedir. Ayrıca katılımcıların çoğunluğu belirlenmiş olan kongre programı bozmadan, kalış süresini uzatabilmektedirler (Kaya, Batman, 2016: 81). Bu noktada kongre turizminin diğer turizm türleri ile olan ilişkisinden bahsetmek mümkündür. Kongre turizmi katılımcılarının statü ve konum bakımından ve ekonomik statü olarak belirli bir seviyenin üzerinde olmaları, kongrenin yapıldığı yerde turizmin bütün yıla yayılması, turistik altyapının gelişmesi, turizme düşük sezonda hareketlilik getirmesi gibi faydalar sağlamaktadır (Kaya, Batman, 2016: 81).

Kongreler turizm üzerinde sezon uzatıcı etkisinden dolayı, turistik işletmelerin yıl içerisindeki doluluk oranını yükseltir. Genellikle yıl boyu düzenlenen kongreler ile kongre turizminde dönemsel dalgalanma diğer turizm türlerine göre daha azdır. Katılımcılarının normal turiste göre harcama konusunda daha özgür olduğu kongre turizmi, yeni iş alanları yaratarak istihdam üzerinde olumlu bir etki sağlar. Kongrelerin organize edilmesi, davet işlemleri, kongre binası ve yerinin seçimi, rezervasyonlar, transferler, tercüme, özel program ve turların hazırlanması gibi konularda detay ve uzmanlık gerektirmektedir (Alaşhan, 2018: 4-5). Böylece konuda uzman işletmeler, yan hizmetler, yan sektörler ortaya çıkmaktadır. Kongrelerden sonraki süreçte, katılımcıların kongrenin düzenlendiği yer ile ilgili olumlu görüşleri tanıtım görevi görmektedir. Çoğu zaman dünya çapında kendini kanıtlamış saygın insanlardan oluşan katılımcıların ülke ile görüşleri, farklı turizm türleri bünyesinde turizm olayına katılan insanların da o ülkeyi ziyaret etmesini sağlayan bir etken olmaktadır (Alaşhan, 2018: 4-5). Kongre turizminin bu şekilde tanıtıma yaptığı büyük katkının yanında, belirli çevrelerce ülke ile ilgili kamuoyu ve lobi oluşmasını da sağlamaktadır. Öte yandan kongre turizmine uygunluğu belirlenen yerlerde kongre merkezleri gibi yüksek maliyetli tesislerin yanında, ulaşımı ağları için de büyük yatırımların yapılmasını sağlamaktadır (Alaşhan, 2018: 4-5).

1.3. Kongre Turizminin Tarihsel Gelişimi

Kongre temel anlamıyla toplanma olarak tarihsel yönüne bakıldığında aslında insanlık tarihiyle paralel bir tarihe sahip olduğu söylenebilir. Eski kültürler incelendiğinde insanların avlanma planları, savaş stratejileri, barış antlaşmaları gibi konularda görüşmek üzere toplandıkları görülmüştür. Dolayısıyla insanların toplandıkları alanlarda yoğunlaşmaya neden olmuşlardır ve böylece bu alanlar gelişmiş ve büyük çoğunluğu ticaret merkezi haline gelmiştir (Özer, 2010: 6-7). Uluslararası Dernekler Birliği (UIA) kayıtlarına göre bilinen ilk kongre 1681 yılında Roma’da yapılan tıp kongresidir. Modern anlamda ilk kongre ise yaklaşık bir yıl süren ve bu yönüyle dünyanın en uzun kongresi olarak bilinen, 1914 ile 1915 yılları arasında düzenlenen Viyana Kongresidir (Erdoğan,2006: 32-33).

1896 yılında Detroitli bir grup iş insanının katıldıkları toplantılarda, bu toplantıların buluştukları şehre son derece etkili bir gelir kaynağı olduğunu fark

etmişlerdir. Böylece bu toplantı ve fuarları daha genele yayılabileceğini görmüşler ve tarihte ilk sayılabilecek toplantı bürosunun temelini atmışlardır. Böylece Detroit’i bir kongre şehri olarak tanıtmaya hedefiyle Detroit Metro Kongre ve Ziyaretçi Bürosu’nu (Detroit Metro CVB) kurmuşlardır (Özer,2010: 7). Boyut olarak kongre organizasyonlarının artışı 19. Yüzyıl olarak bilinir. 1900 yılında toplamda 232 kongre düzenlenirken, bu sayının giderek arttığı gözlemlenmiştir.1950 yılında 1272, 1970’te 4000, 1990’da ise 8500 kongre düzenlenmiştir. Kongre turizminin gelişmeye başlaması ise 2.Dünya Savaşı’ndan sonraki sürece denk gelir. Savaşın sonra özellikle uçakların ulaşım aracı olarak kullanılmaya başlanması kongre turizminin gelişimine büyük katkı sağlamıştır. Bu dönemde ticaretin artmaya başlaması ile insanlar yeni oluşumlarda bulunmak amacıyla, tartışmak ve bilgi alışverişinde bulunmak gibi sebepler ile bir araya gelmek istemiş ve bunun sonucunda seyahatler artmış ve böylece kongre turizmi de ivme kazanmıştır (Erdoğan, 2006: 34).

Uluslararası Kongre ve Konferans Birliği (ICCA)’nin 2018 verilerin göre toplamda 12.937 kongrenin yapıldığı görülmektedir. Ülke sıralamasında ilk üçte olan; ABD’de 947, Almanya’da 642 ve İspanya’da ise 595 kongre düzenlenmiştir. Sıralamada 52. sırada olan Türkiye’de ise 55 kongre düzenlenmiştir. Katılımcı sayısı olarak bakıldığında ise ABD’de yapılan kongrelerde toplam katılımcı sayısı 384.035 iken, İspanya ise katılımcı sayısında 296.825 kişi ile 2. sırada ve Almanya 293.337 katılımcı ile 3. sıradadır. Türkiye ise düzenlenen kongre sayısında 52. sırada iken 22.410 katılımcı sayısı ile 44. sıraya yükselmiştir. Şehir sıralamasına bakıldığında ise en çok kongrenin düzenlendiği ilk üç şehri, 212 kongre ile Paris, 172 kongre ile Viyana ve 165 kongre ile Madrid oluşturmaktadır. Ülkemizde ise 33 kongre ile İstanbul 84. sırada yer almıştır (ICCA, 2019).

1.4. Kongre Turizminin Etkileri

1.4.1. Ekonomik Etkiler

TÜRSAB’ın 2013 Türkiye Kongre Turizmi Raporu’na göre, kongre için bir kente giden turist toplam harcamalarının %30’unu konaklamaya, %40’ını ise eğlence ve yeme-içmeye ayırmaktadır (İlbey, Boylu, 2018: 9). Bu ve benzer istatistiklere bakıldığında, kongre turizmine katılan turist normal bir turiste göre ortalama 3-4 kat daha fazla harcama yapmaktadır. Kongre turistinin turistik faaliyetlere daha yüksek

düzeyde harcama yapması, bu turizm türünün ekonomik önemini göstermektedir. Dolayısıyla kongre turizmi diğer turizm türlerine nazaran daha geniş bir yapıya sahip olduğundan, ekonomiye olan katkısı ve etkisi de daha fazladır (Armutçu, 2017: 10).

Kongre turizmi sahip olduğu öneme binaen, genel olarak turizmden beklenen bütün etkileri kapsamaktadır. Bunun sebebi olarak katılımcıların gelir ve kültür seviyelerinin diğer turizm türlerine katılanlara göre daha yüksek olması olarak gösterilmektedir. Dünya turizm gelirlerinin %30'unun kongre turizminden elde edilmesi, bir kongre katılımcısının normal bir turiste göre üç kat fazla harcama yapması, bu turizm türünün bütün dünyada gelişerek en kârlı turizm türlerinden biri olmasını sağlamıştır (Özer, 2010: 21).

Kongre turizminin ekonomik etkileri birçok çalışmada benzer şekilde ele alınmıştır. Bu etkileri maddeler halinde sıralamak gerekirse;

- *Döviz kazandırıcı etkisi
- *Katılımcıların yüksek harcamaları
- *Yeni istihdam fırsatlarının oluşması
- *Diğer sektörlere yaptığı dolaylı etki
- *Turizmde mevsimselliği kaldırması
- *Şehirleşmeyi hızlandırması
- *Yerel halk ve yerel yönetimin gelirlerini arttırması
- *Gelir dağılımındaki dengesizliği düzenlemesi
- *Kişi gelirlerini arttırması
- *Ödemeler bilançosundaki açıkları kapatması şeklinde bir liste oluşturulabilir (İlbey, Boylu, 2018: 10).

1.4.2. Sosyal Kültürel ve Politik Etkiler

Turizmin tanımında “sosyo-ekonomik bir olaydır” ifadesi geçmektedir. Bu da bize turizmin ekonomik olduğu kadar, sosyal ve kültürel bir alışveriş yönünün de olduğunu göstermektedir. Turizm olayının esasını insan ve insan toplulukları meydana

getirmektedir. Turizm, insandan insana ve insandan topluma geçen bir olgudur. Turistler başka yerlere giderek, orada kendilerinden farklı insanlarla ve toplumlarla sosyal ilişkiler kurmaktadır (Erdoğan, 2006: 52-53). Ekonomik önemleri daha baskın olan diğer turizm türlerine göre, kongre turizmi sadece ekonomik açıdan önemli değildir. Sosyo-kültürel ve politik açıdan da bir bölgeyi etkileyen kongre turizmi, bölgedeki bireysel davranışları, toplu yaşam tarzını, ahlaki tutumları, değer sistemlerini, yaratıcı güçleri, örf ve adetleri, geleneksel tutumları etkilemektedir (Erdoğan, 2006: 52-53).

Kongre turizmi farklı toplumlardan insanları yakınlaştırarak, birbirlerini tanımlarını sağlar. Katılımcıların alanlarında söz sahibi kişiler olmaları, eğitim, sosyal ve kültürel seviyelerinin yüksek olması, kongre turizminin yapıldığı bölgedeki yerel halkı bu alanlarda etkilemektedir (Erdoğan, 2006: 52-53). İki yönlü bir iletişimin söz konusu olduğu kongre turizmi delegeleri bir yandan gittikleri yerdeki insanları sosyal ve kültürel yönden etkilerken, diğer yandan da gittikleri yerden aynı şekilde etkilenmektedirler. Böylece insanlar arasındaki bağlar güçlenmekte, hoşgörü duygusu, bir arada yaşama anlayışı, hayat görüşü, genel kültür vb. olgular gelişmektedir (Erdoğan, 2006: 52-53).

Bir ülke veya bölgede turizmin gelişmeye başlamasıyla birlikte, oradaki tarihi ve kültürel eserlerin korunması, bakımı ve onarımı gibi faaliyetler daha hızlı ve incelikli yapılır. Özellikle kültüre ve sanata ilgili katılımcılarının olduğu kongre turizminin bu etkisi çok daha belirgindir (Erdoğan, 2006: 52-53). Kongre turizminde oldukça düzenli ve gelişmiş alt ve üst yapıya sahip yörelerin tercih edilmektedir. Dolayısıyla bu turizm türünün geliştiği veya geliştirilmek istendiği bölgelerde alt ve üst yapı, trafik ve imar gibi konulardaki olumsuzluklar yoktur veya en aza indirgenmiştir. Kongre turizminin sosyo-kültürel yapıya olan olumlu etkilerinin yanında olumsuz etkilerinden de bahsetmek yerinde olacaktır. Artan turistik faaliyetler ile birlikte kültürün ticarileşmesi ve bölgeye, yerel halka ait özelliklerin bozulması görülebilir (Erdoğan, 2006: 52-53). Diğer bir olumsuz etki ise, yerel yöneticilerin kongre turizmi için gerekli tesislerin yapılması için harcamalar yaparken, bölgenin ve yerel halkın ihtiyacı olan okul, hastane, yol gibi yapıları ihmal etmesidir. Bunların yanında kongre turizmi katılımcılarının gelir seviyesi yüksek kişilerden oluşması,

bölgede hırsızlık konusunda suç oranının artmasına neden olabilmektedir (Erdoğan, 2006: 52-53).

1.4.3. Marka Şehir İmajına Etkisi

Düzenlenen kongre ve organizasyonlar beraberlerinde dev tanıtım fırsatlarını da getirmektedir. Gelişen teknoloji ile mesafelerin çok önem arz etmediği seyahatler, kongre ve toplantıların gerçekleşmesi için yapılmakta ve bu organizasyonlar, yapıldıkları destinasyonunun ülke veya dünya gündemine taşınmasını sağlayabilmektedirler. Bu durum olayın ekonomik boyutu ile sağlanan gelirlerin yanında, bir o kadar değerli farklı boyutlara sahiptir (Armutçu, 2017: 21-22). Kongre turizmi, bir destinasyonu farklı pazarlarda tanıtımda başarılı bir araç olduğundan kapsadığı bütün toplantı türleri ile hedef kitlesi geniş olan bir turizm hareketidir. Etkili bir imaja sahip bir destinasyon, ulusal olduğu kadar uluslararası anlamda da avantajlar sağlayacaktır. Turistin bir destinasyonu ziyaret etmesinde etkili öğelerden biri çekici bir imaja sahip olmasıdır. Turistin karar alma aşamasında, gerçek bilgi alabilme, izlenimler, önyargılar, hayaller, beklentiler, duygu ve düşüncelerden oluşan imajın etkisi belirgindir (Armutçu, 2017: 21-22).

Bir destinasyonun marka haline getirilmesi söz konusu olduğunda, tarihi, kültürel yapısı, coğrafyası, ekonomik yapısı marka yaratılmasında kullanılan öğeler olarak ele alınmaktadır. Turizm sektöründe önemli bir yere sahip markalaşma, destinasyonun hem ülke içinde hem de dünya çapında rakiplerinden ayrılmasını sağlamaktadır (Armutçu, 2017: 21-22). Bu anlamda büyük önem arz eden kongre turizmi, etkili bir tanıtım aracı olarak marka konumlandırması aşamasında destinasyonun markalaşmasına büyük katkı sağlamaktadır. Kent markalaşmasında yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumlarının gayreti ve kentin güçlü yanlarının etkili bir şekilde kullanılması başarı için önemlidir. Bu sebeple destinasyon markasının başarılı imajı, rakiplerden ayıracak önemli değerlerin ön plana çıkarılması ve bunların doğru bir strateji ile tanıtımda kullanılmasına bağlıdır. Kentin marka değerinin önemli bir şekilde gelişmesi kongre turizmi sayesinde sağlanır (Armutçu, 2017: 21-22).

Kentlerin dünya çapındaki değişim sürecinde varlıklarını sürdürme amacıyla markalaşarak farklılıklarını pazarlama noktasında, kongreler kent markalaşmasını

önemli ölçüde etkilemektedir. Ulusal ve kentsel ekonomilerin kalkınmalarını sağlayacak her zaman geçerli bir strateji yoktur. Ancak markalaşmanın doğru ve sistemli stratejiler belirlenerek oluşturulmasına ihtiyaç duyulmaktadır (Armutçu, 2017: 21-22). Markalaşma ile bir ülkenin veya kentin şartlarını, imkânlarını, güçlü ve zayıf yönlerini analiz etmenin yanında, ekonomik gelişme ve mevcut yollar arasındaki başarı potansiyeli en yüksek olan yolun seçilmesi gibi bir değerlendirme fırsatı içerir. Bu aşamada dahi düzenlenen kongreler destinasyona değer katan unsurlardan biri olmaktadır (Armutçu, 2017: 21-22).

1.5. Akademisyenlerin Kongrelere Katılımını Etkileyen Faktörler

Her tüketici gibi turistler de satın alma kararı verirken uygun tercih ölçütlerini göz önünde bulundurarak karar verirler. Karar alma aşamasında turistin önem verdiği tercih faktörleri turizm alanında üzerinde önemle durulan bir konudur (Kozak, Karagöz Yüncü, 2011: 20). Turizm sektöründe büyük bir pazar olan kongre turizminin önemli bir kısmını akademik kongreler oluşturmaktadır. Bu anlamda akademisyenlerin kongrelere katılmalarında etkili olan faktörlerin belirlenmesi büyük önem arz etmektedir (Kocabulut, 2017: 52).

Yapılan literatür taramasında, akademisyenlerin kongrelere katılımında etkili olan faktörlerin belirlenmesine yönelik birçok çalışmanın yapıldığı görülmüştür. Küçük ve Sarıca (2020)'nin yaptıkları çalışmada farklı çalışmalardan derlemelerine göre akademisyenlerin kongrelere katılımında etkili olan faktörlerin eğlence ve aktivite, destinasyon çekicilikleri, kongre konusu, ulaşım maliyeti ve zaman maliyeti olduğunu belirtmişlerdir. Kozak ve Karagöz Yüncü (2011)'nin yaptığı çalışmada ise bu faktörlerin eğlence ve aktivite, maddi maliyet, altyapı, zaman maliyeti ve destinasyon olduğu görülmüştür.

Behdioğlu ve Çilesiz (2017) yaptıkları çalışmada bu faktörleri detaylandırarak alan yazınına katkı sağlamışlardır. Bu çalışmaya göre akademisyenlerin kongrelere katılımında etkili olan faktörler tablo 3.'teki gibi gösterilmiştir.

Tablo 3: Akademisyenlerin Kongrelere Katılımını Etkileyen Faktörler

Eğlence ve Aktivite	Kongre düzenlenen yerin mutfağı Doğal ve kültürel çekicilikler Kongrede sunulan sosyal programlar
Kongre	Kurumun ve konuşmacının saygınlığı Bilim Kurulu Kongrenin konusu
Maliyet	Ulaşım Kayıt ücreti Konaklama
Altyapı	Konaklama olanaklarının çeşitliliği Alternatif ulaşım araçlarının olması Doğrudan uçuşların bulunması
Zaman	Seyahat süresi Kongrenin süresi Vize kolaylığı
Destinasyon	Kongre düzenlenen yerin imajı Kongre düzenlene yerin iklimi Kongre düzenlene yerde daha önce bulunmuş olmak

1.6. Dünyada Kongre Turizmi

Büyüyen ekonomi, uluslararası ticaret ve küreselleşme, kongre turizminin de büyümesini ve gelişmesini tetiklemektedir. Böylece dünyada 100 milyona yakın kişi toplantı, iş ve kongre amaçlı turizmi hareketine katılım sağlamakta ve bu dünya genelinde turizm gelirlerinin üçte birine denk gelmektedir. Dünya Turizm Örgütü'ne göre; 1950 yılında uluslararası turist varışları 25 milyon iken, 2014 yılına gelindiğinde bu sayı 1 milyar 133 milyona yükselmiş ve 2030 yılında 1,8 milyara ulaşacağı tahmin edilmektedir. Ayrıca turizm endüstrisinin de 2010-2030 yılları arasında büyümeye devam ederek gelişim oranının %3,3 olacağı öngörülmüştür (İlbey, 2018: 19-20).

Tablo 4: 2019 Yılında En Fazla Kongre Düzenlenen Ülkeler

Sıra	Ülke	Toplantı Sayısı
1	Amerika	934
2	Almanya	714
3	Fransa	595
4	İspanya	578
5	Birleşik Krallık	567
6	İtalya	550
7	Çin	539
8	Japonya	527
9	Hollanda	356
10	Portekiz	342

Kaynak: ICCA İstatistikleri 2019.

ICCA (Uluslararası Kongre Konvansiyon Derneği) verilerine göre 2019 yılında en çok kongre düzenlenen ülkeler tabloda gösterildiği gibidir. Buna göre 934 kongre ile Amerika bu sektörün öncülüğünü yapmaktadır. Amerika'yı Avrupa kıtasının önde gelen ülkeleri takip ederken, bu takibi Çin ve Japonya 7. ve 8. sıralara yerleşerek bozmuştur. Listenin son sıralarına bakıldığında ise Kuveyt, Laos ve Senegal 5 kongre sayıları ile son sırayı paylaşmaktadırlar (ICCA, 2020: 16).

Tablo 5: 2019 Yılında Düzenlenen Kongrelerde En Çok Katılımcıya Sahip Ülkeler

Sıra	Ülke	Katılımcı Sayısı
1	Amerika	357.137
2	İspanya	348.728
3	Almanya	252.688
4	Fransa	251.097
5	İtalya	217.638
6	Birleşik Krallık	215.929
7	Japonya	175.955
8	Çin	170.066
9	Kanada	168.102
10	Hollanda	152.010

Kaynak: ICCA İstatistikleri 2019.

Katılımcı sayısı ile ilgili verilere bakıldığında, sıralamanın kongre sayıları ile uyuşmadığı görülmektedir. Amerika'nın yine ilk sırada olmasına rağmen, kongre sayısında ikinci sıradaki ülke ile arasında büyük fark varken katılımcı sayılarının yakın olduğu görülmektedir. Kongre sayısı bakımından 4. sırada olan İspanya katılımcı sayısında listenin ikinci sırasına yerleştiği görülmektedir. Ayrıca kongre sayısında ilk 10'a giremeyen Kanada katılımcı sayısında 9 sırada olduğu görülmektedir (ICCA, 2020: 20).

Tablo 6: 2019 Yılında En Çok Kongre Düzenlenen Şehirler

Sıra	Şehir	Kongre Sayısı
1	Paris	237
2	Lizbon	190
3	Berlin	176
4	Barselona	156
5	Madrid	154
6	Viyana	149
7	Singapur	148
8	Londra	143
9	Prag	138
10	Tokyo	131

Kaynak: ICCA İstatistikleri 2019.

Şehirler ile ilgili istatistiklere bakıldığında ise ülke sıralamaları ile uyuşmadığı görülmektedir. Düzenlenen kongre sayısında sürekli ilk sırada olmayı başaran Amerika'dan herhangi bir şehir ilk 10'a girememiştir. Fransa düzenlenen kongre sayısında ülke sıralamasında 3'üncü sırada olmasına karşın, başkenti Paris şehir sıralamasında ilk sırada yer almıştır. Ayrıca yine ülke sıralamasında İspanya'nın 4'üncü sırada olmasına karşın, iki büyük kenti olan Barselona ve Madrid şehir sıralamasında ilk 10'a girmeyi başarmışlardır (ICCA,2020: 23).

Tablo 7: 2019 Yılında Düzenlenen Kongrelerde En Çok Katılımcıya Sahip Şehirler

Sıra	Ülke	Katılımcı Sayısı
1	Barselona	156.754
2	Paris	124.063
3	Madrid	91.900
4	Lizbon	91.406
5	Viyana	89.009
6	Berlin	85.089
7	Londra	76.114
8	Milan	71.554
9	Kopenhag	69.110
10	Amsterdam	67.962

Kaynak: ICCA İstatistikleri 2019.

Şehir bazında katılımcı sayısına bakıldığında; İspanya'nın iki büyük kentinin ilk üçte yer aldığı görülmektedir. Düzenlenen kongre sayısında ilk sırada olan Paris katılımcı sayısında 2'inci sıraya, 2'inci sırada olan Lizbon ise 4'üncü sıraya gerilemiştir. Kongre sayısında ilk 10'a giremeyen Kopenhag kenti ise katılımcı sayısında 9'uncu sıraya yerleşmeyi başarmıştır (ICCA, 2020: 39).

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO)'nın verilerine göre 2018 yılında herhangi bir turizm olayına katılan insanların %12'si iş ve toplantı amaçlı katılmıştır. Dünya bankasının 2018 verilerine göre ise dünya turizm gelirlerinin toplamı 1.649 Trilyon dolar olarak hesaplanmıştır. Bu iki veri düşünüldüğünde kongre turizminin gelir yaratmada önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir.

1.7. Türkiye’de Kongre Turizmi

Bütün dünyada giderek büyüyen turizm pazarından Türkiye'nin sahip olduğu pazar buna paralel olarak büyümektedir. Aynı şekilde en fazla gelir sağlayan turizm türlerinden biri olan kongre turizmi pazarı da Türkiye’de istenilen noktada olmamasına rağmen genişlemektedir. Turizm endüstrisinin varlık göstermeye başladığı 90’lı yıllarda ülkemize turizm amacıyla gelen ziyaretçilerin sayısı 5,3 milyon iken, bu sayı 2000’li yıllarda 10 milyonu geçmiş ve 2010’lu yıllarda dünya pazarında önemli bir yer elde ederek 30 milyonu geçmiştir. Geline son noktada ise Türkiye, turistlerin tercih ettiği ülkeler sıralamasında dünyada 6. sıraya yerleşmiştir. Bu istikrarın sürdürülmesi için sahip olunan kaynakların değerlendirilmesi ile 2020’li yıllarda ilk 5’in içinde yer alması kaçınılmazdır (www.turofed.org.tr Erişim Tarihi: 18.09.2020).

Özellikle ekonomik katkısı, lobi gücü ve uluslararası arenada tanıtım yönleri değerlendirildiğinde günümüzde birçok ülkenin geliştirmek istediği kongre turizmi dünya genelinde büyümeye devam etmektedir. Son yayınlanan ICCA 2019 raporunda, ülkemizin sahip olduğu potansiyel değerlendirildiğinde istenilen noktada olmadığı görülebilmektedir. Yapılan kongre sayısı sıralamasında 97 kongre ile 40. Sırada olan Türkiye, düzenlenen kongrelere katılan katılımcı sıralamasında ise 34.780 kişi ile aynı sırada bulunmaktadır. Düzenlene kongre sayısı bakımında şehir sıralamasına ise ülkemizden 5 kongre ile İzmir 424. sırada, 13 kongre ile Antalya 210. sırada ve 58 kongre ile İstanbul 44.sırada yer alabilmiştir. Düzenlenen bu kongrelere katılan katılımcı sayısı bakımından sıralamaya bakıldığında ise, İstanbul 24.953 kişi ile 42. Sıraya yükselirken, Antalya ve İzmir’de düzenlenen kongrelerde katılımcı sayısı 10.000 in altında kalmıştır (ICCA, 2020).

1.8. Kongre Turizminde Uluslararası Örgütlenmeler

Bütün sektörlerde olduğu gibi turizm sektöründe de dünya genelinde birçok alanda örgütlenmeler gerçekleşmiştir. Turizm sektöründe ise kongre turizmi alanında faaliyet gösteren birçok örgüt, kuruluş, organizasyon vb. bulunmaktadır. Bu alanda hizmet veren çeşitli mesleki gruplar ve kuruluşlar, kongre pazarındaki etkilerini arttırarak pazardan daha fazla pay almak üzere örgütlenmişlerdir. Bu şekil ve amaçla kurulmuş örgütlenmeler içerisinde girmeyen ülke ve kuruluşların pazardan yeterli payı almaları mümkün olmamaktadır. Bu konuda sayısız oluşumdan söz edilebilir (Özer, 2010: 39).

Ulusal Turizm Kuruluşları; Bazı ülkelerde turizm örgütleri, oteller, seyahat acentaları, kongre merkezleri, üniversiteler ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlar kendi bünyelerinde veya bir araya gelerek kongre birimleri oluşturmalarına dayanır. Bu birimlerin görevleri arasında, kongre mekânlarını tanıtmak ve potansiyeli belirtmek, bu mekânların pazarlamasına destek olmak, ilgili kuruluşlar ile görüşmek gibi faaliyetler vardır (Özer, 2010: 40).

Kongre Büroları; Turizm çeşitlerinin ön plana çıkarılarak tanıtılması tanıtımda en önemli yöntemlerden biridir ve “kongre büroları” kongre turizminin tanıtımında büyük önem taşırlar. Ulusal, bölgesel ve yerel çapta kurulan kongre büroları kâr amacı gütmeyen, gelir kaynaklarının en büyük payını devlet destekleri ve üyelik aidatları oluşturmaktadır (Özer, 2010: 40-41). Bazı faaliyetleri şu şekilde sıralanabilir;

- Bölge ve ülkelerin kongre turizmi potansiyellerinin tanıtılması
- Uluslararası kongrelerin pazar hareketlerinin takibi ve üyelere bildirilmesi
- Konu ile ilgili birlik ve oluşumlara üye olunması ve buralarda temsil sağlamak
- Kongre organizasyonlarında danışmanlık yapmak
- Katılımcıların beklentileri ve hazırlık çalışmaları ile ilgili eğitim seminerleri düzenlemek
- Kongreler ile ilgili tanıtım malzemelerini temin etmek
- Bütçe durumuna göre Ar-Ge bölümleri ile araştırmalar yapmak (Özer, 2010: 40-41).

Bazı kongre büroları:

LCB (London Convention Bureau),

NCB (Netherlands Convention Bureau),

DCB (Deutsches Convention Bureau),

JCB (Japan Convention Bureau),

APACB (Asia Pacific Association Convention Bureau),

IACVB (International Association of Convention and Visitors Bureau) (Özer, 2010: 40-41).

1.9. Kongre Merkezlerini Pazarlayan ve Kongreleri Yönlendiren Kuruluşlar

Uluslararası Destinasyon Pazarlama Birliği (DMAI): 1914 yılında kurulmuş olan bu birlik ilk olarak, Uluslararası Kongre Büroları Birliği (International Association of Convention Bureaus) ABD Washington merkezli olarak kurulmuştur. Resmi destinasyon pazarlama örgütlenmesi anlamında dünyanın en büyük ve güvenilir birliği konumunda olan birlik bünyesinde 15 ülkedeki 600 farklı destinasyon ve 4.100'ü aşkın uzmanlar oluşan etkili bir kadroya sahiptir. Kadrosu, bünyesinde bulunan uzman, sektör ortakları, öğrenci ve eğitmenlerden oluşmakta ve birlik bu kadrosuna en gelişmiş eğitim kaynakları, ağ bağlantı imkânları ve dünya çapında yaygın pazarlama imkânları sağlamaktadır (Alaşhan,2018:54).

Uluslararası Kongreler Birliği (ICCA) (International Congress and Convention Association): 1963 yılında bir grup seyahat acentası tarafından kurulan birlik, 100 ülkede 1000'den fazla şubesiyle hizmet vermektedir. Uluslararası toplantı sektörünün için küresel bir kuruluş ve bilgi merkezi olma niteliğiyle, hızlı bir şekilde gelişen toplantı endüstrisinde seyahat sektörü için pratik yollar geliştirmek ve pazardaki faaliyetler ile ilgili güncel bilgileri paylaşmak amacıyla hareket etmektedir. Uluslararası etkinliklerde konaklama, ulaşım ve diğer faaliyetlerin gerçekleştirilmesi gibi konularda uzmanlaşmış üyelere sahip olan tek birlik olan ICCA'nın faaliyetleri aşağıdaki gibi sıralanabilir (Alaşhan, 2018: 59).

- Dünyada kongre turizmi alanındaki tüm gelişmelerin takibi

- Profesyonel ilişkilerin geliştirilmesi fırsatı sağlamak
- Potansiyel müşterilerle bağlantı kurma imkânı
- Toplantı planlayıcılarına kongre planlaması ve özel hizmetler, etkinliklerde faydalanmaları için ulaşılabilir ve güvenilir online bilgiler sunabilmesi
- Her yıl organize edilen 4000’den fazla toplantının dökümü
- Eğitim faaliyetleri
- Haber bültenleri (Özer,2010: 43)

Uluslararası Profesyonel Kongre Organizatörleri (IAPCO) (International Association of Professional Congress Organizers): 1968 yılında profesyonel kongre organizatörlerinin aralarında birleşerek, kâr amacı gütmeksizin Brüksel merkezli kurdukları birliktir. Dünya genelinde 47 ülkede 117 üye ile faaliyet gösteren kuruluş kongre pazarında profesyonel bağlantılar kurarak üyelerinin tanıtımını sağlar. Üyeler her yıl birliğin kalite değerlendirme sürecine katılarak üyeliklerini devam ettirir. Böylece birlik dünya çapında kongre müşterilerine ve tedarikçilere kalite güvencesi sunabilmektedir (Özer,2010: 44; Alaşhan, 2018: 55).

Avrupa Konferans Şehirleri Federasyonu (EFCT) (European Federation of Convention Towns): Kongre merkezlerini pazarlayan ve yönlendiren kuruluşlar arasında bulunan birliklerden biri olan EFCT’in amaçları şöyle sıralanabilir;

- Taleplere göre yer bulmak ve organizatörleri yönlendirmek
- Uluslararası çapta etkin otorite, dernek ve birlikler ile üye şehirleri desteklemek
- Üye şehir temsilcilerine kongre turizmi eğitimi programları düzenlemek
- Avrupa kongre endüstrisini temsilen sözcülük görevini icra etme ve faaliyetlerini yönlendirmek (Mustafazade, 2015: 59).

Profesyonel Kongre Yönetimi Derneği (PMCA) (Professional Congress Management Association): 6.000’e yakın üyesi bulunan kuruluş, kongre ve toplantı sektörü profesyonellerinin 1957’de ABD merkezli olarak kurulmuştur (Mustafazade, 2015: 60).

Kongre Endüstrisi Konseyi (CIC) (Convention Industry Council): Dört üye kuruluş tarafından 1949 yılında, toplantı konferans ve sergi sektöründe bilgi

alışverişini kolaylaştırmak amacıyla kurulmuştur. 30'dan fazla üyesi ile kongre, toplantı ve sergi alanlarında 98.000 kişi ve 15.000 firmayı temsil etmektedir. Sektörü geliştirmek amacıyla CIC, bilgi alışverişinin kolaylaşmasını sağlar, sektörde profesyonelleşmeyi arttırmak için programlar geliştirir ve etkin ekonomik etkisi üzerine halka eğitimler sunar (<https://www.hospitalitynet.org> Erişim Tarihi: 18.09.2020).

Uluslararası Kongre Merkezleri Birliği (AIPC) (International Association of Congress Centers): Merkezi Brüksel'de olan birlik 1958 yılında kurulmuştur. Dünya çapında profesyonel kongre ve toplantı yöneticileri için kurulan birliğin 53 ülkede üyesi vardır. Türkiye'de ise sadece İstanbul Kongre ve Ziyaretçi Bürosu birliğin üyesidir (Mustafazade, 2015: 60).

Uluslararası Konferans Tercümanları Birliği (AIIC) (International Association of Conference Interpreters): 1953 yılında kurulan birlik 3000'den fazla üyeye sahip ve 104 ülkede temsil edilmektedir. 67 farklı dilde ardışık ve simültane çeviri hizmeti sunan birlik, kaliteli ve etik standartları yüksek hizmet amacı ile hareket etmektedir. Birlik aynı zamanda tercümanlık mesleğinin kalite ve etik standartlarını belirleyen bir konumda bulunmakta ve gelecek nesillere yüksek standartlarda uzmanlık eğitimi programları düzenlemektedir (www.aiic.org Erişim Tarihi: 18.09.2020).

Uluslararası Toplantı Profesyonelleri (MPI) (Meeting Professional International): Kendisini dünyada toplantı ve etkinlik sektöründeki en geniş birlik olarak lanse eden birlik, 1972 de kurulmuştur. Küresel çapta 60.000 toplantı ve etkinlik profesyoneline sahip birliğin, 70 ülkede 70'den fazla temsilciliği bulunmaktadır. MPI yenilikçi ve alana uygun eğitim, uluslararası ağ ve iş değişimi fırsatı sunar ve sektörün tanıtımı ve büyümesi için etkili bir ses olarak hareket eder (www.mpi.org Erişim Tarihi: 19.09.2020).

Uluslararası Dernekler Birliği (UIA) (Union of International Associations): 1907 yılında Henri La Fontaine ve Paul Otlet adında iki Belçikalı tarafından kurulmuştur. Amaçları uluslararası bütün birlikleri bir araya getirmektir. Bunun sebebi o dönem Brüksel'in uluslararası hareketlerin merkezi konumunda olmasıydı. Birlik organizasyonlar arasında iş birliği kurarak, bir arşiv görevi görür.

1907'den beri uluslararası derneklerin merkezi konumundadır ve küresel sivil toplumun doğasını ve evrimini belgelemeye odaklanmıştır (www.uia.org Erişim Tarihi: 19.09.2020).

1.10. Kongre Turizmi Sektöründe Uzmanlık Fuarları

EIBTM: Çoğunlukla her yıl kasım ve aralık aylarında İspanya'nın Barselona kentinde düzenlenen fuar, genel anlamda iş turizmi, daha özel anlamda ise kongre, konferans, etkinlik ve toplantı sektörüne yönelik düzenlenmektedir. Fuarın amacı müşterilerine olağanüstü deneyimler sağlamaktır. Kongre sektöründe ortak hedeflere sahip insanları bir araya getirmektedir. 3 gün süren fuar, insanlar arasında yüz yüze görüşmelerle rakipsiz ağların ve ilişkilerin kurulması olanağını yaratır (www.ibtmworld.com Erişim Tarihi: 19.09.2020).

EMIF: Belçika'nın Brüksel kentinde yapılan EMIF fuarı mart aylarında ve 2 gün süreyle yapılır. Avrupa Toplantı Sektörü Fuarı (European Meetings Industry Fair) kongre turizmi alanında 3297 ziyaretçi ve 150 uluslararası kuruluşu bir araya getirmektedir (Mustafazade, 2015: 61).

IMEX: Dünyanın en geniş, en modern ve en uğrak yerlerinden biri olan Avrupa'nın kalbi Frankfurt'ta yer almaktadır. IMEX her yıl 250'den fazla etkinliğe ev sahipliği yapmakta, fuarın yapıldığı yer ise yürüme mesafesinde 11.500'e yakın otel odası bulunmakta havaalanına toplu taşıma ile ulaşılabilmekte (<https://www.imex-frankfurt.com/> Erişim Tarihi: 19.09.2020).

IT&ME (The Motivation Show): İş turizmi sektöründe dünyanın en büyük fuarı özelliğin taşıyan fuar, Eylül aylarında ABD'nin Chicago kentinde düzenlenmektedir (Mustafazade, 2015: 62).

EMITT (East Mediterranean International Tourism and Travel Exhibition): Dünyanın en büyük beş turizm fuarından biri olan Doğu Akdeniz Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı ilk olarak 1996 yılında düzenlenmiştir. Dünya ve Türkiye'yi turizm alanında bir araya getiren fuarda, katılımcıların ve ziyaretçilerin tanışması ve yeni iş birliklerinin gerçekleşmesi sağlanmaktadır. Fuarın ilk iki günü turizm profesyonellerine son iki günü ise tatilcilere yönelik olarak organize edilmektedir (Şengel, Zengin, Şengel ve Işkın, 2018: 8).

1.11. Kongre Organizasyonu

Kongre organizasyonunun gerçekleştirilmeden önce neyin, nasıl, ne zaman ve kim tarafından yapılacağını belirlenmesi gereklidir. Özen ve ayrıntılı çalışma için organizasyonu gerçekleştiren taraflarca en yüksek faydayı sağlamak adına en uygun yöntemin belirlenmesi gereklidir. Uluslararası bir kongre gerçekleştirme kararı alan bir kuruluş, işe bir organizasyon komitesi kurarak başlar veya yürütme kurulundan bir üyeyi görevlendirir. Ya da tüm faaliyetleri gerçekleştirmesi için profesyonel bir organizatörle iş birliği yapar. Buradan hareketle kongre hizmetlerini üç aşamada sıralamak mümkün olabilir. Kongre öncesi çalışmalar, kongre sırasındaki çalışmalar, kongre sonrasındaki çalışmalar. (Şener, 2004: 24-52; Özer, 2010: 45-55; Aksu, Yılmaz, Gümüş 2013: X,XI)

Tablo 8: Kongre Öncesi Çalışmalar

• Kongre Amacının Belirlenmesi • Kongre Teklifinin Hazırlanması • Kongre Tarihinin Belirlenmesi • Kongre Yerinin Belirlenmesi • Tanıtım Faaliyetleri • Katılımcı Sayısının Belirlenmesi • Kongre Personel Temininin Yapılması • Bütçe ve Finansal Hazırlıkların Yapılması • Kongre İletişim Bürosu ve Sekreteryaasının Kurulması	• Programların Hazırlanması • Banka Hizmetleri • Resmi İzinler • Duyuruların Yapılması • Gerekli Malzeme ve Dokümanların Hazırlanması • Rezervasyon İşlemleri • Karşılama ve Transfer Hizmetleri • Kongre Anlaşmalarının Yapılması
--	--

Tablo 9: Kongre Sırasındaki Çalışmalar

• Salonların Seçimi ve Kongreye Uygun Olarak Düzenlenmesi • Katılımcı Odaları ve Dağılımlarının Düzenlenmesi • Katılımcı Giriş ve Çıkış İşlemleri • Ders-Kayıt Hizmetleri • Tercüme Hizmetlerinin Düzenlenmesi	• Gerekli Teknolojik Ekipmanların Hazırlanması • Yiyecek ve İçecek Hizmetleri • Sergi ve Stant Hizmetleri • Yönlendirme için Gerekli Düzenlemelerin Yapılması • Gezi ve Turların Düzenlenmesi
--	---

Tablo 10: Kongre Sonrasındaki Çalışmalar

• Kongre Değerlendirme Toplantısının Yapılması ve Değerlendirme Raporunun Hazırlanması • Hesapların Rapor Şeklinde Kurula Sunulması	• Rapora Göre Bütçenin Bitirilmesi • Gerekli Ödemelerin ve Faturalandırmaların Yapılması
---	--

2. VAN İLİ VE KONGRE TURİZMİ POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. Coğrafi Konumu ve İklimi

Van ili Türkiye'nin Doğu Anadolu Bölgesi'nde, İran sınırı ile Van Gölü arasında bulunan bölgede yer almaktadır. Dünya koordinat sisteme göre 42,65 derece ve 44,51 derece doğu boylamları ile 37,72 derece ve 39,40 derece kuzey enlemlerinde bulunmaktadır. Van ilini kuzeyde Ağrı, batıda Bitlis ve Siirt, güneyde Hakkâri ve Şırnak illeri, doğuda ise İran İslam Cumhuriyeti çevrelemektedir (Kılıç, 2006: 13). Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Murat-Van bölümünde bulunan Van ili, 19.069 km kare yüzölçümü ile Türkiye topraklarının %2,5'ini oluşturmakta ve bu yüzölçümü ile Türkiye'nin 6. büyük ili konumundadır. Van Gölü kapalı havzasında bulunan il, Doğu Anadolu Bölgesi'nin volkanik dağlarla çevrili çukur kesiminde Van Gölüne 5 km uzaklıkta hafif meyle sahip bir alanda kurulmuştur (Uz, 2016: 78).

1725 m yaklaşık rakıma sahip Van ili, karasal bir iklime sahiptir. Kışların sert ve uzun geçtiği kış mevsiminin yaklaşık beş ayında sıcaklık 0 derecenin altına düşer. Az yağışlı ve sıcak geçen yaz mevsiminde, sıcaklık +40 dereceye yaklaşır. Yıllık yağış miktarı ise 370 mm ile 570 mm arasında değişmektedir (<https://van.ktb.gov.tr/> Erişim Tarihi: 24.01.2021)

2.2. Tarihi ve Sosyo-Kültürel Yapısı

Bölgede yapılan yüzey araştırmaları ile Van'ın tarihinin Kalkolitik Çağa ve çevresindeki bazı yerleşim merkezlerinin ise Mezolitik Çağa kadar tarihlendiği anlaşılmıştır. Van Tuşpa ismi ile M.Ö. 9. Yüzyılda Urartu Devleti'ne başkentlik yapmış ve bu dönem Van merkezli bölgenin hem siyasal hem de kültürel olarak en geliştiği dönemdir (<https://www.akdamarkilisesi.gov.tr/> Erişim Tarihi: 29.01.2021). 300 yıla yakın bölgede önemli bir güç olan Urartular, su yolları, kanallar, barajlar, kaleler ve tapınaklar inşa ederek günümüze önemli kültür kalıntıları bırakmışlardır. Urartuların tarih sahnesinden silinmesinden sonra Van bölgede hüküm süren devletlerin egemenliğinde kalarak, günümüze bu medeniyetlerin tarihi ve kültürel

izlerini taşıyarak gelmiştir (<https://www.akdamarkilisesi.gov.tr/> Erişim Tarihi: 29.01.2021).

Dünyanın halen yaşanılan en eksi kentlerinden biri olan Van coğrafi konumu ve verimli arazileri sayesinde tarihin birçok farklı döneminde önemli yerleşim yerlerinden biri olmuştur. Diğer taraftan önemli savaşlar, sürgünler ve istilalar da görmüştür. Böylece doğudan batıya göç edenlerin uğrak bir yeri olmak yanında onlara yerleşim alanı olmuştur (www.tuikweb.tuik.gov.tr Erişim Tarihi: 30.01.2021). Cumhuriyet kurulduğundan bu yana sürekli nüfus artışı görülmüştür. 1990-1997 yılları arasında ülkedeki genel nüfus artışı %15 iken bu oran Van'da %25,2 olmuştur. Bulunduğu konum itibariyle Van ili çevresinden sürekli göç alan, aynı zamanda İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya, gibi büyük şehirlere göç veren bir yapıya sahiptir (Işık, 2009:3-4). TÜİK verilerine göre Van ilinin 2020 yılı sonu itibariyle Nüfusu 1.149.342 kişi olarak belirlenmiştir (www.tuikweb.tuik.gov.tr Erişim Tarihi: 30.01.2021).

Ekonomik anlamda Van ili değerlendirildiğinde, tarım ve hayvancılığın iki temel sektör olduğu görülmektedir. İl arazisinin önemli bir kısmı çayır ve meralardan oluşması hayvancılığa olan elverişliliği yükselmektedir. Öte yandan temel geçim ve istihdam sektörlerinden olan tarım sektöründe çalışanların toplan istihdam oranı Türkiye ortalamasının üzerindedir (Akdağ, 2018: 251). İlin büyük ölçüde tarım ve hayvancılığa bağlı olan ekonomisine ek olarak sanayi, ticaret ve turizm de şehir ekonomisine önemli katkılar sağlayan sektörlerdir. 1998 yılında Organize Sanayi Bölgesinin kurulması şehrin istihdam arzına önemli bir katkı sunmanın yanında bölge ekonomisini de canlandırma bakımından önemlidir. Diğer taraftan İran ile yapılan sınır ticareti bölgeye ekonomik anlamda katkı sağlamakla beraber, gelen İranlı turistlerin de şehir ekonomisinde önemli bir yeri vardır (Akdağ, 2018: 251).

2.3. Turistik Çekicilikler

Van ili ekonomisi ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılığa dayanmasının yanında, diğer sektörler de göz ardı edilmeyecek önemde şehir ekonomisinde etkilidirler. Bu sektörlerin başında ise turizm gelmektedir. Yerleşim görmeye başladığı tarihten itibaren bölgenin önemli bir kenti olmuş, hüküm süren medeniyetler kendilerinden

tarihi ve kültürel izler bırakmıştır. Bunun yanında Van sahip olduğu coğrafya ile de birçok turizm arzı sunmaktadır. Van ilinin sahip olduğu turizm arzını il sınırları ile sınırlandırmak yerine, Van Gölü Havzası olarak, Van ve çevre illerin sahip oldukları tarihi, kültürel ve doğal zenginlikleri birlikte değerlendirmek daha faydalı olacaktır.

2.3.1. Tarihi Çekicilikler

Akdamar Kutsal Haç Kilisesi: Van il merkezine 42 km uzaklıkta bulunan Akdamar Adası'nda inşa edilmiştir. Van Gölü üzerindeki en büyük ada olan Akdamar Adası'na bu ismin verilmesi halk arasında yaygın olan bir aşk efsanesine dayandırılmaktadır. Kilise Abbasi Halifeliği 'ne bağlı olan Ermeni Vaspurakan Krallığı döneminde, Kral 1. Gagik tarafından 915-921 yılları arasında mimar Manuel'e yaptırılmıştır. Saray kompleksinin kilisesi olarak yapılmıştır ve farklı yapılardan oluşur (Arslan Kalay, Yıldız, 2017: 125-126).

Kilise zengin bir dış süsleme repertuarına sahiptir. Bu süslemelerde İncil ve Tevrat'tan çeşitli sahneler kabartma tekniği ile Kilise yüzeylerinde resimlendirilmiştir. Süslemelerinin mimarisinden daha fazla ön plana çıktığı Kilise özellikle Ermeni halkı için büyük önem taşımaktadır. Hac merkezi olarak kabul edilen Akdamar Kilisesi 2007 yılında restore edilerek 95 yıl aradan sonra 2010'da dini törene açılmıştır. Ermenilerce kutsal bir mekân olarak kabul edilen Kilise'nin ziyaret edilmesi de dini bir vecibe sayılmaktadır. Sahip olduğu bu önem ile birlikte kültürel bir öneme de sahip olması ve sahip olduğu manzarası ile de bölgenin önemli bir turistik çekim noktasıdır (Kaya, Cankül ve Demirci, 2013: 13-14).

Van Kalesi: Tuşba ismi ile 300 yıla yakın bir süre Urartu Devleti'ne başkentlik yapan kale, Urartu Kralı 1. Sarduri tarafından M.Ö. 840-825 yılları arasında yaptırılmıştır. Van Gölü'ne yaklaşık 5 km uzaklıkta kayalık bir alan üzerine kurulmuş olan kale, dünyadaki en eski yapılardan biridir ve aradan geçen 3000 yıla yakın bir süredir bugün büyük bir kısmı ile halen ayakta. Kalede Urartulardan kalan Sardur Burcu, açık hava tapınakları, kaya mezarları, yazıtlar gibi birçok eser ve Osmanlı'dan kalan sur, cami, sarnıç ve çeşitli yapılar bulunmaktadır (www.yyu.edu.tr Erişim Tarihi: 31.01.2021).

Van Ovası'nda doğu-batı yönlü olarak uzanan kaya kütlesi üzerine inşa edilmiş olan kale, 20-120 metre arası genişlik, 1800 metre uzunluk ve 100 metre uzunluğa sahiptir. Güneyden sarp ve dik bir kaya yapısına sahip iken, kuzeyden meyilli bir topografik yapı özelliği gösterir. Urartu Devleti'nin yönetim merkezi konumunda olan kale Osmanlı Devleti döneminde tamamen askeri amaçlı kullanılmıştır. Asıl şehir bölümü ise kalenin güneyinde konumlandırılmıştır. Surlarla çevrili olan şehir 1915 olaylarında ağır bir tahribata uğramış ve günümüze bu şekilde gelmiştir (www.kulturportali.gov.tr Erişim Tarihi: 31.01.2021).

Çavuştepe Kalesi: Van Gürpınar ilçesinin aynı isimli köyün hemen doğusunda yükselmeye başlayan Bol dağının batı uzantısı üzerinde bölgenin en önemli kalelerinden biridir. Kent merkezinden kaleye iki yoldan ulaşılabilir, 56 km olan yol Van Gölü kıyısından daha kısa olan 26 km yol ise Kurubaş geçidinden geçmektedir (Kılıç, 2006: 118). Kale kazılarında 1963 yılında ortaya çıkarılan İrmuşini tapınağı yazıtında kalenin Urartu Kralı 2. Sarduri tarafından M.Ö. 756-730 yılları arasında inşa edildiği ve isminin de Sardurihinili (Sardur'un kenti) olduğu görülmüştür. Kale kazılarına 1960 yılında Afif ERZEN tarafından başlanmış ve 1984 yılına kadar kesintisiz olarak sürmüştür. 25 yıla yakın süren kazıların sonucunda kale yapısı içerisinde Yukarı Kale, Aşağı Kale, Uçkale, depo binaları, İrmuşini Tapınağı, saray yapısı gibi çeşitli yapılar ortaya çıkarılmıştır (Kılıç, 2006: 118).

Hoşap Kalesi: Önemli bir ulaşım ağının kesişim noktasında, Hoşap Çayı vadisini kontrol etmek amacıyla Urartu döneminde inşa edilen kontrol noktası üzerinde kurulmuş olan bir 17. Yüzyıl orta çağ kalesidir (Keleş Eriçok, 2019: 185).

Van kent merkezine 60 km uzaklıkta bulunan Hoşap Kalesi, Osmanlı Devleti'ne tabi olan Mahmudi Beylerinden Mahmudi Süleyman Bey tarafından 1643 yılından yaptırılmıştır. Sarp bir kayalık kütle üzerine kurulmuş olan kalenin girişi kuzey tarafında bulunmaktadır. Taç kapı şeklinde düzenlenmiş olan burcun üzerinde kitabe ve aslan kabartmaları hareketlilik sağlanmaktadır. Orijinal demir kapı kanatları halen işlevini sürdürmektedir (www.van.ktb.gov.tr Erişim Tarihi: 31.01.2021).

Ayanis Kalesi: Kent merkezinin 38 km kuzeyinde günümüzdeki ismiyle Ağartı Köyü sınırları içerisinde olan Ayanis Kalesi Urartu krallarından 2. Rusa

tarafından yaptırılmıştır. M.Ö. 685-650 yılları arasında yaptırılmış olan kale Urartuların bilinen son kalesidir. 1989 yılında kazılarına başlanan kalede Urartu kültürüne dair zengin bir envanter ortaya çıkarılmıştır. Ana kale yapısı ve dış kent olarak sürdürülen kazılar neticesinde, tapınak alanı, payeli salon, anıtsal kapı, depolar, sur duvarları gibi çeşitli yapılar gün yüzüne çıkarılmıştır (www.urartular.com.tr Erişim Tarihi: 31.01.2021).

Hüsrev Paşa Camii: 1.Dünya Savaşı'ndan günümüze kadar terk edilmiş olan eski Van şehrinde bulunan ve halk arasında Kurşunlu Camii olarak da bilinen Hüsrev Paşa Camii, 3. Murad döneminde beylerbeyi olan Köse Hüsrev Paşa tarafından yaptırılmıştır. Giriş kapısı üzerinde bulunan kitabeye göre yapım tarihi 1567 olarak bilinir ve Mimar Sinan'ın eserleri arasında gösterilmektedir. Bünyesinde barındırdığı medrese türbe gibi yapılarla külliye sayılabilecek bir yapıdır (www.islamansiklopedisi.org.tr Erişim Tarihi: 31.01.2021).

St. Bartholomeus Manastırı: Van kent merkezine 110 km uzaklıkta bulunan Albayrak köyünde bulunur. Manastırın kuruluşu hakkında en yaygın inanışa göre 4. Yüzyılda Aziz Bartholomeus'un mezarı üzerine kurulmuştur. Zap vadisinin başlangıç bölgesinde, hâkim tepe üzerine inşa edilmiş olan yapı günümüzde önemli ölçüde onarıma ihtiyaç duymakta ve ziyaret edilmesi gereken önemli yapılardandır (Kılıç, 2006:252).

Altınsaç Kilisesi: St.Thomas Manastırı olarak da bilinen Altınsaç Kilisesi Gevaş ilçesine bağlı Altınsaç köyünün 5 km kuzey batısında Vangölü'ne hakim gölden 400 metre yükseklikte bir tepe üzerine inşa edilmiştir. Kilise Aziz Thomas'ın kutsal eşyalarının korunması amacıyla 1581 yılında dönemin başrahibi Kriakos tarafından yaptırıldığı bilinmektedir (www.walkonturkey.com Erişim Tarihi: 04.02.2021).

Halime Hatun Kümbeti: Gevaş ilçe merkezinde bulunan Selçuklu Mezarlığı içinde bulunan kümbet, 1335 yılında Selçuklu Devleti döneminde Melik İzeddin tarafından kızı Halime Hatun için yaptırılmıştır. 700 yıllık bir yapı olan ve 1. Derece doğal arkeolojik sit alanı olarak belgelenen yapı, son yıllarda bitişliğine yapılan yurt binası ile gündeme gelmiştir (www.arkofili.com Erişim Tarihi: 04.02.2021).

Zernaki Tepe: Erciş ilçesinin kuzeyinde bulunan ve son yıllarda keşfedilen ızgara planlı antik kentin hangi döneme ait olduğu tartışılmaktadır. 270 hektarlık büyüklüğe sahip kent Doğu Anadolu'daki toplu konut yerleşim tarzının ilk örneği olduğu düşünülmektedir. Erciş ilçesine ve Van Gölü'ne hâkim bir tepede kurulmuş olan kentte 70 bin kişinin yaşamış olduğu tahmin edilmektedir (www.arkeolojikhaber.com Erişim Tarihi: 04.02.2021).

Menua (Şamran) Kanalı: M.Ö. 810-756 yılları arasında hüküm süren Urartu Devleti'nin en ön plana çıkan zenginliklerinden biri, yer aldığı dağlık coğrafyanın zorluklarını imar faaliyetleri ile azalmış olmasıydı. Bu imar faaliyetlerinden en önemlilerinden bir ise Kral Menua'nın yaptırdığı 50 kilometre uzunluğundaki sulama kanalıdır. 1760 metre rakımda bulunan Gürpınar ovasından 1700 rakımda bulunan Van Ovasına tatlı suyun taşınmasını sağlayan kanalın birçok noktasında Menua adının geçtiği yazıtlar bulunmaktadır. Halk arasında “Şamran Kanalı” olarak bilinir ve bu isim Ermeni mitolojisindeki aşk masalının baş kahramanından gelir (www.anadoluyuugarliklari.com Erişim Tarihi: 06.02.2021).

İshak Paşa Sarayı: Ağrı ilinin Doğubayazıt ilçesinde bulunan saray, Van'dan günöbirlik bir şekilde ziyaret edilebilir. Osmanlı Devleti'nin 18.yüzyıl yapısı olan sarayın yapımına 1685 yılında Çolak Abdi Paşa tarafından başlanmış ve 1784 yılında aynı soydan gelen İshak Paşa tarafından bitirilmiştir. 99 yıllık bir inşa süresine sahip yapı saraydan ziyade bir külliye'dir ve yapılar topluluğu halinde inşa edilmiştir. İhtişamıyla dönemin sosyo-ekonomik durumunu yansıtan yapının en önemli özelliği, yapıldığı dönem itibarıyla ilk defa bir saray yapısında kalorifer sisteminin kullanılmış olmasıdır. Yapı stili olarak bir Osmanlı yapısı olan saray farklı medeniyetlere ait izler de taşımaktadır (Bulat, 2013: 19-24).

Ahlat Selçuklu Mezarlığı: Bitlis'in Ahlat ilçesinde bulunan mezarlık, Van'dan günöbirlik bir şekilde ziyaret edilebilmektedir. 210.000 metrekare alanda yaklaşık 1500 mezarın bulunduğu Ahlat Selçuklu Mezarlığı dünya üzerindeki en büyük Müslüman mezarlığı olarak bilinmekte ve UNESCO'nun Dünya Kültür Mirası Geçici Listesi'nde bulunmaktadır. Kitabe niteliğinde süsleme özelliği gösteren mezar taşları bölge tarihi hakkında da kaynaklık sağlamakta ve 12. ile 16. yüzyıllar arasına tarihlenmektedirler (Avşar, Güleç, 2019: 3-5).

2.3.2. Doğal Çekicilikler

Van Gölü: Yöre halkı tarafından Van Denizi olarak da bilinen Van Gölü, Van ve Bitlis arasında bulunur. Bitlis sınırlarında bulunan Nemrut Dağının patlaması sonucu oluşan bir göl olduğu varsayılır. 3713 km² yüzölçümüne sahip göl suları tuzlu ve sodalı bir özelliğe sahiptir. Ortalama derinliği 171 metre, en derin noktası ise 451 metre olan göl üzerinde dört ada vardır. Bunlar; Akdamar, Çarpanak, Adır ve Kuş adalarıdır. Türkiye'nin en büyük gölü konumunda olan Van Gölü aynı zamanda Tahran-İstanbul demiryolu bağlantısını da sağlayan bir konumda bulunmaktadır (www.turkcebilgi.com Erişim Tarihi: 06.02.2021).

Muradiye Şelalesi: Van il merkezine 80 km uzaklıkta bulunan Muradiye Şelalesi, Tendürek Dağı'ndan doğup gelen Bend-i Mahi çayı üzerinde bulunan irili ufaklı şelalelerin en büyüğüdür. İsmi Bağdat Seferi sırasında burada konaklayan IV.Murat'tan alır. Suyun düşme yüksekliği 15-20 metre arasında değişmekte olan şelale ve çevresi özellikle sıcak havalarda bölgede yaşayan insanların uğrak noktalarından biridir (www.muradiye.bel.tr Erişim Tarihi: 06.02.2021).

Turna Gölü (Keşiş Göl): Yöre halkı tarafından Keşiş Göl olarak da bilinen Turna Gölü, Van il merkezine hakim bir konumda bulunan Erek Dağının yüksek bir düzlüğüne bulunmaktadır. İl merkezinden 30 km uzaklıkta bulunan göl yağışlara bağlı olarak 4 ile 7 km²'lik bir alanı kaplamaktadır. Günümüzde doğal bir göl halini almış olsa da aslında yapay bir göldür. Urartu Kralı II.Rusa tarafından M.Ö. 645 yılında bir akarsu vadisinin önünün kapatılarak, sulama barajı amacıyla yapılmıştır. Günümüzde yaylacılık amaçlı olarak kullanılan göl ve çevresi son yıllarda turizmcilerin de gözde noktalarından biri haline gelmiştir (www.turkiyesulakalanlari.com Erişim Tarihi: 06.02.2021).

Erçek Gölü Kuş Cenneti: Van Gölü'nün kardeşi olarak anılan Erçek Gölü, Van Gölü'nün doğusunda oluşmuş bir set gölüdür. 114 km² yüzölçümüne sahip gölün ortalama derinliği 19 metreye yakındır. Türkiye'de bulunan 453 kuş türünün yarısına ev sahipliği yapmakta olan göl, yerel türlerin yanında flamingo gibi göçmen kuşların da önemli barınma ve üreme noktalarındandır. Ulusal ve uluslararası otoriteler tarafından "B" sınıfı sulak alan olarak sınıflandırılmaktadır. Bu sınıftaki göllerde

genellikle nesli tükenmekte olan kuşları barınmaktadır. Bu özelliği ile kuş gözlemciliği açısından son derece önemli bir merkezlerden biridir (www.van.ktb.gov.tr Erişim Tarihi: 06.02.2021).

Van Başkale Travertenleri: Başkale ilçesine 35 km uzaklıkta bulunan Dereiçi köyünde bulunan travertenler oluşturduğu doğal görünüm ile Denizli’de bulunan Pamukkale’ye benzerliği ile dikkat çekmektedir. Son yıllarda yapılan tanıtımlar ile travertenlere olan ilgi artmış, havaların ısınması ile yöre halkı ve turistlerin uğrak noktalarından biri olmuştur (www.baskaleziraatodasi.org.tr Erişim Tarihi: 06.02.2021).

Van Başkale Peri Bacaları (Vanadokya): Başkale ilçesine 33 km uzaklıkta Yavuzlar köyünde bulunan peri bacaları, Türkiye İran sınırında bulunan volkanik Yiğit Dağı’nın püskürttüğü lavların yağmur ve rüzgâr aşındırmaları ile ortaya çıkmıştır. Nevşehir Ürgüp’te bulunan Kapadokya’ya benzerliği ile dikkat çeken bölge son yıllarda turistlerin uğrak noktalarından bir haline gelmiş ve bölge halkı tarafından Vanadokya olarak adlandırılmış durumdadır (www.baskale.bel.tr Erişim Tarihi: 07.02.2021).

Van Kedisi: Türkiye’nin dünyaca ünlü kedi ırkı olan Van Kedisi, Van halkı tarafından “pişik” olarak anılır. Eskiden neredeyse her evde bulunan kedi, günümüzde koruma altına alınacak kadar azalmıştır. Bu sebeple Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi bünyesinde Van Kedi Evi’nde Van Kedisinin üremesi ve korunması sağlanmaktadır. Kedinin en önemli özelliği, bir gözü mavi bir gözü kehribar renginde olmak üzere, tek göz olarak bilinse de her iki gözü mavi veya her iki gözü kehribar olanları daha çoğunluktadır. Diğer önemli özellikleri ise, uzun ve ipeksi beyaz tüylü olması, suyu çok sevmesi, insanlar ile çok iyi bağ kurması ve kendine has bir yürüyüşü olmasıdır (www.vankedisi.yyu.edu.tr Erişim Tarihi: 07.02.2021).

İnci Kefali: Tuzlu ve sodalı bir su yapısına sahip Van Gölü’nde yaşayabilen endemik tek balık türü İnci Kefalidir. Parlak gümüşü renkte olan bu balığın ortalama boyu 19.5 cm ve ortalama ağırlığı ise 80 gramdır. Dünyada sadece Van Gölü’nde yaşayabilen inci kefali, üremesini göl suları içinde yapmaz ve üremek için tatlı su kaynaklarına doğru yolculuğa çıkar. Üreme zamanı olan nisan ve temmuz ayları arasında akarsu ağızlarına doğru suyun tersi bir şekilde bir yolculuk yapmaktadır. İnci

kefali bu yolculuğu sırasında akarsular içindeki yükseltileri aşmak için zıplamakta ve muhteşem görüntüler sunmaktadır. Son yıllarda oluşturulan seyir noktaları, balığın üreme dönemlerinde, yöre halkı ve turistler tarafından yoğun bir şekilde ziyaret edilmektedir ve yöre halkı tarafından “uçan balık” olarak da nitelendirilmiş durumdadır (www.van.tarimorman.gov.tr Erişim Tarihi: 07.02.2021).

Ters Lale: Anadolu’nun endemik bitkilerinden olan ters lale, Van ve Hakkâri bölgesinde yoğun bir şekilde görülebilmektedir. Birçok dini ve kültürel hikâye ve efsane ile de özdeşleşmiş olan bitki hüznün sembolü olarak gösterilmektedir. 1000 ile 3000 rakım arasında üretimi yapılabilen bu çiçek türü, üretildiği noktalarda ziyaretçilerin ve fotoğrafçıların yoğun ilgisini çekmektedir (www.van.ktb.gov.tr Erişim Tarihi: 07.02.2021).

Kanispi Çağlayanı: Çatak ilçesine 5 km uzaklıkta bulunan çağlayana, yaklaşık 100 metre yükseklikten akarken oluşturduğu beyaz köpüksü sudan dolayı “kanispi” denilmiştir. Nisan ve ağustos ayları arasında gür bir şekilde akan çağlayan alanı bir mesire yeri yapılmıştır ve ziyaretçi akınına uğramaktadır (www.catak.gov.tr Erişim Tarihi: 07.02.2021).

Ağrı Dağı: Dünyadaki başlıca dağlık alanlarından biri olan Ağrı Dağı, Nuh Tufanı ile ilişkilendirilmesinin yanında yüksekliği ile oluşturduğu heybet ve ihtişam ile önemli turizm kaynaklarındandır. Sahip olduğu 5137 metre yükseklik ile Türkiye’nin en yüksek, Avrupa, Kafkaslar ve Ortadoğu’nun ikinci büyük dağı konumundadır. Birçok efsaneye de konu olan Ağrı Dağı’nın zirvesi sürekli kar ve buzullarla kaplıdır. Sahip olduğu özellikler ile dağcılık ve kış turizmi için yüksek bir potansiyele sahiptir (Kaya, 2016: 217-221).

Nemrut Krateri: Van’dan günübirlik bir şekilde ziyaret edilebilen Nemrut Krateri, Bitlis’in Tatvan ilçesi sınırlarında yer almaktadır. En son 1441 yılında lav çıkışını gözlemlendiği krater sahip olduğu göller, buhar bacaları, buz mağaraları ile bir doğa harikası konumundadır. 13 km²’lik bir alanı kaplayan göl alanı kendi türünde dünyada ikinci sırada yer almaktadır. Tüm dünyayı keşfetme amacıyla Doğu’ya yaptığı sefer sırasında Büyük İskender’in keşfettiğine inanıldığı için “İskender Cenneti” olarak anılmaktadır. Krater son yıllarda yapılan sosyal faaliyetler ile

tanıtımına ağırlık verilmiş ve yoğun bir şekilde ziyaret edilmektedir (Demirtaş, 2020: 15).

2.3.3. Kültürel Çekicilikler

Van Kahvaltısı: Van'ın konum olarak bulunduğu nokta yemek kültüründe de çok etkili olmuştur. Bu etkileşimin en güzel örneği ise Guinness Rekorlar Kitabı'na girebilen Van Kahvaltısıdır. Yöreye özgü 60 çeşide yakın kahvaltılığın bulunduğu Van Kahvaltısı ürünlerinin en önemli özelliği, doğal ve çoğunun evlerde hazırlanmalarıdır. Bu sayede zengin ve besleyici olan kahvaltı için kışın tüketilmek üzere birçok ürün yaz aylarında hazırlanır ve kurutulur (Nakiboğlu, 2017: 334). Günümüzde kullanılsa da eskiden kurutulup kış aylarında kahvaltılarda kullanılan ürünlerden biri de tuzlu balıktır. Tuzlu balık ise İnci Kefali balığının tuzlanarak bidonlarda saklanması esasına dayanır. Van Kahvaltısının vazgeçilmezlerinde biri de reçellerdir. Bu reçellerin en çok tercih edileni ise yörede yetişen bir gül çeşidinden yapılan gül reçelidir. Ayrıca kahvaltının olmazda olması peynir içinde Van Otlı Peyniri kullanılmaktadır (Nakiboğlu, 2017: 334).

Otlı Peynir: Tadı, aroması ve üretim kalitesiyle Van ile özdeşleşen otlı peynir yörede yoğun olarak yetişen 25 farklı otun eklenmesiyle yapılır. Bahar aylarında üretimi yapılan otlı peynir yüksek meralarda beslenen koyunların sütüyle yapılmaktadır. Üretimin daha çok geleneksel yöntemlerle yapıldığı otlı peynir, birçok işleminden geçirilerek kıvamı tutturulur ve tuzlanarak küplere doldurulduktan sonra toprağa gömülür. 3 ile 7 ay arasında toprak altında kalan peynirler tüketime hazır hale gelmiş olur ve yörenin vazgeçilmez tatlarından olur. Otlı peynir kahvaltı dışındaki öğünlerde de kullanılabilen bir özelliğe sahiptir (www.van.ktb.gov.tr Erişim Tarihi: 08.02.2021).

Van Kilimleri: Bölge insanının hayvancılıkla ilgili yaptığı uğraş hayatının her tarafına sirayet etmiş, yaşamının çoğu ihtiyacını hayvancılıktan karşılamıştır. İhtiyaçlar doğrultusunda dokunan kilimler yaygı, minder, yastık, hurç, çuval, gibi amaçlar ile kullanılmıştır. Yünlerden yapılan iplikler doğal boyalar ile boyanır ve teşi olarak bilinen alet ile eğrilerek kullanılır. Van ve yöresinde üretilen kilimlerin güzelliği kadar ilettiği mesajlar da önemlidir. Kilimlerde Anadolu'da birçok farklı üründe

kullanılan sembol kullanılmaktadır. Van kilimlerinde en fazla görülen türler; gülsarya, nehreng, Halit begi, şahneri, lüleper (www.kulturportali.gov.tr Erişim Tarihi: 08.02.2021).

Savat Gümüş İşlemeciliği: Van'a özgü gümüş işlemeciliği olan savat, kelime olarak kara anlamına gelmektedir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde Van şehrinde yaşayan ustalara verilen özel izinle savat gümüşçülüğü yapılmaktaydı. Bakır, kurşun ve kükürt alaşımından oluşan savat, gümüşün üzerine çelik uçlarla çizilerek oluşturulan şekillere bu alaşımın eritilerek dökülmesi ile işlenir. Tamamen el işçiliği ile üretilen savat işçiliği ile, takı dışında da çeşitli aksesuarlar da üretilmektedir (www.tusbagumus.com Erişim Tarihi: 08.02.2021).

2.3.4. Yapay Çekicilikler

Van Müzesi: Dünya üzerinde yaşanan en eski kentlerden biri olan Van, tarih boyunca ev sahipliği yaptığı uygarlıklardan kalan emanetleri bünyesinde halen barındırmaktadır. Van Kalesi'nin kuzeyinde 10.000m² alan üzerine kurulmuş olan Van Müzesi, modern müzecilik anlayışı ile hazırlanmış olan teşhir salonları ile, Van ve çevresine ait tarihi ve kültürel eserlerden oluşan seçkin koleksiyonlar sunmaktadır. Tarih öncesi çağlardan günümüze kadar Van ve çevresinin kronolojik olarak salonlar halinde sıralandığı müzede yapılan gezi ile bir tarih yolculuğu yapılabilmektedir (www.turkishmuseums.com Erişim Tarihi:09.02.2021).

Van Kedi Evi: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi bünyesinde, aynı zamanda Van Kedisi Araştırma Merkezi olan Van Kedi Evi, Van Kedisinin bakım, üreme ve korunması amacıyla kurulmuştur. Turist ziyaretine açık olan kedi evinde aynı zamanda kedi sahiplenme başvuruları da yapılabilmektedir (www.vankedisi.yyu.edu.tr Erişim Tarihi: 07.02.2021).

Kayak Tesisleri: Van merkeze 37 km uzaklıkta bulunan Abalı Kayak Merkezi bölgedeki önemli kayak merkezlerindendir. Bunun dışında Çaldıran ilçesinde Kayak Merkezi de kayak severlerin Van'daki diğer bir alternatifidir. Van dışında ise, Hakkari'de bulunan Mergabütan Kayak Merkezi ve Bitlis'in Tatvan İlçesi'nde bulunan El Aman Kayak Merkezi'ne günübirlik bir şekilde gidilebilmektedir (www.van.ktb.gov.tr Erişim Tarihi: 09.02.2021).

Atayurt: Muradiye ilçesinin Ünseli mahallesinde bulunan Atayurt Mesire ve Dinlenme Tesisi, Van Gölü kıyısında 50 dönüm arazi üzerine kurulmuştur. Mesire alanında Türk Devletleri'ni sembolize eden otağlar kurularak aynı zamanda konaklama hizmeti de verilmektedir. 2018 yılında yapımına başlanan Atayurt, Erciş ilçesinin Ulupamir mahallesinde yaşayan Kırgız Türkleri tarafından yapılmış ve işletilmektedir. Burada Kırgız kültürü temelinde Türklere has yeme-içme, giyim, eğlence geleneklerini yaşatmakta ve ziyaretçilere sergilemektedirler (www.vanpostasigazetesi.com Erişim Tarihi: 09.02.2021)

Rafting: Çatak ilçesinde geçen Botan Çayı ve Bahçesaray ilçesinden geçen Müküs Çayı, son yıllarda rafting severlerin gözde mekanları halini almıştır. Kaymakamlıklar bünyesinde yapılan tesislerde eğitimler verilmekte ve il merkezinden günübirlik rafting turları yapılmaktadır. Ayrıca ülke genelinde rafting şampiyonlarının düzenlendiği rafting merkezleri konumundadırlar (www.prestijgazetesi.com Erişim Tarihi: 09.02.2021).

2.4. Ulaşım

Kongre turizminde diğer turizm türlerinden farklı olarak temel çekicilik unsuru kongrenin kendisidir. Bu anlamda kongrenin yapıldığı yerin ulaşım imkanları, diğer turizm türlerinden daha fazla önem arz etmektedir (İlbey, 2018: 41)

Karayolu: Van tarihten gelen stratejik konumundan dolayı işlek güzergahların kesişim noktasında bulunmuştur. Güneydoğu ve Kuzey Anadolu'dan gelen iki önemli karayolu hattı Van'da kesişerek İran'a uzanır. Önemli birçok ili birbirine bağlayan bu ulaşım hattı son yıllarda genişletilen yollar ve açılan tüneller ile gelişerek Van'ı daha da ulaşılabilir kılmıştır (www.tusba.gov.tr Erişim Tarihi: 09.02.2021).

Demiryolu: Karayolu ulaşım hattı gibi Van'ın sahip olduğu demiryolu hattı da önem arz etmektedir. TCDD'nin 5. bölgesini oluşturan demiryolu hattı Malatya-Elâzığ-Tatvan-Van-Özalp-Razi-Tebriz güzergahını takip eder. Tatvan-Van arasındaki ulaşımın Van Gölü üzerinde feribot ile sağlandığı demiryolu hattı, aynı zamanda Tahran'a kadar devam eden bir ticaret hattı oluşturmaktadır. Ayrıca Van Gölü Ekspresi ile İstanbul'dan Tatvan'a haftanın iki günü karşılıklı seferler düzenlenmektedir. Bu

demiryolu hattına aynı zamanda İstanbul-Tahran ve Tahran-Şam hatları da bağlanabilmektedir (www.tusba.gov.tr Erişim Tarihi: 09.02.2021).

Havayolu: Otoriteler tarafından en güvenli ulaşım şekli olarak gösterilen havayolu ulaşımı, kongre turizmi için büyük önem arz etmektedir. Kongrenin yapılacağı yerin kolay ve güvenilir bir şekilde ulaşılabilir olması talep edilmesini önemli ölçüde etkilemektedir. Van şehir merkezinde bulunan Van Ferit Melen Havaalanı bu konuda şehre önemli bir avantaj sağlamaktadır. Çevre iller tarafından da yoğun olarak kullanılan havaalanından İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya ve Adana'ya direkt seferler yapılmaktadır. THY, Anadolujet, Pegasus ve Sunexpress firmaları tarafından günde karşılıklı 10 seferin yapıldığı havaalanı askeri hareketliliğe de cevap verebilir niteliktedir (www.dhmi.gov.tr Erişim Tarihi: 09.02.2021).

2.5. Konaklama İşletmeleri

Çalışma kapsamında Van'da faaliyet gösteren toplamda 68 konaklama işletmesinin olduğu belirlenmiştir. Bu işletmelerin 20'si Turizm İşletme (Bakanlık) Belgeli oteller iken 48'inin ise belediye belgeli konaklama işletmesi sınıfında olduğu görülmüştür. Turizm işletme belgeli 20 otelden 2'sinin 5 yıldızlı, 6'sının 4 yıldızlı, 7'sinin 3 yıldızlı, 2'sinin 2 yıldızlı, 2'sinin apart ve 1'inin butik otel sınıfında olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte turizm işletme belgeli 20 otelde toplam 1095 oda ve 2256 yatak vardır. Belediye belgeli 48 konaklama işletmesinde ise toplamda 1766 oda ve 4012 oda vardır (www.yigm.ktb.gov.tr Erişim Tarihi: 11.02.2021). Çalışma kapsamında otellerin kongre/toplantı kapasiteleri ile ilgili yapılan araştırmada, turizm işletme belgeli ve belediye belgeli otellerde toplamda 5250 kişi kapasiteli 27 kongre/toplantı amaçlı salonun bulunduğu tespit edilmiştir.

2.6. Seyahat Acentaları

Çalışma kapsamında yapılan incelemede Van'da faaliyet göstermekte olan 47 A grubu ve 1 B grubu seyahat acentası olduğu belirlenmiştir. Faaliyet alanı olarak ise seyahat acentalarının neredeyse tamamının öncelikli faaliyet alanı biletleme olmakla beraber, otel rezervasyonu, araç kiralama, paket tur organizasyonlarında yoğunlaştığı

ve Kongre/toplantı faaliyetlerine ise son yıllarda ağırlık vermeye başladıkları belirlenmiştir (www.yatirimisletmeleruygulama.kultur.gov.tr Erişim Tarihi: 11.02.2021).

2.7. Kongre ve Toplantı Amaçlı Tesisler

Van Expo Fuar ve Kongre Merkezi: 12 ilde yürütülen Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında yapılan 5 projeden biri olan Van Expo Fuar ve Kongre Merkezi 2014 yılında faaliyete başlamıştır. 13 Milyon TL kaynak ile yapılan kongre merkezi 13.000 m² kapalı alana sahiptir. Açıldığı günden bu yana kente birçok büyük fuarın gelmesinin önünü açan kongre merkezinde aynı zamanda Kobilerin, STK'ların, üniversitelerin, kamu ve diğer kuruluşlarının tanıtım, eğitim, danışmanlık, pazarlama, sosyal etkinlik, kongre, seminer gibi birçok alandaki faaliyetlerine ev sahipliği yapmaktadır. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinin en büyük fuar ve kongre merkezlerinden bir olan yapı kongre/toplantı amaçlı olarak kullanılan 5 toplantı salonu ile 650 kişilik kapasiteye sahiptir (www.daka.org.tr Erişim Tarihi: 14.02.2021).

Prof. Dr. Cengiz Andiç Kültür Merkezi: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi kampüsü içerisinde bulunan kültür merkezi, 450 kişilik salonu ile üniversite bünyesinde ve il genelinde yapılan birçok sosyal ve kültürel etkinliğe ev sahipliği yapmaktadır. Aynı zamanda Van ilinde yapılan kongre ve seminerler de yeterlilik sağlayan bir yapıya sahiptir (www.yyu.edu.tr Erişim Tarihi: 15.02.2021)

Van Ticaret ve Sanayi Odası: 2007 yılında hizmete açılan VANTSO hizmet binası sahip olduğu modern alt yapısı ile kaliteli bir hizmet anlayışı ile kurulmuştur. İl ticaret odası faaliyetlerinin yürütüldüğü hizmet binası aynı zamanda birçok toplantı ve seminere de ev sahipliği yapacak kapasitededir. Hizmet binası sahip olduğu 1 toplantı salonu ile 350 kişiyi ağırlayabilmektedir (www.vantso.org.tr Erişim Tarihi: 15.02.2021).

Elite World Hotel: 2012 yılında Van merkezde kurulan otel, Elite World Hotels zincirinin üyelerindendir. Şehir merkezinde bulunan otel özgün mimarisi ve dekoru ile dikkat çekmektedir. Misafirlerine eksiksiz ve lüks seviyesinde kaliteli hizmet sunan otel, ilin birçok kurumsal ve resmi kongre/toplantılarına ev sahipliği

yapmaktadır. Bir kongre için gerekli tüm özelliklere ve imkanlara sahip 7 salonu ile toplamda tiyatro oturma düzeninde 1250 kişiyi ağırlayabilecek kapasiteye sahiptir (www.eliteworldhotels.com.tr (Erişim Tarihi: 12.01.2021)).

Double Three by Hilton Van Hotel: Van'ın ilk beş yıldızlı oteli olarak 2011 yılında Rescate Hotel ismiyle açılan otel, 2016 yılında Hilton otel zincirine katılarak faaliyetine devam etmektedir. Van Gölü kıyısında manzarasının yanında kaliteli bir hizmet sunan otel, 5 toplantı salonu ile tiyatro oturma düzeninde 1000 kişiyi ağırlayabilecek kapasiteye sahiptir. Gerekli tüm özelliklere sahip toplantı salonları, şehirde düzenlenen birçok toplantı ve kongreye ev sahipliği yapmaktadır (www.hilton.com Erişim Tarihi: 12.02.2021).

Merit Şahmaran Hotel Merit otel zincirinin Van'daki temsilcisi olan otel, 2000 yılında kurulmuş ve popülerliğini günümüze kadar sürdürmektedir. Edremit ilçesinde Van Gölü kıyısına sıfır noktada kurulmuş olan otel kaliteli hizmetinin yanında deniz tatili imkânı da sağlamaktadır. Toplantı amaçlı 2 salona sahip otel 600 kişilik kapasiteye sahiptir (www.merit-sahmaran-hotel-van.bookeder.com Erişim Tarihi: 12.02.2021).

2.8. Van'da Düzenlenen Kongreler

Bu bölümde Van ilinde, farklı üniversite ve enstitüler tarafından Yüzüncü Yıl Üniversitesi bünyesinde ve farklı yıllarda düzenlenmiş olan kongre ve sempozyumlar gösterilmiştir.

IWACT (International West Asia Congress of Tourism Research)

CMES (International Conference on Computational Mathematics and Engineering Sciences)

Türk Oftalmoloji Derneği Sempozyumu

UKMK (Ulusal Kimya Mühendisliği Kongresi)

Ulusal Tıp Öğrenci Kongresi

Van Radyoloji Öğrenci Kongresi

Uluslararası Tarım Bilimleri Kongresi

Uluslararası Müzik Dans ve Sağlık Kongresi

I. Ulusal Yaban Hayvanları Kongresi

TRB2 Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresi

ICPAM (International Conference on Pure and Applied Mathematics)

13. Kimya Mühendisliği Kongresi

UZOK (Ulusal Zootečni Öğrenci Kongresi)

Uluslararası Mezopotamya Tıp Kongresi

Uluslararası Sosyal ve Beşerî Bilimler Kongresi (ISPEC)

Ulusal Veteriner Mikrobiyoloji Kongresi

Uluslararası Uygulamalı Bilimler Kongresi

Uluslararası Türkoloji Araştırmaları Sempozyumu

Düzenlenen bu kongre ve sempozyumların bazıları bir defa düzenlenmişken, bazıları ise farklı yıllarda birden fazla defa ve bazıları ise her yıl düzenlenmektedir.

3. AKADEMİSYENLERİN KONGRE TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERE YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ VE VAN İLİNDE FAALİYET GÖSTEREN TURİZM İŞLETMELERİNİN VAN İLİNİN KONGRE TURİZMİ POTANSİYELİNE YÖNELİK ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ALAN ARAŞTIRMASI

3.1. Araştırmanın Önemi

Çalışma kapsamında yapılan araştırmaya binaen, kongre turizminin yapıldığı destinasyonda birçok alanda olumlu etki yaptığı anlaşılmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel vb. birçok alanda giderek artan bir öneme sahip ve dünyanın birçok farklı destinasyonunda kongre turizmine büyük yatırımlar yapılmaktadır. Kongre turizmi sağladığı ekonomik gelir ile dünya turizm gelirinde önemli bir paya sahip ve bu payın giderek arttığı gözlemlenmiştir. İstihdam, sektörler arası iş birliği, sezon uzatıcı gibi etkileri de düşünüldüğünde kongre turizminin önemi ortaya çıkmaktadır. Birçok farklı turizm türünün yapılmasına uygunluk sağlayan Van ilinde turizmin sadece birkaç alanda yapıldığı gözlemlenmiştir. Kongre turizminin değinilen önemi Van ilinin mevcut turizminin geliştirilmesine büyük katkılar sağlayacaktır. Yapılan bu çalışma turizm paydaşlarının farklı turizm türlerine ve özellikle kongre turizmine yönelmeleri konusunda itici bir kuvvet görevi göreceğinden büyük önem taşımaktadır.

Çalışma kapsamında yapılan literatür taramasında Van ili özelinde kongre turizmi alanında yapılmış çalışmalara rastlanılmamıştır. Bu anlamda literatüre zenginlik katması ve kongre turizmi alanında Van ili özelinde daha kapsamlı akademik çalışmaların yapılmasını teşvik edici olması, çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

3.2. Araştırmanın Amacı

Yüksek bir turizm potansiyeline sahip olan Van ili, turistik çekicilikler, kolay ulaşılabilirlik, imaj, turistik tesis vb. geliştirilebilir unsurların hemen hemen hepsine sahip ve birçok turizm türünün yapılmasına uygunluk sağlamaktadır. Bu potansiyel doğru kullanıldığında Van'da turizm olayı bütün bir yıla yayılabilir ve her yıl binlerce turist şehre gelmesi sağlanabilir. Çalışmada kongre turizminin en büyük katılımcı kitlesini oluşturan akademisyenlerin, kongreye katılımlarını etkileyen faktörlerin

belirlenmesi ve Van ilinde faaliyet gösteren turizm işletmelerinin Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algılarını belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu sebeple, yüksek bir turizm potansiyeline sahip Van ilinin kongre turizmi potansiyeli değerlendirilerek, Van'da turizm sektörüne ekonomik bir katkı sağlamayı teşvik etmek ve akademik anlamda ise literatüre zenginlik sağlanmak amaçlanmıştır.

Bu amaçla aşağıda sıralanan hipotezler geliştirilmiştir.

Akademisyenlerin Kongre Tercihini Etkileyen Faktörlere İlişkin Tutumları için Geliştirilen Hipotezler:

Akademisyenlere yönelik geliştirilen hipotezler, kongre özellikleri, destinasyon çekiciliği, zaman, sosyal aktivite-aile ile katılım ve maliyet faktörlerine ilişkin akademisyenlerin demografik özelliklerine göre tutumlarını belirlemek üzere oluşturulmuştur.

- **H_{A1}:** Kongre tercihinin etkileyen faktörler akademisyenlerin cinsiyetleri açısından farklılık göstermektedir.
- **H_{A2}:** Kongre tercihinin etkileyen faktörler akademisyenlerin medeni durumları açısından farklılık göstermektedir.
- **H_{A3}:** Kongre tercihinin etkileyen faktörler akademisyenlerin yaşları açısından farklılık göstermektedir.
- **H_{A4}:** Kongre tercihinin etkileyen faktörler akademisyenlerin mesleki deneyimleri açısından farklılık göstermektedir.
- **H_{A5}:** Kongre tercihinin etkileyen faktörlerden akademisyenlerin unvanları açısından farklılık göstermektedir.
- **H_{A6}:** Kongre tercihinin etkileyen faktörler akademisyenlerin kongrelere katılma sıklıkları açısından farklılık göstermektedir.
- **H_{A7}:** Kongre tercihinin etkileyen faktörler akademisyenlerin kongrelere katılma zamanları açısından farklılık göstermektedir.

Turizm İşletmelerinin Van'ın Kongre Turizm Potansiyeline İlişkin Algıları için Geliştirilen Hipotezler:

Van ilinde faaliyet gösteren konaklama işletmeleri ve seyahat acentalarına yönelik hazırlanan hipotezler, tesis ve altyapı yeterliliği, destinasyon yeterliliği ve kongre

turizminin Van ili için önemi faktörlerine ilişkin işletmelerin özelliklerine göre algı farklılıkları belirlemek üzere oluşturulmuştur.

- **H₁₁:** Van'daki konaklama işletmeleri ve seyahat acentalarının Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algı, işletmelerinin türleri göre farklılık göstermektedir.
- **H₁₂:** Van'daki konaklama işletmeleri ve seyahat acentalarının Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algı, turizm işletmelerinin personel sayısına göre farklılık göstermektedir.
- **H₁₃:** Van'daki konaklama işletmeleri ve seyahat acentalarının Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algı, turizm işletmelerinin kuruluş zamanına göre farklılık göstermektedir.

H₁₄: Van'daki konaklama işletmeleri ve seyahat acentalarının Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algı, turizm işletmelerinin kongrelerden elde ettikleri gelir oranlarına göre farklılık göstermektedir.

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Günümüzde başvurulanan bilimsel çalışmalar iki temel kategoriye ayrılmaktadır. Bunlar; nicel ve nitel çalışmalardır (Ataseven, 2012: 544). Bu kapsamda araştırmada nicel araştırma tipi benimsenmiştir. Bu kapsamda yöntem bölümünde araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve veri analizi ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Türkiye'de görev yapan akademisyenleri ve Van ilini kapsayan bu araştırma, betimsel bir araştırma niteliği taşımaktadır. Betimsel araştırmalar, sosyal olguları incelemek ve bunlardan çıkarımlarda bulunmak üzere toplanan sayısal verilerden hareketle olgular arasında neden-sonuç ilişkilerini kurmaya yarayan araştırmalardır (Şavran, 2009: 79-80). Bu tür çalışmalardan araştırmacının kararına ve konunun özelliğine bağlı olarak önceden hipotez ya da hipotezler belirlenir ve bu hipotezler test edilmektedir. Betimsel araştırmalarda kullanılan veri toplama araçları ise anket, deney, tarama ve yapılandırılmış görüşmelerdir. Bu tür çalışmalara başlamadan önce iyi bir planlamanın yapılması büyük önem taşımaktadır. Eğer yapılacak araştırmada hipotezler test edilecekse ve istatistiksel olarak sonuç elde edilmesi hedeflenmişse bu metodolojinin uygulanması doğru olarak kabul edilmektedir (Padem vd., 2012: 58).

Araştırmada “Akademisyenlerin kongre turizmine katılımını etkileyen faktörlere ilişkin tutumları ve Van ilinin kongre turizmi potansiyelinin hangi düzeyde olduğu sorularına” cevap aranmıştır. Bu kapsamda bağımsız değişkenler olarak akademisyenlerin demografik özellikleri ve turizm işletmelerinin özellikleri şeklinde ön görülmüştür. Bağımlı değişkenler ise akademisyenlerin kongreye katılımını etkileyen faktörler ve turizm işletmelerinin Van ilinin kongre turizmi potansiyeline ilişkin algısı olarak belirlenmiştir.

3.3.1. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evreni Türkiye’deki akademisyenler ve Van’da faaliyet gösteren otel ve acentalardır.

Güncel YÖK verilerine Türkiye’de faaliyet gösteren akademisyen sayısı, 30189 Profesör, 17591 Doçent, 41201 Doktor Öğretim Üyesi, 37973 Öğretim Görevlisi ve 51534 Araştırma Görevlisi olmak üzere toplamda 178488 kişidir (Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2020).

Van’da faaliyet gösteren turizm işletmelerinden 68’i konaklama işletmesi ve 48’i acenta olmak üzere toplam 116 işletmedir. Bu işletmelerin 20’si Turizm İşletme (Bakanlık) Belgeli oteller iken 48’inin ise belediye belgeli konaklama işletmesi sınıfında olduğu görülmüştür. Turizm işletme belgeli 20 otelden 2’sinin 5 yıldızlı, 6’sının 4 yıldızlı, 7’sinin 3 yıldızlı, 2’sinin 2 yıldızlı, 2’sinin apart ve 1’inin butik otel sınıfında olduğu belirlenmiştir (www.yigm.ktb.gov.tr Erişim Tarihi 11.02.2021). 48 seyahat acentasının ise 47’si A gurubu 1’i ise B gurubu seyahat acentasıdır (www.yatirimisletmeleruygulama.kultur.gov.tr Erişim Tarihi: 11.02.2021).

Türkiye’deki akademisyen sayısının fazla olması, Van’daki turizm işletmelerinin araştırmaya katılmaması, maliyet, cevap alma oranı, zaman gibi kısıtlar nedeniyle araştırmada örneklemeye gidilmiştir (Altunışık, vd., 2005: 128). Bu kapsamda Türkiye’deki akademisyenlere ve Van ilinde faaliyet gösteren otel ve acentalar için tesadüfî olmayan örnekleme teknikleri içerisinde değerlendirilen kolayda örnekleme tekniği uygulanmıştır. Kolayda örneklemeyi, araştırmacının istediği veya daha doğru cevaplar vereceğini düşündüğü birimleri özgürce seçebildiği örnekleme tekniği olarak tanımlamak mümkündür (Nakip, 2013: 204). Bu amaçla

turizm işletmelerinde yöneticiler veya işletmeden sorumlu kişiler ile görüşülerek gerekli veriler elde edilmiştir.

Diğer taraftan akademisyenlerden veri elde etmek amacıyla Yök Akademik internet sayfasından farklı unvanlarda 500 akademisyenin e-mail adresine anket dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca anket linki akademisyenlerin bulunduğu sosyal medya hesap ve gruplarında paylaşılarak daha fazla kişiden veriler toplanmaya çalışılmıştır.

Nicel çalışmalarda örneklem hesaplamak için çalışmada kullanılan değişken sayısının en az beş katı olması gerektiği belirtilmektedir (Tavşancıl, 2002: 51). Evren hacmi, değişken tipleri (nicel ve nitel), güven düzeyi, standart hata gibi belirleyiciler göz önünde bulundurularak örnekleme tekniklerine göre çeşitli formüller geliştirilmiştir (Ryan, 1995: 36; Davis ve Cosenza, 1998: 28; Yamane, 2001: 117; Sekaran, 2003: 119; Baş, 2010: 41). Bu çalışmada örneklem sayısı için Sekaran (2003: 294) ile Krejcie ve Morgan'ın (1970: 608) önermiş oldukları örneklem tablolarından yararlanılmıştır. Söz konusu tablolarda incelenen konunun görülme sıklığı $p=0,5$ 'tir. Görülmeme sıklığı ise $q=0,5$ olarak belirlenmiştir. T tablosunda 0,5 hata payında ve %95 güven aralığında dikkate alınması gereken güven değeri 1,96 olarak belirtilmiştir. Söz konusu değerler dikkate alınarak 417 akademisyenden veriler elde edilmiştir. Ancak otel ve acentaların araştırmaya katılmak istememelerinden dolayı 43 otel ve 30 acenta olmak üzere toplam 73 turizm işletmesinden veriler toplanabilmiştir.

3.3.2. Veri Toplama Araçları

Evren ve örneklem belirlendikten sonra bilimsel araştırmalarda sıra verilerin en doğru ve düşük maliyetle nasıl toplanması gerektiğine karar verilir. Verilen kararın doğru ve etkili olması toplumsal olay ve olguların doğru çözümlenmesinin de göstergesi olmaktadır. Toplumsal olay ve olgularla ilgili olarak temel bilgilerin elde edileceği insan kaynağıdır ve bu kaynaktan bilgi almanın yollarından biri anket tekniğidir (Odabaşı, 1999: 81). Araştırma sorularına, problemlerine cevap bulmak için belirlenmiş olan soruların belli bir kural içerisinde şekillendirilerek hazırlanmış olan yapısal formlara anket denilmektedir (Nakip, 2013: 173).

Bilgisayar destekli anket tekniğinin kullanıldığı bu çalışmada 2 farklı anket formu katılımcılara uygulanmıştır. Akademisyenler için hazırlanmış olan anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde akademisyenlerin demografik özellikleri, ikinci bölümde kongre tercihlerini etkileyen faktörlere ilişkin ölçek yer almaktadır. Kongre tercihi etkileyen faktörler ölçeği; Kozak ve Karagöz-Yüncü (2011) ve Kocabulut'un (2016) yapmış oldukları çalışmalardan derlenmiştir. Otel ve acentalar için hazırlanan anket formları ayrı ayrı hazırlanmıştır. Ancak anketlerde benzer ölçekler kullanılmıştır. Dolayısıyla otellerin Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algısını ortaya koymak için hazırlanan anket iki bölüm şeklinde tasarlanmıştır. Birinci bölümde otellerle ilgili bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölümde ise kongre turizmi potansiyelini ölçen ölçek yer almaktadır. Bununla birlikte acentalar için hazırlanmış olan anket formu da iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde acentaların genel özelliklerine ilişkin sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ise kongre turizmi potansiyelini ölçen ölçek yer almaktadır. Otel ve acentaların kongre turizmi potansiyeline ilişkin algısını ölçen ölçek; Armutçu (2017), Alaşhan(2018), Erdoğan (2006) yapmış oldukları çalışmalardan yararlanılarak hazırlanmıştır. Hem akademisyenler hem de otel ve acentalar için hazırlanmış olan ölçek ifadeleri 5'li Likert tipinde puanlandırılmıştır. Bkz. Tablo 11.

Tablo 11: Ölçek İfadelerini Değerlendirme Aralıkları

Akademisyenler		
Seçenek	Seçenek Puanı	Puan Aralıkları
Kesinlikle Etkilemez	1	1.00-1.80
Etkilemez	2	1.81-2.60
Kararsızım	3	2.61-3.40
Etkiler	4	3.41-4.20
Kesinlikle Etkiler	5	4.21-5.00
Otel ve Acentalar		
Seçenek	Seçenek Puanı	Puan Aralıkları
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1.00-1.80
Katılmıyorum	2	1.81-2.60
Kararsızım	3	2.61-3.40
Katılıyorum	4	3.41-4.20
Kesinlikle Katılıyorum	5	4.21-5.00

Kaynak: (Özdamar, 2001: 145)

Akademisyenler ve Otel-Acentalar için hazırlanmış olan ölçek ifadelerini değerlendirmek için kullanılan yukarıdaki değer aralıkları dikkate alınmıştır.

3.3.3. Verilerin Analizi

Türkiye'deki akademisyenlerden ve Van ilinde faaliyet gösteren otel ve acentalardan toplanmış olan verileri analiz etmek için SPSS 20 istatistik paket programı tercih edilmiştir. Analizlerin ilk aşamasında büyük önem taşıyan veri setlerinin yapı geçerliği ve güvenilirliğine bakılmıştır (Christensen vd., 2015: 154). Yapı geçerliği, ölçülen özelliğin ne olduğu ile ilgilidir ve bunu test etmek için en yaygın kullanılan yöntem faktör analizidir. Faktör analizinin, açıklayıcı ve doğrulayıcı olmak üzere iki çeşidi vardır ((Büyüköztürk vd., 2004: 117; Yaşlıoğlu, 2017: 75).

Bu çalışmada açıklayıcı faktör analizi tercih edilmiştir. Açıklayıcı faktör analizinde iki temel değer vardır. Bu değerlerden ilki olan Barlett değeri; alan çalışması sonucu elde edilen verilerin faktör analizine uygunluğunu gösteren bir değerdir. Bartlett değerinin $p < 0,05$ veya $p < 0,01$ olması gerekmektedir (Hair vd., 2010: 99). Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri ise, değişkenler setinin ne kadar ortak olduğunun bir göstergesi olarak kullanılmaktadır. Ölçümde elde edilecek 0.60'ın üzerinde bir sonuç faktör analizi için uygun olarak kabul edilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013: 53). Dolayısıyla Hair ve arkadaşlarına (2010: 99)'a göre, KMO oranının 0,5 veya 0,5'in üzerinde olması gerekmektedir. 0,5'in altındaki değerler değerlendirmeye uygun değildir.

KMO'dan hareketle 1'den büyük özdeğere sahip olan faktörler dikkate alınarak, veri setinin kaç faktörden oluştuğu saptanabilmektedir (Erdoğan, 2003: 358). Çalışmada, yaygın kullanım alanı olan ve yorumlama kolaylığı sağlayan dikey (ortogonal) döndürme yöntemlerinden biri olan Varimax Döndürme Yöntemi kullanılmıştır. Varimax döndürme yöntemi, az değişkenden hareketle faktör varyanslarının yüksek çıkmasını sağlayabilmektedir (Tavşancıl, 2002: 50). Ayrıca, sosyal bilimlerde faktör analizi sonucu ortaya çıkan boyutların kümülatif varyans oranlarının 0,40-0,60 aralığında olması gerekmektedir (Tavşancıl, 2002:48).

Veri setlerinin güvenilirliğini ölçmek amacıyla güvenilirlik analizi yapılmıştır. Güvenirlik, bir ölçüm sürecinde, ölçüm işleminin tekrarlanabilir olması ya da tekrarlardaki tutarlılıktır (Alpar, 2010: 411). Güvenirlik, zamana göre değişmezlik ölçüsüdür (Tavşancıl, 2002: 148). Güvenirlik aynı zamanda, ölçekleri oluşturan

maddelerin kendi içlerinde tutarlı olup olmadığını ölçmek için kullanılmaktadır (Ural ve Kılıç, 2013: 280). Güvenilirlik analizi için Alfa katsayısı (Cronbach Alpha) kullanılmıştır (Özdamar, 2004: 623; Erkuş, 2009: 132). Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirliği için ise “ $0,00 \leq \alpha < 0,40$ = güvenilir değil, $0,40 \leq \alpha < 0,60$ = düşük güvenilirlik, $0,60 \leq \alpha < 0,80$ = oldukça güvenilir ve $0,80 \leq \alpha < 1,00$ = yüksek güvenilirlik” değerleri dikkate alınmıştır (Kalaycı, 2010: 405; Akgül ve Çevik, 2003: 436).

Analizlerin ikinci aşamasında araştırmaya katılan akademisyenlerin demografik özellikleri; otel ve acentaların özellikleri ve ölçek ifadelerine verilen cevapların tespiti için betimsel analizler yapılmıştır. Betimsel analizler frekans ve aritmetik ortalama olmak üzere iki değişkenden oluşmaktadır (Veal, 2006: 159; Cebeci, 2010: 124). Üçüncü aşamada kongre tercihini etkileyen faktörlerin akademisyenlerin demografik özelliklerine göre; Van’ın kongre turizmi potansiyelinin ise otel ve acentaların özellikleri açısından anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için farklılık testlerinden yararlanılmıştır. Ancak bu testlere geçmeden önce verilerin parametrik test koşullarını sağlayıp sağlamadığına bakılmıştır. Ölçeklerin parametrik test koşullarını sağladığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla farklılık analizlerinde t Testi ve ANOVA testlerinden yararlanılmıştır. t testi; aralarında bağımsız olan iki grubun arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemeye yardımcı olan bir testtir (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004: 172; Arslantürk, 2001: 140). ANOVA ise birkaç grup arasında, ortalama skorlar arasındaki anlamlı farklılığı tespit etmek için kullanılmaktadır (Pallant, 2005: 214). Farklılık analizleri sonucunda elde edilen bulgular ilgili literatür çerçevesinde yorumlanmıştır.

3.4. Araştırmanın Bulguları

Araştırmanın bu bölümünde kongre tercihini etkileyen faktörlerin neler olduğu ve bu faktörlerin akademisyenlerin demografik özelliklerine göre dağılımı incelenmiştir.

3.4.1. Akademisyenlere İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde Türkiye’deki akademisyenlerden elde edilen bulgular yer almaktadır.

3.4.1.1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu kısmında akademisyenlerin cinsiyet, yaş, medeni durum, unvan, mesleki deneyim, kongrelere katılma sıklıkları ve kongrelere katıldıkları mevsimler gibi özellikleri incelenmiştir (Bkz. Tablo 12).

Tablo 12: Akademisyenlerin Demografik Özellikleri

Cinsiyet	n	%	Mesleki Deneyim	n	%
Kadın	199	47,7	5 Yıl ve Altı	135	32,4
Erkek	218	52,3	6-10 Yıl	103	24,7
Medeni Durumu	n	%	11-15 Yıl	75	18,0
Evli	232	55,6	16-20 Yıl	53	12,7
Bekâr	185	44,4	21 Yıl ve Üstü	51	12,2
Yaş	n	%	Kongreye Katılma Sıklığı	n	%
30 Yaş ve Altı	146	35,0	Yılda 1 Kez	64	15,3
31-45 Yaş	127	30,5	Yılda 2 Kez	99	23,7
46-59 Yaş	106	25,4	Yılda 3 Kez	75	18,0
60 Yaş ve Üstü	38	9,1	Yılda 4 Kez ve üstü	128	30,7
Unvan	n	%	Katılmıyorum	51	12,2
Arş. Gör.	107	25,7	Kongreye Katılma Mevsimi	n	%
Öğr. Gör.	99	23,7	İlkbahar	174	41,7
Dr. Öğr. Üyesi	116	27,8	Yaz	159	38,1
Doçent	53	12,7	Sonbahar	49	11,8
Profesör	42	10,1	Kış	35	8,4
TOPLAM				417	100,0

Araştırmaya katılan akademisyenlerin %47,7 kadın ve %52,3 erkektir. Akademisyenlerden %55,6'sı evli ve %44,4'ü bekârdır. Yaş ortalamalarına bakıldığında; %35'i 30 yaş ve altında, %30,5'i 31-45 yaş grubunda, %25,4'ü 46-59 yaş grubunda ve %9,1'i 60 ve üzeri yaş grubunda olduğu görülmektedir. Akademisyenlerden %25,7'si araştırma görevlisi, %23,7'si öğretim görevlisi, %27,8'i Dr. Öğr. Üyesi, %12,7'si Doçent ve %10,1'i Profesördür. Katılımcıların %32,4'ü 5 yıl ve altı, %24,7'si 6-10 yıl, %18'i 11-15 yıl, %12,7'si 16-20 yıl, %12,2'si 21 ve üzeri yıl mesleki deneyime sahip olduğunu belirtmiştir. Akademisyenlerden %15,3'ü yılda 1 kez, 23,7'si yılda 2 kez, %18'i yılda 3 kez, %30,7'si 4 ve üzeri kez kongrelere katıldığını ifade etmiş ancak %12,2'si de kongrelere katılmadığını belirtmiştir. Akademisyenlerin genelde ilkbahar (%41,7) ve yaz mevsimlerinde (%38,1) kongrelere katıldığı görülmektedir.

3.4.1.2. Kongre Tercihini Etkileyen Faktörlere İlişkin Geçerlilik ve Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Araştırma kapsamında kullanılan “Kongre Tercihini Etkileyen Faktörler” ölçeğinin güvenirlilik düzeyini tespit etmek amacıyla Cronbach’s Alpha değeri hesaplanmıştır. Bununla birlikte ölçeğin hem yapısal hem de anlaşılabilirlik düzeyini tespit etmek üzere açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan faktör analizi ve güvenirlilik testi sonuçları Tablo 13’te gösterilmiştir.

Tablo 13: Kongre Tercihini Etkileyen Faktörler Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik Sonuçları

İfadeler	1.Kongre Özellikleri	2.Destinasyon Çekiciliği	3.Zaman	4. Sosyal Aktivite ve Aile Katılımı	5.Maliyet
7.Kongre amaçlarının kendi profesyonel amaçlarınızla uyumu	0,971				
S6.Kongrenin bilim kurulu	0,966				
s12.Kongrenin yapıldığı yerde konuşulan dil	0,961				
S11. Kongrede sunulan en iyi çalışmaların ödüllendirilmesi	0,958				
S5. Kongreye alanında uzman ve saygın konuşmacıların katılımı	0,928				
S10. Kongrede sunulan bildirilerin dağıtımı ve saygın dergilerde yayınlanması	0,926				
S4. Kongreyi düzenleyen organizatör kuruluşun saygınlığı	0,924				
S2. Kongrenin konusu	0,917				
S13.Kongrenin tarihçesi	0,900				
S23. Kongrenin yapıldığı yerin mutfağı		0,811			
S17. Kongrenin yapıldığı yere ulaşım kolaylığı olması		0,809			
S20. Kongrenin yapıldığı yerde daha önce bulunmuş olmak		0,794			
S18. Kongrenin yapıldığı yerde konaklama imkânlarının çeşitliliği		0,774			
S22. Kongrenin yapıldığı yerin sahip olduğu tarihi, doğal ve kültürel zenginlikler		0,759			
S19. Kongrenin yapıldığı yerin imajı ve güvenlik düzeyi		0,733			
S21. Kongrenin yapıldığı yerin iklimi		0,732			
S16. Kongrenin yapıldığı yere olan seyahat süresi		0,698			
S1. Kongrenin düzenleneceği tarih			0,862		
S8.Kongrenin sürekliliği			0,859		
S3.Kongrenin süresi			0,844		
S9. Kongrenin düzenlendiği tarihte başka kongrelerin olmaması			0,843		
S26. Kongre programı bünyesinde aile üyelerine yönelik aktivite fırsatları				0,871	
S25. Kongreye aile ile birlikte katılım olanağı				0,865	
S24. Kongrenin yapıldığı yerdeki sosyal aktivite ve eğlence olanaklarının çeşitliliği				0,843	
S14. Kongrenin kayıt ücreti ve dâhil olan diğer hizmetler					0,904
S15. Konaklama ve ulaşım maliyetleri					0,894

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)=0,910Bartlett testi: $\chi^2 = 11128,140$; $p=0,000$

Tablo 13. Kongre Tercihini Etkileyen Faktörler Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik Sonuçları (Devamı)

Boyutlar	Özdeğer	Varyans Açıklama Oranı (%)	Kümülatif Varyans Açıklama Oranı (%)	Cronbach's Alpha
Kongrenin Özellikleri	8,736	33,602	33,602	0,985
Destinasyon Çekiciliği	4,788	18,416	52,018	0,898
Zaman	2,798	10,761	62,779	0,897
Sosyal Aktivite ve Aile Katılımı	2,118	8,147	70,926	0,833
Maliyet	1,613	6,204	77,130	0,791
Genel Güvenirlik				0,882

Kongre tercihini etkileyen faktörler ölçeğine, Türkiye’deki akademisyenlerden toplanmış olan veriler doğrultusunda temel bileşenler (principal components) yöntemi ve varimax rotasyonlu açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Kongre tercihini etkileyen faktörler ölçeğinin KMO değeri 0,910 ve Bartlett değeri ($p<0,000$) anlamlı çıkmıştır. Bu değerler göz önüne alındığında; kullanılan ölçeğin faktör analizine uygun olduğunu söylemek mümkündür (Büyüköztürk, 2007). Kongre tercihini etkileyen faktörler ölçeği toplam varyansın %77,13’ünü açıklamakta olup, öz değeri 1’in üzerinde olan 5 alt boyuttan meydana gelmektedir. Faktör yüklerine bakıldığında; yüklerin 0,698-0,971 arasında değiştiği görülmektedir. Dolayısıyla faktör yükleri 0,32’den büyük olması gerektiği varsayımına uyduğu için kabul edilir düzeyde oldukları söylenebilir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Ölçeğin hem boyutlar bazında hem de genel olarak Cronbach’s Alpha katsayısı $\alpha=0,70$ ’in üzerinde çıkmıştır. Bu sonuç, kullanılmış olan ölçeğin oldukça güvenilir olduğuna işaret etmektedir (Kalaycı, 2010, s. 405).

Faktör analizi sonucunda kongre tercihini etkileyen faktörlerin normallik dağılımlarını belirlemek için basıklık-çarpıklık değerlerine bakılmıştır (Bkz. Tablo 14).

Tablo 14: Kongre Tercihini Etkileyen Faktörler Ölçeğinin Basıklık ve Çarpıklık Değerlerine ilişkin Bulguları

Kongre Tercihini Etkileyen Faktörler	Basıklık	Çarpıklık
Kongrenin Özellikleri	-1,286	-0,273
Destinasyon Çekiciliği	-0,074	-0,545
Zaman	-0,650	-0,434
Sosyal Aktivite ve Aile Katılımı	-0,449	0,568
Maliyet	-0,934	-0,408

Normal dağılım testlerinde basıklık ve çarpıklık değerlerinin -1,5 ve +1,5 aralığında olması gerektiğinden (Tabachnick ve Fidell, 2013) parametrik test koşulları sağlandığı tespit edilmiştir.

3.4.1.3. Akademisyenlerin Kongreye Katılımını Etkileyen Faktörler

Araştırmanın bu kısmında, akademisyenlerin kongreleri tercih ederken dikkat ettikleri faktörlerin neler olduğu analiz edilmiştir. Bu kapsamda akademisyenlerin kongre tercihlerini etkileyen faktörlere ilişkin sonuçlar Tablo 15’te gösterilmiştir.

Tablo 15: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörler

Boyutlar	N	Min.	Max.	$\bar{X}$	Standart Sapma
Kongrenin Özellikleri	417	1,00	5,00	3,271	1,322
Destinasyon Çekiciliği	417	1,00	5,00	3,324	0,867
Zaman	417	1,00	5,00	3,372	1,178
Sosyal Aktivite ve Aile Katılımı	417	1,00	5,00	3,687	1,018
Maliyet	417	1,00	5,00	3,462	1,208

Akademisyenlerin kongrelere katılımını etkileyen faktörler incelendiğinde; sırasıyla sosyal aktivite ve ailelerin katılıp katılmama durumu ($\bar{X}$ =3,687), maliyet ($\bar{X}$ =3,462), zaman ($\bar{X}$ =3,372), destinasyon çekiciliği ($\bar{X}$ =3,324) ve kongrenin özellikleri ($\bar{X}$ =3,271) etkili olduğu ortaya çıkmıştır.

3.4.1.4. Kongreye Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Demografik Özellikleri Açısından Karşılaştırılması

Araştırmanın bu kısmında, kongrelere katılımı etkileyen faktörlerin akademisyenlerin demografik özelliklerine göre dağılımını tespit etmek için t Testi ve ANOVA testleri yapılmıştır. Bu çerçevede akademisyenlerin kongrelere katılmalarını etkileyen faktörlerin veya kongreleri tercih ederken dikkat ettikleri faktörlerin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için yapılan t Testi sonuçları Tablo 16’da sunulmuştur.

Tablo 16: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet		N	$\bar{X}$	Standart Sapma	t	p
Kongrenin Özellikleri	1. Kadın	199	3,134	1,353	-2,033	0,043*
	2. Erkek	218	3,396	1,283		
Destinasyon Çekiciliği	1. Kadın	199	3,298	0,863	-0,590	0,555
	2. Erkek	218	3,348	0,873		
Zaman	1. Kadın	199	3,345	1,138	-0,444	0,658
	2. Erkek	218	3,396	1,216		
Sosyal Aktivite ve Aile Katılımı	1. Kadın	199	3,648	0,918	-0,751	0,453
	2. Erkek	218	3,723	1,103		
Maliyet	1. Kadın	199	3,854	1,083	6,671	0,000*
	2. Erkek	218	3,105	1,208		
TOPLAM		417				

***p<0,05**

Kongre tercihini etkileyen faktörlerden kongre özellikleri ($t=-2,033$, $p=0,043$) ve maliyet ($t=6,671$, $p=0,000$) faktörlerinin akademisyenlerin cinsiyetlerine göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Aritmetik ortalamalara göre; erkeklerin kongreleri tercih ederken kongrenin özelliklerine kadınlardan daha fazla dikkat ettikleri ortaya çıkmıştır. Maliyet konusuna ise kadınların daha fazla dikkat ettikleri belirlenmiştir. Bu sonuca göre H_{A1} hipotezi kabul edilmiştir.

Akademisyenlerin kongreleri tercih ederken dikkat ettikleri faktörlerin medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için yapılan t Testi sonuçları Tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Medeni Durumlarına Göre Karşılaştırılması

Medeni Durum		N	$\bar{X}$	Standart Sapma	t	p
Kongrenin Özellikleri	1. Evli	232	3,426	1,318	2,701	0,007*
	2. Bekâr	185	3,076	1,304		
Destinasyon Çekiciliği	1. Evli	232	3,286	0,872	-1,015	0,310
	2. Bekâr	185	3,373	0,862		
Zaman	1. Evli	232	3,417	1,184	0,867	0,386
	2. Bekâr	185	3,316	1,172		
Sosyal Aktivite ve Aile Katılımı	1. Evli	232	3,701	1,001	0,307	0,759
	2. Bekâr	185	3,670	1,041		
Maliyet	1. Evli	232	3,444	1,239	-0,357	0,722
	2. Bekâr	185	3,486	1,171		
TOPLAM		417				

***p<0,05**

Medeni durum itibariyle kongre seçimini etkileyen faktörlerden yalnızca kongrenin özelliklerinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($t=2,701$, $p=0,007$). Buna göre; evli olan akademisyenlerin bekâr olanlara oranla kongre tercih ederken, kongrenin özelliklerine daha fazla dikkat ettikleri söylenebilir. Buna göre H_{A2} hipotezi kabul edilmiştir.

Akademisyenlerin kongrelere katılmalarını etkileyen faktörlerin veya kongreleri tercih ederken dikkat ettikleri faktörlerin yaşlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Yaşlarına Göre Karşılaştırılması

Yaş		N	$\bar{X}$	Standart Sapma	F	p	Tukey
Kongrenin Özellikleri	1. 30 Yaş ve Altı	146	3,144	1,252	6,023	0,001*	2>1 2>3
	2. 31-45 Yaş	127	3,674	1,219			
	3. 46-59 Yaş	106	3,032	1,392			
	4. 60 Yaş ve Üstü	38	3,076	1,456			
Destinasyon Çekiciliği	1. 30 Yaş ve Altı	146	3,044	0,804	14,534	0,000*	2>1 2>3 3>1
	2. 31-45 Yaş	127	3,698	0,862			
	3. 46-59 Yaş	106	3,247	0,864			
	4. 60 Yaş ve Üstü	38	3,365	0,686			
Zaman	1. 30 Yaş ve Altı	146	3,356	1,099	0,514	0,673	-
	2. 31-45 Yaş	127	3,468	1,321			
	3. 46-59 Yaş	106	3,278	1,118			
	4. 60 Yaş ve Üstü	38	3,375	1,154			
Sosyal Aktivite ve Aile Katılımı	1. 30 Yaş ve Altı	146	3,315	1,024	26,052	0,000*	2>1 2>3 2>4
	2. 31-45 Yaş	127	4,278	0,800			
	3. 46-59 Yaş	106	3,490	0,973			
	4. 60 Yaş ve Üstü	38	3,693	0,905			
Maliyet	1. 30 Yaş ve Altı	146	3,253	1,177	4,047	0,007*	3>1
	2. 31-45 Yaş	127	3,437	1,227			
	3. 46-59 Yaş	106	3,783	1,181			
	4. 60 Yaş ve Üstü	38	3,460	1,193			
TOPLAM		417					

*** $p<0,05$**

Kongre tercihini etkileyen faktörlerden kongrenin özellikleri ($F=6,023$, $p=0,001$), destinasyon çekiciliği ($F=14,534$, $p=0,000$), sosyal aktivite ve aile katılım durumu ($F=26,052$, $p=0,000$) ile maliyet ($F=4,047$, $p=0,007$) değişkenlerinin akademisyenlerin yaşları açısından anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Tukey sonuçlarına göre; 31-45 yaşlarında olan akademisyenlerin, 30 yaş ve altı ile 46-59 yaşlarında olan akademisyenlerden daha fazla kongrenin özelliklerine dikkat

ettikleri tespit edilmiştir. 31-45 yaşlarında olan akademisyenlerin, 30 yaş ve altı ile 46-59 yaşlarında olan akademisyenlerden; 46-59 yaşlarında olanların da 30 yaş ve altında olanlardan daha fazla destinasyonun çekici olmasına dikkat ettikleri belirlenmiştir. Sosyal aktivite ve aile katılımı konusunda 31-45 yaşlarında olanların diğer yaş gruplarındaki kişilere göre daha fazla dikkat ettikleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca 31-45 yaşlarında olanların 30 yaş ve altı kişilere göre daha fazla maliyete dikkat ettikleri söylenebilir. Bu çerçevede H_{A3} kabul edilmiştir.

Akademisyenlerin kongrelere katılmalarını etkileyen faktörlerin veya kongreleri tercih ederken dikkat ettikleri faktörlerin mesleki deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 19’da sunulmuştur.

Tablo 19: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Mesleki Deneyimlerine Göre Karşılaştırılması

Mesleki Deneyim		N	$\bar{X}$	Standart Sapma	F	p	Tukey
Kongrenin Özellikleri	1. 5 Yıl ve Altı	135	3,293	1,294	0,500	0,736	-
	2. 5-10 Yıl	103	3,121	1,383			
	3. 11-15 Yıl	75	3,351	1,312			
	4. 16-20 Yıl	53	3,283	1,309			
	5. 21 Yıl ve Üstü	51	3,385	1,322			
Destinasyon Çekiciliği	1. 5 Yıl ve Altı	135	3,363	0,845	3,961	0,004*	5>3
	2. 5-10 Yıl	103	3,361	0,789			
	3. 11-15 Yıl	75	3,026	0,899			
	4. 16-20 Yıl	53	3,287	0,848			
	5. 21 Yıl ve Üstü	51	3,622	0,948			
Zaman	1. 5 Yıl ve Altı	135	3,514	1,150	0,979	0,419	-
	2. 5-10 Yıl	103	3,385	1,070			
	3. 11-15 Yıl	75	3,266	1,250			
	4. 16-20 Yıl	53	3,198	1,277			
	5. 21 Yıl ve Üstü	51	3,303	1,247			
Sosyal Aktivite ve Aile Katılımı	1. 5 Yıl ve Altı	135	3,565	1,012	1,557	0,185	-
	2. 5-10 Yıl	103	3,822	1,033			
	3. 11-15 Yıl	75	3,573	1,061			
	4. 16-20 Yıl	53	3,735	0,929			
	5. 21 Yıl ve Üstü	51	3,856	1,005			
Maliyet	1. 5 Yıl ve Altı	135	3,463	1,233	0,250	0,910	-
	2. 5-10 Yıl	103	3,509	1,175			
	3. 11-15 Yıl	75	3,373	1,185			
	4. 16-20 Yıl	53	3,405	1,252			
	5. 21 Yıl ve Üstü	51	3,558	1,231			
TOPLAM		417					

* $p < 0,05$

Mesleki deneyim itibariyle kongre tercihini etkileyen faktörlerden yalnızca destinasyon çekiciliği boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ($F=3,961$, $p=0,004$). Tukey sonuçları incelendiğinde; 21 ve üstü yıl mesleki deneyimi olan akademisyenlerin, mesleki deneyimi 11-15 yıl olan akademisyenlerden daha fazla destinasyonun çekici olmasına dikkat ettikleri görülmektedir. Buna göre H_{A4} hipotezi kabul edilmiştir.

Akademisyenlerin kongrelere katılmalarını etkileyen faktörlerin unvanlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 20’de sunulmuştur.

Tablo 20: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Unvanlarına Göre Karşılaştırılması

Unvan		N	$\bar{X}$	Standart Sapma	F	p	Tukey
Kongrenin Özellikleri	1. Arş. Gör.	107	3,397	1,312	1,341	0,254	-
	2. Öğr. Gör.	99	3,064	1,377			
	3. Dr. Öğr. Üyesi	116	3,227	1,310			
	4. Doçent	53	3,283	1,309			
	5.Profesör	42	3,545	1,240			
Destinasyon Çekiciliği	1. Arş. Gör.	107	3,307	0,851	2,984	0,019*	5>3
	2. Öğr. Gör.	99	3,390	0,785			
	3. Dr. Öğr. Üyesi	116	3,170	0,928			
	4. Doçent	53	3,287	0,848			
	5.Profesör	42	3,687	0,866			
Zaman	1. Arş. Gör.	107	3,598	1,168	1,575	0,180	-
	2. Öğr. Gör.	99	3,340	1,062			
	3. Dr. Öğr. Üyesi	116	3,258	1,192			
	4. Doçent	53	3,198	1,277			
	5.Profesör	42	3,404	1,262			
Sosyal Aktivite ve Aile Katılımı	1. Arş. Gör.	107	3,579	1,026	1,556	0,185	-
	2. Öğr. Gör.	99	3,824	1,046			
	3. Dr. Öğr. Üyesi	116	3,574	1,021			
	4. Doçent	53	3,735	0,929			
	5.Profesör	42	3,888	1,003			
Maliyet	1. Arş. Gör.	107	3,411	1,260	0,199	0,936	-
	2. Öğr. Gör.	99	3,520	1,180			
	3. Dr. Öğr. Üyesi	116	3,508	1,173			
	4. Doçent	53	3,405	1,252			
	5.Profesör	42	3,404	1,225			
TOPLAM		417					

***p<0,05**

Mesleki deneyimde olduğu gibi unvan itibariyle de kongre tercihini etkileyen faktörlerden yalnızca destinasyon çekiciliği boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($F=2,984$, $p=0,019$). Tukey sonuçlarına bakıldığında; Profesörlerin,

Dr. Öğr. Üyesi olan akademisyenlerden daha fazla destinasyonun çekici olmasına dikkat ettikleri görülmektedir. Bu kapsamda çalışmanın H_{A5} hipotezi kabul edilmiştir.

Akademisyenlerin kongrelere katılmalarını etkileyen faktörlerin kongrelere katılma sıklıklarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 21’de sunulmuştur.

Tablo 21: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Kongrelere Katılma Sıklıklarına Göre Karşılaştırılması

Kongrelere Katılma Sıklığı		N	$\bar{X}$	Standart Sapma	F	p	Tukey
Kongrenin Özellikleri	1. Yılda 1 Kez	64	3,324	1,230	0,828	0,508	-
	2. Yılda 2 Kez	99	3,064	1,377			
	3. Yılda 3 Kez	75	3,351	1,312			
	4. Yılda 4 ve üstü	128	3,312	1,332			
	5.Katılmıyorum	51	3,385	1,322			
Destinasyon Çekiciliği	1. Yılda 1 Kez	64	3,392	0,909	4,105	0,003*	2>3 5>3
	2. Yılda 2 Kez	99	3,390	0,785			
	3. Yılda 3 Kez	75	3,026	0,899			
	4. Yılda 4 ve üstü	128	3,295	0,813			
	5.Katılmıyorum	51	3,622	0,948			
Zaman	1. Yılda 1 Kez	64	3,441	1,219	0,407	0,804	-
	2. Yılda 2 Kez	99	3,340	1,062			
	3. Yılda 3 Kez	75	3,266	1,250			
	4. Yılda 4 ve üstü	128	3,451	1,183			
	5.Katılmıyorum	51	3,303	1,247			
Sosyal Aktivite ve Aile Katılımı	1. Yılda 1 Kez	64	3,552	0,924	1,371	0,243	-
	2. Yılda 2 Kez	99	3,824	1,046			
	3. Yılda 3 Kez	75	3,573	1,061			
	4. Yılda 4 ve üstü	128	3,648	1,014			
	5.Katılmıyorum	51	3,856	1,005			
Maliyet	1. Yılda 1 Kez	64	3,609	1,132	0,707	0,588	-
	2. Yılda 2 Kez	99	3,520	1,180			
	3. Yılda 3 Kez	75	3,373	1,185			
	4. Yılda 4 ve üstü	128	3,359	1,275			
	5.Katılmıyorum	51	3,558	1,231			
TOPLAM		417					

***p<0,05**

Kongre tercihini etkileyen faktörlerden yalnızca destinasyon çekiciliğinin akademisyenlerin kongrelere katılma sıklıklarına göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (F=4,105, p=0,003). Tukey sonuçları; yılda 2 kez kongrelere katılan ile kongrelere katılmayan kişilerin, destinasyon çekiciliğine yılda 3 kez katılanlardan daha fazla dikkat ettiklerini göstermektedir. Buna göre çalışmanın H_{A6} hipotezi kabul edilmiştir.

Akademisyenlerin kongrelere katılmalarını etkileyen faktörlerin veya kongreleri tercih ederken dikkat ettikleri faktörlerin kongrelere katılma mevsimine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 22’de sunulmuştur.

Tablo 22: Kongrelere Katılımı Etkileyen Faktörlerin Akademisyenlerin Kongrelere Katılma Mevsimlerine Göre Karşılaştırılması

Kongrelere Katılma Mevsimi		N	$\bar{X}$	Standart Sapma	F	p	Tukey
Kongrenin Özellikleri	1. İlkbahar	174	3,460	1,270	4,103	0,004*	1>3
	2. Yaz	159	3,185	1,410			
	3. Sonbahar	49	2,761	1,191			
	4.Kış	35	3,434	1,149			
Destinasyon Çekiciliği	1. İlkbahar	174	3,458	0,743	7,079	0,000*	1>3,4 2>3,4
	2. Yaz	159	3,374	0,883			
	3. Sonbahar	49	3,002	1,060			
	4.Kış	35	2,885	0,857			
Zaman	1. İlkbahar	174	3,422	1,269	0,312	0,817	-
	2. Yaz	159	3,350	1,146			
	3. Sonbahar	49	3,372	0,956			
	4.Kış	35	3,221	1,170			
Sosyal Aktivite ve Aile Katılımı	1. İlkbahar	174	3,683	1,046	0,108	0,956	-
	2. Yaz	159	3,666	1,007			
	3. Sonbahar	49	3,707	1,048			
	4.Kış	35	3,771	0,917			
Maliyet	1. İlkbahar	174	3,537	1,211	0,784	0,503	-
	2. Yaz	159	3,352	1,239			
	3. Sonbahar	49	3,469	1,133			
	4.Kış	35	3,585	1,159			
TOPLAM		417					

***p<0,05**

Kongrelere katılma mevsimine göre kongre tercihinde etkili olan faktörlerden kongrenin özellikleri (F=4,103, p=0,004) ve destinasyon çekiciliği (F=7,079, p=0,000) boyutlarında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Buna göre; kongrelere ilkbaharda katılan akademisyenlerin, kongrelere sonbaharda katılan akademisyenlerden daha fazla kongrenin özelliklerine dikkat ettikleri söylenebilir. Bununla birlikte kongrelere ilkbahar ve yazda katılan akademisyenlerin, kongrelere sonbahar ve kışta katılan akademisyenlerden daha fazla destinasyonun çekici olmasına dikkat ettikleri belirlenmiştir. Sonuçlara göre H_{A7} hipotezi kabul edilmiştir.

3.4.2. Turizm İşletmelerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu kısmında Van’ın kongre turizmi potansiyelini ortaya koymak için otel ve acentalar üzerinde yapılmış olan alan çalışması sonuçları yer almaktadır.

3.4.2.1. Turizm İşletmelerinin Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu kısmında öncelikle çalışmaya katılan konaklama işletmelerinin ve seyahat acentalarının özelliklerine ait bulgular, sonrasında ise işletmelerin ortak özellikleri incelenmiştir. (Bkz. Tablo 23, Tablo 24, Tablo 25).

Tablo 23: Araştırmaya Katılan Konaklama İşletmelerine İlişkin Bulgular

İşletme Sınıfı	n	%	Personel Sayısı	n	%
3 Yıldızlı ve Altı	29	67,4	1-15 Kişi	15	34,9
4 Yıldızlı	12	16,4	16-30 Kişi	17	39,5
5 Yıldızlı	2	4,7	31 Kişi ve Üstü	11	25,6
Oda Sayısı	n	%	Yapılan Toplantı Sayısı	n	%
1-25 Oda	12	27,9	Yılda 1-5 Kez	22	51,2
26-50 Oda	18	41,9	Yılda 6-10 Kez	2	4,7
51-75 Oda	3	7,0	Yılda 11-15 Kez	9	20,9
76-100 Oda	8	18,6	Yılda 16-20 Kez	7	16,3
101 Oda ve Üstü	2	4,7	Yılda 21 Kez ve Üstü	3	7,0
Kuruluş Zamanı	n	%	Ortalama Katılımcı Sayısı	n	%
1990 Öncesi	-	-	1-50 Kişi	17	39,5
1990-2000 Arası	12	27,9	51-100 Kişi	8	18,6
2000-2010 Arası	10	23,3	101-300 Kişi	18	41,9
2011 ve Üstü	21	48,8	301-500 Kişi	-	-
Mekân Sayısı	n	%	501 ve Üstü	n	%
1	20	46,5	Ortalama Gelir oranı	n	%
2	13	30,2	%5 ve Altı	13	30,2
3	4	9,3	%6-%10	22	51,2
4	-	-	%11-%25	8	18,6
5 ve Üstü	6	14,0	%26-%50	-	-
TOPLAM	43	100	%51 ve Üstü	-	-

Araştırmaya 3 yıldız ve altı 29, 4 yıldızlı 12 ve 5 yıldızlı 2 olmak üzere toplam 43 otel katılmıştır. Araştırmaya katılan otellerin 12'si 1990-2000 yıllarında, 10'u 2000-2010 yıllarında ve 21'i 2011 yılı ve sonrasında kurulmuştur. 43 otelden 12'si 1-25 odalı, 18'i 26-50 odalı, 3'ü 51-75 odalı, 8'i 76-100 odalı ve 2'si 101 ve üstü odalıdır. Otellerin 15'inde 1-15 kişi, 17'sinde 16-30 kişi, 11'inde 31 ve üstü kişi çalışmaktadır. Toplantı amacıyla kullanılan mekân sayısına bakıldığında 20 otelde 1 adet, 13'ünde 2 adet, 4'ünde 3 adet, 6'sında 5 ve daha fazla mekân olduğu görülmektedir. Otellerden

22'si yıl içerisinde 1-5 kez, 2'si 6-10 kez, 9'u 11-15 kez, 7'si 16-20 kez, 3'ü 21 ve üstü kez toplantı yaptıklarını ifade etmişlerdir. Otellerin 17'si toplantılara ortalama 1-50 kişi, 8'i 51-100 kişi, 18'i 101-300 kişi katıldığını beyan etmiştir. Toplantı gelirlerinin ortalama gelir içerisindeki payı incelendiğinde; otellerin 13'ünde %5 ve altı, 22'sinde %6-%10 arası, 8'inde %11-%25 toplantı geliri elde ettikleri görülmektedir.

Tablo 23. Araştırmaya Katılan Konaklama İşletmelerine İlişkin Bulgular (Devamı)

Otellerin Toplantı Taleplerini Aldığı Kesimler	n	Yüzde (%)	Toplam İçerisindeki Yüzde
Seyahat Acentaları	22	27,2	51,2
İlgili Otel Departmanı	31	38,3	72,1
Kongre Organizatörleri	4	4,9	9,3
Kamu Kurum ve Kuruluşları	19	23,5	44,2
Sivil Toplum Örgütleri	5	6,2	11,6
TOPLAM	81	100	188

Otellerin toplantı taleplerini almış olduğu kesimleri tespit etmek için çoklu yanıt analizi yapılmıştır. Bu kapsamda Otellerin 22'si seyahat acentalarından, 31'i ilgili otel departmanından, 4'ü kongre organizatörlerinden, 19'u kamu kurum ve kuruluşlarından, 5'i STK'lardan toplantı talebi aldıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 24: Araştırmaya Katılan Seyahat Acentalarına İlişkin Bulgular

Acenta Sınıfı	n	%	Personel Sayısı	n	%
A Sınıfı	30	100	1-10 Kişi	27	90,0
B Sınıfı	-	-	11-15 Kişi	3	10,0
C Sınıfı	-	-	16 Kişi ve Üstü	-	-
Kuruluş Zamanı	n	%	Kongre Yapma Süresi	n	%
1990 Öncesi	-	-	1 Yıl Altı	-	-
1990-2000 Arası	13	43,3	1-5 Yıl	14	46,7
2000-2010 Arası	4	13,4	6-10 Yıl	8	26,7
2011 ve Üstü	13	43,3	11-15 Yıl	3	10,0
			16 Yıl ve Üstü	-	-
Ortalama Gelir Oranı	n	%			
%0-%24	9	36,0	Organizasyon Yapmıyor	5	16,7
%25-%49	16	64,0	TOPLAM	30	100
%50-%74	-	-			
%74-%100	-	-			

Araştırmaya katılan 30'unun A Sınıfı acenta olduğu görülmektedir. Söz konusu acentalardan 13'ü 1990-2000 yıllarında, 4'ü 2000-2010 yıllarında, 13'ü 2011 ve sonrasında kurulmuştur. Acentaların 27'sinde 1-10 kişi ve 3'ünde 11-15 kişi çalışmaktadır. Acentalardan 14'ü 1-5 yıldır, 8'i 6-10 yıldır, 3'ü 11-15 yıldır kongre organizasyonuna başladığını belirtmiştir. Ancak acentalardan 5'i kongre organizasyonu yapmadıklarını ifade etmişlerdir. Kongre organizasyonu yapan acentanın 25'inin kongre gelir oranına bakıldığında; 9'unun %0-%24 ve 16'sının %25-%49 olduğunu ifade ettiği görülmektedir.

Tablo 25: Turizm İşletmelerinin Ortak Özelliklerine İlişkin Bulgular

İşletme Türü	n	%	Personel Sayısı	n	%
Otel	43	58,9	1-15 Kişi	42	57,5
Seyahat Acentası	30	41,1	16-30 Kişi	20	27,4
Kuruluş Zamanı	n	%	31 Kişi ve Üstü	11	15,1
1990 Öncesi	-	-	Kongrelerden Sağlanan Gelir oranı	n	%
1990-2000 Arası	25	34,2	%0-%24	22	30,1
2000-2010 Arası	14	19,2	%25-%49	38	52,1
2011 ve Üstü	34	46,6	%50-%74	8	11,0
TOPLAM	73	100	Cevapsız	5	6,8

Araştırmaya katılan işletmelerin %58,9 otel ve %41,1 seyahat acentasıdır. Araştırmaya katılan işletmelerden %57,5'inin 1-15 personeli, %27,4'ünün 16-30

personeli ve %15,1'inin 31 ve üstü personeli bulunmaktadır. Araştırmaya katılan işletmelerin %34,2'si 1990-2000 yıllarında, %19,2'si 2000-2010 yıllarında ve 46,6'sı 2011 yılı ve sonrasında kurulmuştur. Toplantı gelirlerinin ortalama gelir içerisindeki payı incelendiğinde; işletmelerin %30,1'inde %5 ve altı, %52,1'inde %25-%49 arası, %11'inde %50-%75 oranında toplantı geliri elde ettikleri görülmektedir. Cevapsız olanların ise %6,8 olduğu belirlenmiştir. Cevapsız olanların seyahat acentaları olduğu tespit edilmiştir.

3.4.2.2. Kongre Turizmi Potansiyeline İlişkin Ölçeğin Geçerlilik ve Güvenilirlik Sonuçları

Araştırma kapsamında kullanılan “Kongre Turizmi Potansiyeli” ölçeğinin güvenilirlik düzeyini tespit etmek amacıyla Cronbach's Alpha değeri hesaplanmıştır. Bununla birlikte ölçeğin hem yapısal hem de anlaşılabilirlik düzeyini tespit etmek üzere açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan faktör analizi ve güvenilirlik testi sonuçları Tablo 26'da gösterilmiştir.

Tablo 26: Kongre Turizmi Potansiyeli Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik Sonuçları

İfadeler	1.Tesis ve Altyapı Yeterliliği	2.Destinasyon Yeterliliği	3.Konre Turizminin Önemi	Özdeğerler	Varyans Açıklama Oranı
S9. Van'da kongre turizmi için gerektiğinde yeterli sayıda ve gerekli liyakate sahip personel istihdam edilebilir	0,969			6,444	49,549
S8. Konaklama işletmelerinde çalışan personeller kongre turizmi için gerekli eğitime ve deneyime sahiptir	0,962				
S7. Van'daki konaklama işletmeleri kongre turizmine yeterlilik sağlamaktadır	0,960				
S11. Van'da ki eğlence, rekreasyon ve alışveriş imkanları kongre turizmi için yeterlidir	0,949				
S10. Van'da kongre turizmi alanında uzmanlaşmış seyahat acentaları yeterli sayıdadır	0,943				
S14. Van'da kongre toplantı amaçlı kullanılan tesislerin hizmet kalitesi yeterlidir	0,933			2,183	16,792
S4. Van'ın altyapısı ve üst yapısı kongre turizmine yeterlilik sağlamaktadır		0,847			
S3. Van konum ve iklim açısından kongre turizmine uygunluk sağlamaktadır.		0,840			
S5. Van'ın sahip olduğu doğal ve tarihi çekicilikler kongre turizmi için elverişlidir		0,833			
S6. Van'ın sahip olduğu ulaşım olanakları kongre turizmi için elverişlidir		0,455			
S1. Kongre turizmi Van için önemli bir turizm türüdür			0,872	1,831	14,083
S2. Kongre turizminin gelişmesi Van'ın ekonomi ve sosyo-kültürel yaşantısını pozitif yönlü etkileyecektir			0,853		
S15. Kongre turizmi ile ilgili kurumlar yeterince çalışmaktadır.			0,837		
Cronbach's Alpha	0,988	0,757	0,839	0,813	80,424

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)=0,845 Bartlett testi: $\chi^2 = 1136,396$; $p=0,000$

Van'ın kongre turizmi potansiyelini ölçen ölçeğe, Van'daki otel ve acenta yöneticilerinden toplanmış olan veriler çerçevesinde temel bileşenler (principal components) yöntemi ve varimax rotasyonlu açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Kongre turizmi potansiyelini ölçen ölçeğin KMO değeri 0,845 ve Bartlett değeri ($p<0,000$) anlamlı çıkmıştır. Bu değerler göz önüne alındığında; kullanılan ölçeğin faktör analizine uygun olduğunu söylemek mümkündür (Büyüköztürk, 2007). Van'ın kongre turizmi potansiyelini ortaya koyan ölçek, toplam varyansın %80,42'sini açıklamakta olup, öz değeri 1'in üzerinde olan 3 alt boyuttan meydana gelmektedir. Analizlerde çapraz yüklenme sonucu S12 ve S13 ifadeleri ölçekten çıkarılmıştır. Geriye kalan ifadelerin faktör yüklerine bakıldığında; yüklerin 0,455-0,969 arasında değiştiği görülmektedir. Dolayısıyla faktör yükleri 0,32'den büyük olması gerektiği varsayımına uyduğu için kabul edilir düzeyde oldukları söylenebilir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Ölçeğin hem boyutlar bazında hem de genel olarak Cronbach's Alpha katsayısı $\alpha=0,70$ 'in üzerinde çıkmıştır. Bu sonuç, kullanılmış olan ölçeğin oldukça güvenilir olduğuna işaret etmektedir (Kalaycı, 2010, s. 405).

Van ilinin kongre turizmini ölçen ölçeğin basıklık ve çarpıklık değerleri Tablo 27'de gösterilmiştir.

Tablo 27: Van'ın Kongre Turizmi Potansiyeli Ölçeğinin Basıklık ve Çarpıklık Değerlerine ilişkin Bulguları

Van'ın Kongre Turizmi Potansiyeli	Basıklık	Çarpıklık
Tesis ve Altyapı Yeterliliği	-1,379	-0,257
Destinasyon Yeterliliği	-0,577	-0,061
Kongre Turizmi Önemi	-0,316	-0,575

Normal dağılım testlerinde basıklık ve çarpıklık değerlerinin -1,5 ve +1,5 aralığında olması gerektiğinden (Tabachnick ve Fidell, 2013), Van'ın kongre turizmi potansiyelini ölçen ölçeğin parametrik test koşullarını sağladığı tespit edilmiştir.

3.4.2.3. Turizm İşletmelerinin Van'ın Kongre Turizmi Potansiyeline İlişkin Algısı

Araştırmanın bu kısmında, otel ve acentaların, Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algıları ele alınmıştır (Bkz. Tablo 28).

Tablo 28: Turizm İşletmeleri Açısından Van'ın Kongre Turizmi Potansiyeli

Boyutlar	n	Min.	Max.	$\bar{X}$	Standart Sapma
Tesis ve Altyapı Yeterliliği	73	1,00	5,00	3,184	1,398
Destinasyon Yeterliliği	73	1,25	5,00	3,198	0,904
Kongre Turizmi Önemi	73	1,00	5,00	3,388	1,116

Otel ve acentalardan elde edilen verilerden hareketle; Van'daki tesis ve altyapı ($\bar{X}$ =3,184) ile destinasyonun ($\bar{X}$ =3,198) kısmen yeterli olduğu ve kongre turizminin Van turizmi açısından kısmen önemli ($\bar{X}$ =3,388) olduğunu düşündükleri ortaya çıkmıştır.

3.4.2.4. Van'daki Kongre Turizmi Potansiyelinin İşletmelerin Özellikleri Açısından Karşılaştırılması

Araştırmanın bu kısmında, Van'ın kongre turizmi potansiyelinin araştırmaya katılan turizm işletmelerinin özelliklerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği analiz edilmiştir. Bu çerçevede Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algının turizm işletmelerinin türüne göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılmış olan t testi sonuçları Tablo 29'da sunulmuştur.

Tablo 29: Kongre Turizmi Potansiyeline İlişkin Algının Turizm İşletmelerinin Türüne Göre Karşılaştırılması

İşletme Türü		N	$\bar{X}$	Standart Sapma	t	p
Tesis ve Altyapı Yeterliliği	1. Otel	43	3,248	1,404	0,459	0,648
	2. Seyahat Acentası	30	3,094	1,409		
Destinasyon Yeterliliği	1. Otel	43	3,122	0,842	-0,864	0,390
	2. Seyahat Acentası	30	3,308	0,990		
Kongre Turizmi Önemi	1. Otel	43	3,302	1,240	-0,784	0,436
	2. Seyahat Acentası	30	3,511	0,916		
TOPLAM		73				

***p<0,05**

İşletme türü açısından Van'ın kongre turizmi potansiyeli ile ilgili olarak tesis ve altyapı yeterliliği (t=0,459, p=0,648), destinasyon yeterliliği (t=-0,864, p=0,390) ve kongre turizmi önemi (t=-0,784, p=0,436) boyutlarında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Buna göre hem otel hem de seyahat acentalarının Van'daki tesis ve altyapının, destinasyonun kısmen yeterli gördükleri ve kongre turizmi açısından kısmen Van ilinin önemli olduğunu düşündükleri söylenebilir. Buna göre H_{T11} hipotezi kabul edilmemiştir.

Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algının turizm işletmelerinin personel sayısına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılmış olan ANOVA testi sonuçları Tablo 30'da sunulmuştur.

Tablo 30: Kongre Turizmi Potansiyeline İlişkin Algının Turizm İşletmelerinin Personel Sayısına Göre Karşılaştırılması

Personel Sayısı		N	$\bar{X}$	Standart Sapma	F	p
Tesis ve Altyapı Yeterliliği	1. 1-15 Kişi	42	3,031	1,457	0,586	0,559
	2. 16-30 Kişi	20	3,391	1,281		
	3. 31 ve Üstü Kişi	11	3,393	1,422		
Destinasyon Yeterliliği	1. 1-15 Kişi	42	3,315	0,950	1,005	0,371
	2. 16-30 Kişi	20	3,112	0,699		
	3. 31 ve Üstü Kişi	11	2,909	1,044		
Kongre Turizmi Önemi	1. 1-15 Kişi	42	3,293	1,150	0,372	0,691
	2. 16-30 Kişi	20	3,483	1,136		
	3. 31 ve Üstü Kişi	11	3,575	1,001		
TOPLAM		73				

***p<0,05**

Turizm işletmelerinin personel sayısı açısından Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algının anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$). Dolayısıyla her üç boyutla ilgili algının personel bazında birbirine yakın olduğu söylenebilir. Bu kapsamda H_{T12} hipotezi kabul edilmemiştir.

Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algının işletmelerin kuruluş zamanlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılmış olan ANOVA testi sonuçları Tablo 31'de sunulmuştur.

Tablo 31: Kongre Turizmi Potansiyeline İlişkin Algının Turizm İşletmelerinin Kuruluş Zamanına Göre Karşılaştırılması

Kuruluş Zamanı		N	$\bar{X}$	Standart Sapma	F	p
Tesis ve Altyapı Yeterliliği	1. 1990 Öncesi	-	-	-	0,460	0,633
	2. 1990-2000	25	3,186	1,439		
	3. 2001-2010	14	3,488	1,463		
	4. 2011 ve Sonrası	34	3,058	1,364		
Destinasyon Yeterliliği	1. 1990 Öncesi	-	-	-	1,704	0,189
	2. 1990-2000	25	3,400	0,797		
	3. 2001-2010	14	3,339	0,923		
	4. 2011 ve Sonrası	34	2,992	0,950		
Kongre Turizmi Önemi	1. 1990 Öncesi	-	-	-	0,715	0,493
	2. 1990-2000	25	3,386	1,173		
	3. 2001-2010	14	3,690	0,928		
	4. 2011 ve Sonrası	34	3,264	1,151		
TOPLAM		73				

*p<0,05

İşletmelerin kuruluş zamanları açısından Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algının anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$). Dolayısıyla her üç boyutla ilgili algının işletmelerin kuruluş zamanları perspektifinden birbirine yakın olduğu söylenebilir. Buna göre H_{T13} hipotezi kabul edilmemiştir.

Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algının işletmelerin kongre geliri oranları açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılmış olan ANOVA testi sonuçları Tablo 32'de sunulmuştur.

Tablo 32: Kongre Turizmi Potansiyeline İlişkin Algının Turizm İşletmelerinin Kongre Gelir Oranlarına Göre Karşılaştırılması

Kongre Gelir Oranı		N	$\bar{X}$	Standart Sapma	F	p
Tesis ve Altyapı Yeterliliği	1. %5 ve Altı	22	3,257	1,520	0,188	0,829
	2. %6-%10	38	3,057	1,432		
	3. %11-%25	8	3,312	1,346		
Destinasyon Yeterliliği	1. %5 ve Altı	22	3,215	0,939	0,474	0,624
	2. %6-%10	38	3,230	0,860		
	3. %11-%25	8	2,906	0,693		
Kongre Turizmi Önemi	1. %5 ve Altı	22	3,348	1,503	0,440	0,646
	2. %6-%10	38	3,289	0,962		
	3. %11-%25	8	3,708	0,765		
TOPLAM		68				

*p<0,05

Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algının işletmelerin kongrelerden elde ettikleri gelir oranları açısından anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$). Buna göre araştırmanın H_{T14} hipotezi kabul edilmemiştir.

Tablo 33: Akademisyenlerin Kongre Tercihini Etkileyen Faktörlere İlişkin Tutumları için Geliştirilen Hipotez Sonuçları

Hipotez	Kabul Durumu
H_{A1}: Kongre tercihini etkileyen faktörler akademisyenlerin cinsiyetleri açısından farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmiştir.
H_{A2}: Kongre tercihini etkileyen faktörler akademisyenlerin medeni durumları açısından farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmiştir.
H_{A3}: Kongre tercihini etkileyen faktörler akademisyenlerin yaşları açısından farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmiştir.
H_{A4}: Kongre tercihini etkileyen faktörler akademisyenlerin mesleki deneyimleri açısından farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmiştir.
H_{A5}: Kongre tercihini etkileyen faktörlerden akademisyenlerin unvanları açısından farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmiştir.
H_{A6}: Kongre tercihini etkileyen faktörler akademisyenlerin kongrelere katılma sıklıkları açısından farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmiştir.
H_{A7}: Kongre tercihini etkileyen faktörler akademisyenlerin kongrelere katılma zamanları açısından farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmiştir.

Tablo 34: Turizm İşletmelerinin Van'ın Kongre Turizm Potansiyeline İlişkin Algıları için Geliştirilen Hipotez Sonuçları

Hipotez	Kabul Durumu
H_{T11}: Van'daki konaklama işletmeleri ve seyahat acentalarının Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algı, işletmelerinin türleri göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmemiştir.
H_{T12}: Van'daki konaklama işletmeleri ve seyahat acentalarının Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algı, turizm işletmelerinin personel sayısına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmemiştir.
H_{T13}: Van'daki konaklama işletmeleri ve seyahat acentalarının Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algı, turizm işletmelerinin kuruluş zamanına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmemiştir.
H_{T14}: Van'daki konaklama işletmeleri ve seyahat acentalarının Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algı, turizm işletmelerinin kongrelerden elde ettikleri gelir oranlarına göre farklılık göstermektedir.	Kabul Edilmemiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüzde en hızlı gelişme gösteren sektörlerden bir hiç kuşkusuz turizmdir. Bunda teknoloji ile birlikte iletişim ve ulaşım alanlarındaki gelişmeler çok etkili olmuştur. Turizm geliştikçe daha çok insan turizm hareketlerine katılmakta, tercihler ve ihtiyaçlar doğrultusunda birçok turizm türü ortaya çıkmakta, turizm hareketliliğinde büyük ölçeklerde artışların yaşanmaktadır. En önemli turizm türleri arasında gösterilen kongre turizmi de bu artışta büyük bir role sahiptir. Son on yıllarda giderek önem kazanması turizm çevrelerinin dikkatini çekmiş ve gelecek yıllarda büyük ölçekte gelişen bir turizm türü olacağı kabul görmektedir.

Kongre turizminin bir bölgede geliştirilebilmesi, katılımcıların öncelikli tercih unsurlarının belirlenmesinden geçmektedir. Böylece katılımcıların talep ve ihtiyaçlarını sağlayacak hizmetlerin neler olabileceği belirlenebilecektir. Bu amaçla Türkiye’deki akademisyenlerin kongre tercihini etkileyen faktörlere yönelik tutumlarını belirlemek üzere akademisyenler üzerinde ve Van ilinin kongre turizmi potansiyelini ortaya koymak için otel ve acentalar üzerinde bir alan çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda akademisyenlerin kongrelere katılımını etkileyen faktörlerin sırasıyla sosyal aktivite ve ailelerin katılıp katılmama durumu, maliyet, zaman, destinasyon çekiciliği ve kongrenin özellikleri etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmada elde edilen bu bulgu Kozak ve Karagöz-Yüncü (2011)’nın araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Çalışmada, kongrelere katılımı etkileyen faktörlerin akademisyenlerin demografik özelliklerine göre dağılımı tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışma sonucunda kongre tercihini etkileyen faktörlerden kongre özellikleri ve maliyet faktörlerinin akademisyenlerin cinsiyetlerine göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Bu kapsamda erkeklerin kongreleri tercih ederken kongrenin özelliklerine kadınlardan daha fazla dikkat ettikleri ortaya çıkmıştır. Maliyet konusuna ise kadınların daha fazla dikkat ettikleri belirlenmiştir.

Medeni durum itibarıyla kongre seçimini etkileyen faktörlerden yalnızca kongrenin özelliklerinde anlamlı bir farklılık olduğu ve evli olan akademisyenlerin

bekâr olanlara oranla kongre tercih ederken, kongrenin özelliklerine daha fazla dikkat ettikleri söylenebilir.

Kongre tercihini etkileyen faktörlerden kongrenin özellikleri, destinasyon çekiciliği, sosyal aktivite ve aile ile katılım durumu ile maliyet değişkenlerinin akademisyenlerin yaşları açısından anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Bu çerçevede 31-45 yaşlarında olan akademisyenlerin, 30 yaş ve altı ile 46-59 yaşlarında olan akademisyenlerden daha fazla kongrenin özelliklerine dikkat ettikleri tespit edilmiştir. 31-45 yaşlarında olan akademisyenlerin, 30 yaş ve altı ile 46-59 yaşlarında olan akademisyenlerden; 46-59 yaşlarında olanların da 30 yaş ve altında olanlardan daha fazla destinasyonun çekici olmasına dikkat ettikleri belirlenmiştir. Sosyal aktivite ve aile ile katılım konusunda 31-45 yaşlarında olanların diğer yaş gruplarındaki kişilere göre daha fazla dikkat ettikleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca 31-45 yaşlarında olanların 30 yaş ve altı kişilere göre daha fazla maliyete dikkat ettikleri söylenebilir.

Mesleki deneyim itibariyle kongre tercihini etkileyen faktörlerden yalnızca destinasyon çekiciliği boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuş olup 21 ve üstü yıl mesleki deneyimi olan akademisyenlerin, mesleki deneyimi 11-15 yıl olan akademisyenlerden daha fazla destinasyonun çekici olmasına dikkat ettikleri görülmüştür.

Unvan ve kongrelere katılma sıklığı itibariyle Kozak ve Karagöz-Yüncü (2011)'nin araştırmasıyla karşılaştırıldığında farklı sonuçların ortaya çıktığı görülmüştür. Kozak ve Karagöz-Yüncü (2011)'ye göre; akademisyenlerin unvana göre kongre özelliklerine dikkat ettikleri ve katılma sıklığına göre ise maliyete dikkat ettikleri görülmüştür. Yapılan çalışmada ise farklı olarak unvan ve katılma sıklığı itibariyle kongre tercihini etkileyen faktörlerden yalnızca destinasyon çekiciliği boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla Profesörlerin, Dr. Öğr. Üyesi olan akademisyenlerden daha fazla destinasyonun çekici olmasına dikkat ettikleri belirlenmiştir. Bununla birlikte sonuçlar; yılda 2 kez kongrelere katılanların destinasyon çekiciliğine yılda 3 kez katılanlardan daha fazla dikkat ettiklerini göstermiştir. Bu durumda unvan olarak yükseldikçe akademisyenlerin kongre için tercih edecekleri destinasyonun daha çekici olmasına önem verdiği, öte yandan

kongreye katılım sıklığı arttıkça destinasyon çekiciliğine verilen önemin de azaldığı söylenebilir.

Kongrelere katılma mevsimine göre kongre tercihinde etkili olan faktörlerden kongrenin özellikleri ve destinasyon çekiciliği boyutlarında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Buna göre; kongrelere ilkbaharda katılan akademisyenlerin, kongrelere sonbaharda katılan akademisyenlerden daha fazla kongrenin özelliklerine dikkat ettikleri söylenebilir. Bununla birlikte kongrelere ilkbahar ve yazda katılan akademisyenlerin, kongrelere sonbahar ve kışta katılan akademisyenlerden daha fazla destinasyonun çekici olmasına dikkat ettikleri belirlenmiştir.

Kocabulut (2016)'a göre; akademisyenler kongre organizasyonlarını sadece bilimsel ve işe dair bir faaliyet olarak algılamamakta ve bunu bir seyahat eylemi olarak da algıladığı ortaya çıkmıştır. Çalışmada akademisyenlerin destinasyon çekiciliği ile ilgili görüşleri Kocabulut (2016)'un araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Ayrıca Alaşhan (2018)'in çalışmasında özetle bir destinasyonda kongre turizminin geliştirilmesi açısından, doğal güzelliklerin, tarihi ve kültürel zenginliklerin, iklim koşullarının, coğrafi konumun, rekreasyon imkanlarına sahip olması gibi faktörlerin önemli olduğunu belirtmiştir. Çalışma kapsamında benzer olarak Van ilinin belirtilen faktörlere sahip olduğu görülmüştür. Ancak Van ilinde kongre turizminin geliştirilmesi öncelikle sahip olunan zenginliklerin korunması ve geliştirilmesine bağlı olduğu düşünülmektedir.

Çalışmada otel ve acentaların, Van'ın kongre turizmi potansiyeline ilişkin algıları ele alınmıştır. Çalışma sonucunda Van'daki tesis ve altyapı ile destinasyonun kısmen yeterli olduğu ve kongre turizminin, Van'ın turizmi açısından kısmen önemli olduğunun düşünüldüğü ortaya çıkmıştır. İşletmelerin tesis ve altyapı ile ilgili algıları değerlendirildiğinde, altyapıda sorunların olduğunu düşündükleri ortaya çıkmaktadır. Bu durum Armutçu (2017)'nin Gaziantep özelinde yaptığı araştırması ile benzerlik göstermektedir.

Kongre turizmi katılımcıları eğitim, ekonomik ve kültür seviyesi açısından düşünüldüğünde yüksek kişilerden oluştukları için, kendilerine verilecek hizmetin de kusursuz olmasını beklemektedirler. Bu sebeple alt yapı ve tesis konusunda kısmen

yeterli bir şehre gitmek yerine bu açıdan gelişmiş bir şehre gitmeyi tercih ederler. Buna dayanarak Van'ın bir kongre şehri olması için gelişmiş kongre salonlarının ve yardımcı tesislerin artırılması ve altyapı konusunda daha da ileriye taşınması gerektiği söylenebilir.

Çalışma sonucunda Van kongre turizminin uygulanabilmesi anlamında birçok avantaja sahip olduğu görülmüştür. Bu avantajı oluşturan öğelerden biri olan destinasyon çekiciliğinin aynı zamanda akademisyenlerin çoğunlukla önem verdiği bir tercih etkeni olduğu anlaşılmıştır. Van ili ise bir destinasyonu çekici kılan tarihi, kültürel, doğal, yapay sayısız zenginliğe sahiptir. Birçok turizm türünün yapılmasına olanak sağlayan bu zenginliğin korunması ve geliştirilmesi amacıyla turizm sektörü paydaşlarına ve ilgili kamu ve akademi çevrelerine sunulabilecek öneriler sıralanmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarına yönelik öneriler;

İlgili kamu çevrelerine sunulabilecek önerilerin başında ulaşım konusu gelmektedir. Coğrafi konumu itibariyle birçok ulaşım ağının kesişim noktasında bulunan Van ilin ulaşım konusunda istenen noktada olduğu söylenemez. Bu sebeple Van'ın bir kongre şehri olmasının şehirlerarası ve şehir içi ulaşım ağının geliştirilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan birden fazla yabancı ülkeye sınırı olması ve özellikle Ortadoğu ve Asya ülkelerine Türkiye'deki diğer büyük şehirlerden daha yakın bir konumda olması, Van'ın uluslararası uçuşların yapılabildiği bir şehir haline getirmek, kongre turizmi özelinde genel olarak turizm sektörü açısından elzem bir noktadadır. Ayrıca Van'ın sahip olduğu demiryolu hattının korunarak geliştirilmesi gereklidir. Bunun için öncelikle mevcut Van Gölü Ekspresi'nin turistik seferlerinin artırılması ve hattın Van Gölü havzası olarak bilinen bölgede uzatılması gerekmektedir.

Kamu çevrelerine sunulabilecek diğer bir öneri ise sektörel teşvikler konusudur. Yapılan çalışmada otel ve acentalar ile yapılan birebir görüşmelerde, kongre olgusu ile ilgili algının daha çok küçük çaplı toplantı organizasyonları seviyesinde olduğu gözlemlenmiştir. Bu sebeple işletmeler Van'da bulunan tesislerin kongre turizmi için kısmen yeterli olduğunu düşünmektedirler. Ancak yapılan araştırmaya binaen ve uluslararası büyük kongreler de düşünüldüğünde, Van'ın bir kongre şehri olabilmek için yeterli tesislere sahip olduğu söylenemez. Bunun için

öncelikle devlet destekli birden fazla kongre merkezinin yapılması veya yapımına teşvik edilmesi gerekmektedir. Kongre merkezleri dışında, gerekli kongre donanımlarına sahip konaklama işletmelerinin sayısının, gerekli ihtiyaçlara cevap verebilecek sergi ve fuar salonlarının sayısının artırılması gerekmektedir.

Akademisyenlerin bir kongreye katılma kararı almalarında etkili olan faktörler de değerlendirildiğinde Van'ın bir kongre kenti olması için mevcut durumunun korunarak geliştirilmesi gerektiği ortadadır. Bu amaçla yerelden bir tanıtımın başlatılarak turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin kongre turizmine önem vermesi teşvik edilmelidir. Böylece kongre turizmi için gerekli yapılanma ve kongre organizasyonları için uygun şartlar sağlanarak uluslararası kongrelerin kentte yapılmasının yolu açılabilir.

Turizm işletmelerine yönelik öneriler;

Kongre turizmi özelinde, turizm işletmelerine yönelik öneriler farklı turizm türlerine yönelerek ürün çeşitliliği yaratma anlamında sunulabilir. Van ili kongre turizminin uygulanması anlamında geliştirilebilir bir potansiyele sahiptir. İşletmeler bu potansiyeli değerlendirerek ve geliştirerek kente büyük kongrelerin gelmesini sağlayabilirler. Bu amaçla ilk adımın Van'da kongre bürosu hizmeti verebilecek seyahat acentalarının sayısının artırılması, şehrin kongre çevrelerinde tanıtılması ve bir alternatif olarak sunulması sağlanmalıdır.

Diğer taraftan büyük kongrelere ev sahipliği yapabilecek yeterli donanıma sahip konaklama işletmelerinin sayısı artırılmalıdır. Bu işletmelerin kongre organizasyonlarında çalışan personellerin niteliklerinin de dikkate alınması gerekmektedir. Bunun için kongre uzmanlarından veya uzman akademik çevrelerden eğitim seminerleri düzenlenmelidir. Kongre turizmi katılımcıları için büyük önem arz eden kentin alt yapısı konusunda, ilgili kamu kurumlarına bilgilendirmeler yapılmalı ve altyapının olması gereken duruma getirilmesi sağlanmalıdır.

Akademik çevreye yönelik öneriler;

Çalışma kapsamında yapılan literatür araştırmasında Van ili ile ilgili kongre turizmi alanında akademik anlamda yapılmış çalışmalara rastlanılmamıştır. Böylece bu konuda bakir bir araştırma alanının olduğu görülmüştür. Bu anlamda akademik çevrelere sunulabilecek önerilerin başında, bu araştırma alanının değerlendirilerek daha kapsamlı çalışmaların yapılması gelmektedir. Bunun için daha detaylı çalışmaların yapılması sağlanabilir. Kentte turizm sektörü ile ilintili kamu çevreleri ve turizm işletmelerine kongre turizmi alanında bilgilendirici ve teşvik edici seminerler verilebilir.

KAYNAKÇA

- Akdağ, M. (2018). İranlı Turistlerin Van'ın Sosyo-Kültürel Yaşamına Etkileri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(57), 249-257
- Akgül, A. ve Çevik, O. (2003). *İstatistiksel Analiz Teknikleri, SPSS'te İşletme Yönetimi Uygulamaları*. Ankara: Emek Ofset Ltd.Şti.
- Aksu, A., Yılmaz, G. ve Gümüş, F. (2013). *Örneklerle Kongre ve Fuar Yönetimi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Alaşan, A. (2018). *Nevşehir Bölgesinin Kongre Turizmi Potansiyelinin Turizm İşletme Yöneticilerinin Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Nevşehir: Nevşehir Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Alpar, R. (2010). *Spor, Sağlık ve Eğitim Bilimlerinde Örneklerle Uygulamalı İstatistik ve Geçerlilik- Güvenirlilik*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Yıldırım, E. ve Bayraktaroğlu, S. (2005). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Sakarya: Sakarya Kitabevi Yayını.
- Armutçu, B. (2017). *Gaziantep'te kongre Turizminin Mevcut Durumu ve Geliştirilmesi Stratejileri Üzerine Bir Araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Arsan Kalay, H. ve Yıldız, S. (2017). Akdamar Anıt Müzesi'nin (Kilisesi) Tarihsel Süreçleri ve Kültürel Miras Turizmi Açısından Önemi. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 121-136.
- Arslantürk, Z. (2001). *Sosyal Bilimciler İçin Araştırma Metod ve Teknikleri*. İstanbul: Çamlıca Yayınları.
- Astroff, M. & Abbey, J. (1998). *Convention Management and Service*. Michigan: American Hotel and Motel Association.
- Ataseven, B. (2012). Nitel Bilimsel Araştırmalarda Veri Kalitesinin Önemi. *Marmara Üniversitesi İ.İ.B. Dergisi*, 33(2), 543-564.
- Avşar, A. O. ve Güleç, A. (20019). Ahlat Selçuklu Meydan Mezarlığı Mezar Taşları Analiz Çalışmaları ve Konservasyon Önerileri. *Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları Dergisi*, 1(22), 3-16.

- Aymankuy, Y. (1997). *Türkiyede Geliştirilebilir Turizm Şekli Olarak Kongre Turizmi ve İzmir İl Merkezi Örnek Uygulaması*. (Doktora Tezi). Balıkesir:Balıkesir Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aymankuy, Y. (2006). *Kongre Turizmi ve Fuar Organizasyonları*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Baş, T. (2010). *Anket*. Ankara: Seçkin Yayıncılık ve San. ve Tic. A.Ş.
- Bedhioğlu, S. ve Çilesiz, N. (2017). Akademisyenlerin Kongre Tercih Kriterlerinin Konjoint Analizi ile Belirlenmesi. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1), 23-37.
- Bulat, S. (2013). İshak Paşa Sarayı Taç Kapılarının Bezemeleri Açısından Değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 0(30), 19-43.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö., Özkahveci, Ö. ve Demirel, F. (2004). Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 4(2), 207-239.
- Cebeci, S. (2010). *Bilimsel Araştırma ve Yazma Teknikleri*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Christensen, L., Johnson, R. & Turner, L. (2015). *Research Methods Design and Analysis, Twelfth Edition*. England: Pearson Education Limited.
- Çakıcı, C. (2013). *Toplantı Yönetimi Konferans Seminer ve Fuar Organizasyonları*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Çizel, B. (1999). *Kongre Turizmi, Kongre Organizasyonu ve Antalya Bölgesinin Kongre Turizm Potansiyeli, Sorunları ve Gelecekteki Beklentilerine Yönelik Bir Araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Antalya: Akdeniz Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Davis, D. & Cosenza, R. (1998). *Business Research for Decision Making*. Boston: Pws-Kent Publishing Company.
- Demir, M. ve Şen Demir, Ş. (2004). *Turistik Ürün Çeşitlendirilmesi Kapsamında Futbol Turizmi: Antalya Bölgesinde Bir Araştırma*. *Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 94-116.

- Demirtaş, B. (2020). *Yerli Turistlerin Nemrut Dağı (Bitlis) Destinasyonu ile İlgili Görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Batman: Batman Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erdoğan, C. (2006). *İzmir İli Kongre Turizmi Arz Potansiyelinin İncelenmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Bir Araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erdoğan, İ. (2003). *Pozitivist Metodoloji: Bilimsel Araştırma Tasarımı İstatistiksel Yöntemler Analiz ve Yorum*. Ankara: ERK.
- Gökdeniz, A. (1996). *Uluslararası Turizm Hareketlerinde Kongre Turizminin Yeri, Fiziksel Donanımları, Boş Zaman-Rekreasyon Alışkanlıkları ve Türkiye'nin Yapısal Analizi*. İstanbul: Turizm Geliştirme ve Eğitim Vakfı Yayınları.
- Gönç Ş. T. (2009). *Sosyolojide Araştırma Yöntem ve Teknikleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi.
- Hair, J., Black, W., Babin, B. & Anderson, R. (2010). *Multivariate Data Analysis: A Global Perspective: 7th Edition*. London: Pearson Education, Upper Saddle River.
- ICCA. (2019). **ICCA Statistics Report Country and City Rankings Public Abstract**. ICCA 2018 Congress Tourism Report. Amsterdam: Icca Press.
- ICCA. (2020). **ICCA 2019 Statistics Report**. Country and City Rankings-Public Abstract. Amsterdam: Icca Press.
- İlbey, N. (2018). *Ankara'nın Kongre Turizmi Potansiyeli Üzerine Bir İnceleme*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İlbey, N. ve Boylu, Y. (2018). Ankara'nın Kongre Turizmi Potansiyeli Üzerine Bir İnceleme. *Yönetim Ekonomi ve Pazarlama Dergisi*, 2(6), 62-80.
- Kalaycı, Ş. (2010). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Karasu, T. (1990). Kongre Turizmi Üzerinde Düşünceler. *Anatolia Dergisi*, 4(1), 32-34.
- Kaya, F. (2016). Ağrı Dağı'nın Turizm Potansiyeli ve Değerlendirme Durumu. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 0(34), 217-229.

- Kaya, F., Cankül, D. ve Demirci, B. (2016). Türkiye'nin Önemli İnanç Turizmi Merkezlerinden Biri: Akdamar Kilisesi. **Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, 15(24), 13-24.
- Kaya, M. C. ve Batman, O. (2016). Sakarya'nın Kongre Turizmi Pazarı Arz Analizi: Yerel Paydaşlar Üzerinde Bir Araştırma. **İşletme Bilimi Dergisi**, 4(1). 79-97.
- Keleş E. A. (2019). Van Gölü Havzası'nda Kültür Rotası Önerisi. **Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, (45), 173-199.
- Kılıç, S. (2006). **Van 2006 Kültür ve Turizm Envanteri I Tarihsel Değerler**. İstanbul: Van Valiliği İl Kültür Turizm Müdürlüğü, Impress Baskı Tesisleri.
- Kocabulut, Ö. (2016). Akademisyenlerin Uluslararası Kongre Katılım Motivasyonlarının Tespiti. **Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi**, 14(1), 48-58.
- Kozak, N. ve Karagöz Y. D. (2011). Akademisyenlerin Kongre Tercih Unsurları. **Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 11(2), 19-32.
- Krejcie, R. & Morgan, D. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30, 607-610.
- Küçük, K. ve Sarıca, K. (2020). Akademisyenlerin Kongrelere Katılım Nedenleri ve Karşılaştırmalı Gözlemlerine Yönelik Değerlendirme. **Journal of Tourism and Gastronomy Studies**, 8(4), 366-384.
- Maviş, F., Ahıpaşaoğlu, H. ve Kozak, N. (2002). **Genel Turizm Bilgisi**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Mustafazade, N. (2015). **Kongre Turizmi ve Önemi**. (Yüksek Lisans Tezi). Bakü: Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi/Yüksek Lisans Merkezi.
- Nakiboğlu, M. (2017). Van'da Kahvaltı Kültürü ve Kahvaltı Salonları. **IWACT Kongre Kitabı**, Genişletilmiş Baskı, 332-339.
- Nakip, M. (2013). **Pazarlamada Araştırma Teknikleri**. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Odabaşı, Y. (1999). **Anket Yöntemi, Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Özdamar, K. (2001). **Spss ile Biyoistatistik**. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özdamar, K. (2004). **Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi-I**. Eskişehir: Kaan Kitabevi.

- Özen, Y. (1986). *Kongre Turizmi ve Kongre Organizasyon Tekniği*. Ankara: Türsab Yayını.
- Özer, Ş. (2010). *Kongre Turizmi ve Kapadokya Bölgesindeki Otel İşletmelerinin Kongre Hizmetleri Yönetiminin İncelenmesi: Kayseri ve Nevşehir İli Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Nevşehir: Nevşehir Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Padem, H., Göksu, A. ve Konaklı, Z. (2012). *Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*. Sarajevo: International Burch University Publication.
- Pallant, J. (2005). *SPSS Survival Manual: A Step By Step Guide to Data Analysis Using SPSS*. Crows Nest, NSW, Australia: Allen and Unwin Inc.
- Ryan, C. (1995). *Researching Tourist Satisfaction Issues, Concepts, Problems*. London: Routledge.
- Sekaran, U. (2003). *Research Methods for Business: Fourth Edition*. New York: John Wiley & Sons Inc.
- Şakarcı, Ç. (1987). *Kongre Turizmi, Kongre Organizasyonu ve Türkiye*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Şener, M. M. (2004). *Kongre Turizmi ve Türkiye'deki Kongrelerde Katılımcı Beklentilerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Şengel, Ü., Zengin, B., Şengel, T. ve Işkın, M. (2018). Kongre ve Fuar Organizasyonlarının Turizm Sektörüne Etkileri: EMITT Örneği. *Turizm Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 4-20.
- Tabachnick, B. & Fidell, L. (2013). *Using Multivariate Statistics*. London: Pearson Education Limited.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Ural, A. ve Kılıç, İ. (2013). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS Veri Analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Uz, N. (2016). Van Bölgesi; Aydınlatma. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 31, 73-110.
- Veal, A. J. (2006). *Research Methods for Leisure and Tourism: A Practical Guide*. London: Pearson Education Limited.

- Yamane, T. (2001). **Temel Örnekleme Yöntemleri**. (Çev. Alptekin Esin, M.Ali Bakır, Celal Aydın ve Esen Gürbüzsel). İstanbul: Litaratür Yayıncılık. (Eserin orijinali 1967'de yayımlanmıştır).
- Yaşlıoğlu, M. M. (2017). Sosyal Bilimlerde Faktör Analizi ve Geçerlilik: Keşfedici ve Doğrulamalı Faktör Analizlerinin Kullanılması. **İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi**, 46 (Özel Sayı), 74-85.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). **SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri**. Ankara: Detay Yayıncılık.

İNTERNET KAYNAKLARI

- Association Internationale des Interprètes de Conférence:
<https://www.aiic.org/index.html> adresinden alındı. (Erişim Tarihi:18.09.2020).
- Akademiye Ait Bilgi: <https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 13.12.2020).
- Akdamar Kilisesi: <https://www.akdamarkilisesi.gov.tr/akdamar-kilisesi/van-tarihcesi> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 29.01.2021).
- Menua Kanalı: <https://www.anadoluyuylarliklari.com/urartu/menua-samram-kanali/> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 06.02.2021).
- Halime Hatun Kümbeti: <https://arkeofili.com/vanda-tarihi-kumbetin-yanina-yapilan-kacak-yurt-yikiliyor/> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 04.02.2021).
- Zernaki Tepe: <https://www.arkeolojikhaber.com/haber-zernaki-tepedeki-izgara-planli-kentin-gizemi-cozulemiyor-18113/> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 04.02.2021).
- Başkale Peri Bacaları: <http://baskale.bel.tr/ilcemize-dair> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 07.02.2021).
- Başkale Travertenleri: <http://baskale.ziraatodasi.org.tr/baskale-travertenleri> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 06.02.2021).
- Kanısipi: <http://www.catak.gov.tr/kanispi> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 07.02.2021).
- Expo Fuar ve Kongre Merkezi: <https://www.daka.org.tr/haberler/292> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 14.02.2021).

Van Dhmi Uçuş Bilgileri: <https://www.dhmi.gov.tr/Sayfalar/UcusNoktalari.aspx> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 09.02.2021).

Elite World Van: <https://www.eliteworldhotels.com.tr/hakkimizda.aspx> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 12.02.2021).

Doubletree By Hilton Van: <https://www.hilton.com.tr/oteller/turkiye/van/doubletree-by-hilton-van> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 12.02.2021).

Convention Industry Council: <https://www.hospitalitynet.org/organization/17009725/convention-industry-council-cic.html> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 18.09.2020).

Ibta World: <https://www.ibtaworld.com/about/> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19.09.2020).

Imex: <https://www.imex-frankfurt.com/> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19.09.2020).

Hüsrev Paşa Camii: <https://islamansiklopedisi.org.tr/husrev-pasa-kulliyesi--van> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 31.01.2021).

Yüksek Öğretim Bilgi Yönetim Sistemi: <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 16.02.2021).

Van Kalesi: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/van/gezilecekyer/van-kales> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 31.01.2021).

Van Kilimleri: <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/van/nealinir/van-kilimi> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 08.02.2021).

Merit Şahmaran Hotel: <https://merit-sahmaran-hotel-van.bookeder.com/> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 12.02.2021).

Meeting Professionals International: <https://www.mpi.org/about/who-we-are> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19.09.2020).

Muradiye Şelalesi: <https://muradiye.bel.tr/ilcemiz-4-muradiye-selalesi.html> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 06.02.2021).

Van'da Rafting: <http://www.prestijgazetesi.com/haber-rafting-in-kalbi-van-da-atacak-16169.html> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 09.02.2021).

Yıllara Göre Van'ın Nüfus Bilgisi:

https://tuikweb.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1590 adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 30.01.2021).

Van Gölü: https://www.turkcebilgi.com/van_golu adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 30.01.2021).

Van Müzesi: <https://turkishmuseums.com/museum/detail/2251-van-muzesi?muzeId=2251&langId=1> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 02.09.2021).

Turna (Keşiş) Gölü: <http://www.turkiyesulakalanlari.com/turna-kesis-rusa-golu-van/> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 06.02.2021).

Turizm Raporu 2019/1: https://www.turofed.org.tr//panel/upload_system/pages_file/f0d8ac64de76e795a84a98a188b926b1.pdf adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 18.09.2020).

Van Ulaşım Bilgisi: <http://www.tusba.gov.tr/tusba-ulasim> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 09.02.2021).

Savat Gümüşçülüğü: <https://www.tusbagumus.com/savat-gumus/> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 08.02.2021).

Union of International Associations: <https://uia.org/about> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19.09.2020).

Ayanıs Kalesi: <https://www.urartular.com.tr/alticerik/84/ayanis-rusahinili-eidurukai.html> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 31.01.2021).

Van'ın Coğrafi Konumu: <https://van.ktb.gov.tr/TR-90248/cografi-konumu.html> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 24.01.2021).

Hoşap Kalesi: <https://van.ktb.gov.tr/TR-76406/hosap-kalesi.html> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 31.01.2021).

Erçek Gölü: <https://van.ktb.gov.tr/TR-88261/ercek-golu-kus-cenneti.html> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 06.02.2021).

Abalı Kayak Merkezi: <https://van.ktb.gov.tr/TR-88267/abali-kayak-merkezi.html> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 09.02.2021).

Van Otlı Peyniri: <https://van.ktb.gov.tr/TR-88271/otlu-peynir.html> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 08.02.2021).

Ters Lale: <https://van.ktb.gov.tr/TR-88264/ters-lale.html> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 07.02.2021).

Van İnci Kefali: <https://van.tarimorman.gov.tr/Sayfalar/Detay.aspx?SayfaId=22> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 07.02.2021).

Van Kedisi: <http://vankedisi.yyu.edu.tr/van-kedisi-hakkinda.html> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 07.02.2021).

Atayurt Otağı: <https://www.vanpostasigazetesi.com/van/van-golu-kiyisinda-kurulan-atayurt-otagi-na-yogun-ilgi-h98689.html> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 09.02.2021).

Van Ticaret ve Sanayi Odası: <http://www.vantso.org.tr/vantso/42/tarihce> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 15.02.2021).

Altınsaç Kilisesi: https://www.walkonturkey.com/_altinsac-kilisesi adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 04.02.2021).

Van'da Bulunan Seyahat Acentaları Bilgisi:

<http://yatirimisletmeleruygulama.kultur.gov.tr/Acente.Web.Sorgu/Sorgu/acentesorgu> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 11.02.2021).

Van'da Bulunan Konaklama İşletmeleri Bilgisi: <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-201120/konaklama-istatistikleri.html> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 11.02.2021).

Van Radyoloji Öğrencileri Kongresi:

<https://www.yyu.edu.tr/Birimler/884/sayfalar/8002> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 31.01.2021).

Prof. Dr. Cengiz Andiç Kültür Merkezi:

<https://www.yyu.edu.tr/Birimler/sks/sayfalar/7429> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 31.01.2021).

ANKET FORMLARI

DEĞERLİ KATILIMCI

Bu anket, “Kongre Tercihini Etkileyen Faktörlere Yönelik Akademisyen Tutumları ve Van İlinin Kongre Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi” isimli Yüksek Lisans Tez Çalışması için doğru ve güvenilir veriler etmek amacıyla, katılımcılara uygulanmak üzere hazırlanmıştır.

Bu anket ile akademisyenlerin bir kongreye katılımlarında etkili olan faktörler belirlenmeye çalışılmakta olup kişisel bilgiler başka kişilerle paylaşılmayacaktır. Çalışmadan güvenilir sonuçların elde edilebilmesi için, tüm soruların samimiyetle yanıtlanması önemlidir.

Dr. Öğr. Üyesi Ercan DEMİR

İlhan ALANTAŞ

(Yüzüncü Yıl Üniversitesi Turizm İşletmeciliği, Yüksek Lisans Öğrencisi)

İletişim: ilhanalantas@gmail.com - 0543 808 4265

1. KİŞİSEL TANIMLAYICI BİLGİLER

1.1. Yaşınız:

☐ 30 Yaş ve Altı	☐ 46-59
☐ 31-45	☐ 60 Yaş ve Üstü

1.2. Cinsiyetiniz:

☐ Kadın	☐ Erkek
--------------------------------	--------------------------------

1.3. Medeni Durumunuz:

☐ Bekâr	☐ Evli
--------------------------------	-------------------------------

1.4. Unvanınız:

☐ Araştırma Görevlisi	☐ Doçent
☐ Öğretim Görevlisi	☐ Profesör
☐ Doktor Öğretim Üyesi	

1.5. Mesleki Deneyim Süreniz:

☐ 5 Yıl ve daha az	☐ 16-20 Yıl
☐ 6-10 Yıl	☐ 21 Yıl ve Daha Fazla
☐ 11-15 Yıl	

1.6. Kongrelere Katılma Sıklığınız (Yurtiçi ve Yurtdışı Toplam):

☐ Yılda 1 Kez	☐ Yılda 3 Kez
☐ Yılda 2 Kez	☐ Yılda 4 Kez ve Daha Fazla
	☐ Hiç Katılmıyorum

1.7. Kongrelere Genellikle Hangi Mevsimde Katılırsınız:

☐ İlkbahar	☐ Sonbahar
☐ Yaz	☐ Kış

2. SORULAR

2.1 Kongreye Katılım Tercihini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi

Sorularda Belirtilen Maddelerin Kongreye Katılım Tercihinizi Etkileme Oranını 1 ile 5 Arasında İşaretleyiniz.

(1 = Kesinlikle Etkilemez, 2 = Etkilemez, 3 = Kararsız, 4 = Etkiler, 5 = Kesinlikle Etkiler)

	1	2	3	4	5
1. Kongrenin Düzenleneceği Tarih	☐	☐	☐	☐	☐
2. Kongrenin Konusu	☐	☐	☐	☐	☐
3. Kongrenin Süresi	☐	☐	☐	☐	☐
4. Kongreyi Düzenleyen Organizatör Kuruluşun Saygınlığı	☐	☐	☐	☐	☐
5. Kongreye Alanında Uzman ve Saygın Konuşmacıların Katılımı	☐	☐	☐	☐	☐
6. Kongrenin Bilim Kurulu	☐	☐	☐	☐	☐
7. Kongre Amaçlarının Kendi Profesyonel Amaçlarınızla Uyumu	☐	☐	☐	☐	☐
8. Kongrenin Sürekliliği	☐	☐	☐	☐	☐
9. Kongrenin Düzenlendiği Tarihte Başka Kongrelerin Olmaması	☐	☐	☐	☐	☐
10. Kongrede Sunulan Bildirilerin Dağıtımı ve Saygın Dergilerde Yayınlanması	☐	☐	☐	☐	☐
11. Kongrede Sunulan En İyi Çalışmaların Ödüllendirilmesi	☐	☐	☐	☐	☐
12. Kongrenin Yapıldığı Yerde Konuşulan Dil	☐	☐	☐	☐	☐
13. Kongrenin Tarihçesi	☐	☐	☐	☐	☐
14. Kongrenin Kayıt Ücreti ve Dâhil Olan Diğer Hizmetler	☐	☐	☐	☐	☐
15. Konaklama ve Ulaşım Maliyetleri	☐	☐	☐	☐	☐
16. Kongrenin Yapıldığı Yere Olan Seyahat Süresi	☐	☐	☐	☐	☐
17. Kongrenin Yapıldığı Yere Ulaşım Kolaylığı Olması	☐	☐	☐	☐	☐
18. Kongrenin Yapıldığı Yerde Konaklama İmkânlarının Çeşitliliği	☐	☐	☐	☐	☐
19. Kongrenin Yapıldığı Yerin İmajı ve Güvenlik Düzeyi	☐	☐	☐	☐	☐
20. Kongrenin Yapıldığı Yerde Daha Önce Bulunmuş Olmak	☐	☐	☐	☐	☐
21. Kongrenin Yapıldığı Yerin İklimi	☐	☐	☐	☐	☐
22. Kongrenin Yapıldığı Yerin Sahip Olduğu Tarihi, Doğal ve Kültürel Zenginlikler	☐	☐	☐	☐	☐

23.	Kongrenin Yapıldığı Yerin Mutfağı	☐	☐	☐	☐	☐
24.	Kongrenin Yapıldığı Yerdeki Sosyal Aktivite ve Eğlence Olanaklarının Çeşitliliği	☐	☐	☐	☐	☐
25.	Kongreye Aile ile Birlikte Katılım Olanağı	☐	☐	☐	☐	☐
26.	Kongre Programı Bünyesinde Aile Üyelerine Yönelik Aktivite Fırsatları	☐	☐	☐	☐	☐

TEŞEKKÜR EDERİZ.

DEĞERLİ KATILIMCI

Bu anket, “*Kongre Tercihini Etkileyen Faktörlere Yönelik Akademisyen Tutumları ve Van İlinin Kongre Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi*” isimli Yüksek Lisans Tez Çalışması için doğru ve güvenilir veriler etmek amacıyla, katılımcılara uygulanmak üzere hazırlanmıştır.

Bu anket Van ilinde faaliyet göstermekte olan turizm işletmelerinin Van ilinin kongre turizmi potansiyeli ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmış olup kurumsal bilgiler başka kişilerle paylaşılmayacaktır. Çalışmadan güvenilir sonuçların elde edilebilmesi için, tüm soruların samimiyetle yanıtlanması önemlidir.

Dr. Öğr. Üyesi Ercan DEMİR

İlhan ALANTAŞ (Yüzüncü Yıl Üniversitesi Turizm İşletmeciliği, Yüksek Lisans Öğrencisi) İletişim: ilhanalantas@gmail.com - 0543 808 4265

1. KURUMSAL TANIMLAYICI BİLGİLER

1. İşletme Türü: () Konaklama İşletmesi () Seyahat Acentası	2. İşletmede Çalışan Personel Sayısı () 1-15 () 16-30 () 31+
3. İşletmenin Kuruluş Zamanı () 1990 Öncesi () 1990-2000 Arası () 2000-2010 Arası () 2010-2020 Arası	4. İşletmenin Kongre Toplantı Organizasyon Gelirlerinin Toplam Gelir İçindeki Oranı () 0-%24 () %25-%49 () %50-%74 () %75-%100
5. Seyahat Acentası Sınıfı () A () B () C	6. Acentanın Kongre Toplantı Organizasyonu Yaptığı Tesisler () Kongre ve Toplantı Merkezleri () Otel İşletmeleri
7. Acenta Faaliyet Alanı () Incoming () Outgoing () Biletleme () Kongre-Toplantı Organizasyonları () Otel Rezervasyonu () Paket Tur Organizasyonu () Araç Kiralama () Vize İşlemleri () Diğer.	
8. Acentanın Kongre Toplantı Organizasyonları Yapmaya Başladığı Süre () 0-1 Yıl () 1-5 Yıl () 5-10 Yıl () 10-15 Yıl () 15 Yıl ve daha fazla	9. Acentanın Kongre Toplantı Organizasyonları Yaptığı Şehirler () Van () İstanbul () Antalya () İzmir () Ankara () Diğer
10. Konaklama İşletmesinin Sınıfı () 1 Yıldızlı () 2 Yıldızlı () 3 Yıldızlı () 4 Yıldızlı () 5 Yıldızlı () Butik Otel () Tatil Köyü () Motel () Pansiyon () Apart Otel	
Konaklama İşletmesinin Toplam Oda Sayısı () 1-25 () 26-50 () 51-75 () 76-100 () 101 +	12. Konaklama İşletmesinde Toplantı/Kongre Amaçlı Mekan Sayısı () 1 () 2 () 3 () 4 () 5 +
Konaklama İşletmesinin Bir Yılda Ev Sahipliği Yaptığı Toplantı/Kongre Sayısı () 1-5 () 6-10 () 11-15 () 16-20 () 21+	14. Konaklama İşletmesinde Düzenlenen Toplantı/Kongre Başına Düşen Ortalama Katılımcı Sayısı () 1-50 () 51-100 () 101-300 () 301-500 () 500+
15. Konaklama İşletmesi Toplantı/Kongre Taleplerini Hangi Kanaldan Almaktadır () Seyahat Acentaları () İlgili Otel Departmanı () Kongre Organizatörleri () Kamu Kurum ve Kuruluşları () Sivil Toplum Örgütleri	

2. SORULAR

2.1. Turizm İşletmelerinin Van İlinin Kongre Turizmi Potansiyeli ile İlgili Görüşleri

Kongre Turizmi Açısından Van ile İlgili Aşağıdaki Görüşlere Katılıp Katılmadığınızı Ölçeğe Göre Belirtiniz.

(1 = Kesinlikle Katılmıyorum, 2 = Katılmıyorum, 3 = Kararsız, 4 = Katılıyorum, 5 = Kesinlikle Katılıyorum)

	1	2	3	4	5
1. Kongre turizmi Van için önemli bir turizm türüdür.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Kongre turizminin gelişmesi Van'ın ekonomi ve sosyo-kültürel yaşantısını pozitif yönlü etkileyecektir	☐	☐	☐	☐	☐
3. Van konum ve iklim açısından kongre turizmine uygunluk sağlamaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Van'ın altyapısı ve üst yapısı kongre turizmine yeterlilik sağlamaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Van'ın sahip olduğu doğal ve tarihi çekicilikler kongre turizmi için elverişlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Van'ın sahip olduğu ulaşım olanakları kongre turizmi için elverişlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Van'daki konaklama işletmeleri kongre turizmine yeterlilik sağlamaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Konaklama işletmelerinde çalışan personeller kongre turizmi için gerekli eğitime ve deneyime sahiptir.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Van'da kongre turizmi için gerektiğinde yeterli sayıda ve gerekli liyakate sahip personel istihdam edilebilir.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Van'da kongre turizmi alanında uzmanlaşmış seyahat acentaları yeterli sayıdadır.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Van'da ki eğlence, rekreasyon ve alışveriş imkanları kongre turizmi için yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Van'da kongre turizmi için güvenlik sorunları bulunmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Van'da kongre turizminin gelişimi için ulusal ve uluslararası kongre büroları açılmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Van'da kongre toplantı amaçlı kullanılan tesislerin hizmet kalitesi yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Kongre turizmi ile ilgili kurumlar yeterince çalışmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐

KATILIMINIZDAN DOLAYI TEŞEKKÜR EDERİZ.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

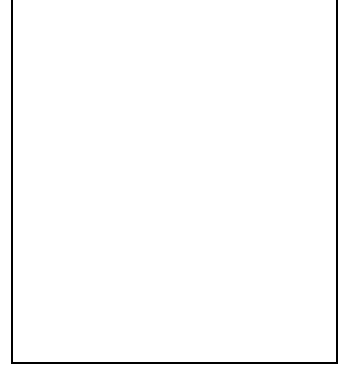
Soyadı, Adı: ALANTAŞ, İlhan

Uyruğu: TC

Doğum Tarihi ve Yeri:

Telefon:

Email: _____

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Doktora		
Yüksek Lisans	Yüzüncü Yıl Üniv. Sosyal Bilimler Ens. Turizm İşl. Anabilim Dalı	09.04.2021
Lisans	Adnan Menderes Üniv. Turizm Fakültesi	06.10.2010

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

- Konaklama İşletmelerinde İnsan Kaynakları Örgüt Yapısı ve Çalışanların Örgüte Bağlılık Düzeyi. -2018
- Van Çatak İlçesinin Turizm Potansiyeli. -2018
- Konaklama İşletmelerindeki Kadın Çalışanların Cam Tavan Algısı, Van İli Örneği. -2019

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

LİSANSÜSTÜ TEZ ORJİNALLİK RAPORU

09/04/ 2021

Tez Başlığı / Konusu:

Kongre Tercihini Etkileyen Faktörlere Yönelik Akademisyen Tutumları ve Van İlinin Kongre Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi

Yukarıda başlığı/konusu belirlenen tez çalışmamın Kapak sayfası, Giriş, Ana bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan toplam 104 sayfalık kısmına ilişkin, 28/12/2020 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından *turnitin* intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 17(on yedi)'dir.

Uygulanan Filtreler Aşağıda Verilmiştir:

- Kabul ve onay sayfası hariç,
- Teşekkür hariç,
- İçindekiler hariç,
- Simge ve kısaltmalar hariç,
- Gereç ve yöntemler hariç,
- Kaynakça hariç,
- Alıntılar hariç,
- Tezden çıkan yayınlar hariç,
- 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 7 words)

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılmasına İlişkin Yönergeyi İnceledim ve bu yönergede belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içemediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

09/04/2021

İlhan ALANTAŞ

Adı Soyadı: İlhan ALANTAŞ

Öğrenci No: 179220011

Anabilim Dalı: Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı

Programı: Turizm İşletmeciliği

Statüsü: Y. Lisans ☒ Doktora ☐

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Ercan DEMİR

...../...../2021

ENSTİTÜ ONAYI

U Y G U N D U R

...../...../2021

Prof. Dr. Bekir KOÇLAR

Enstitü Müdürü